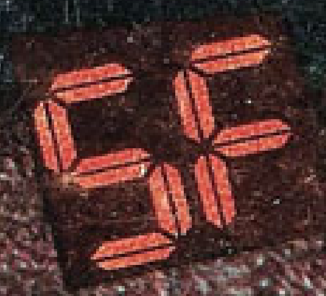
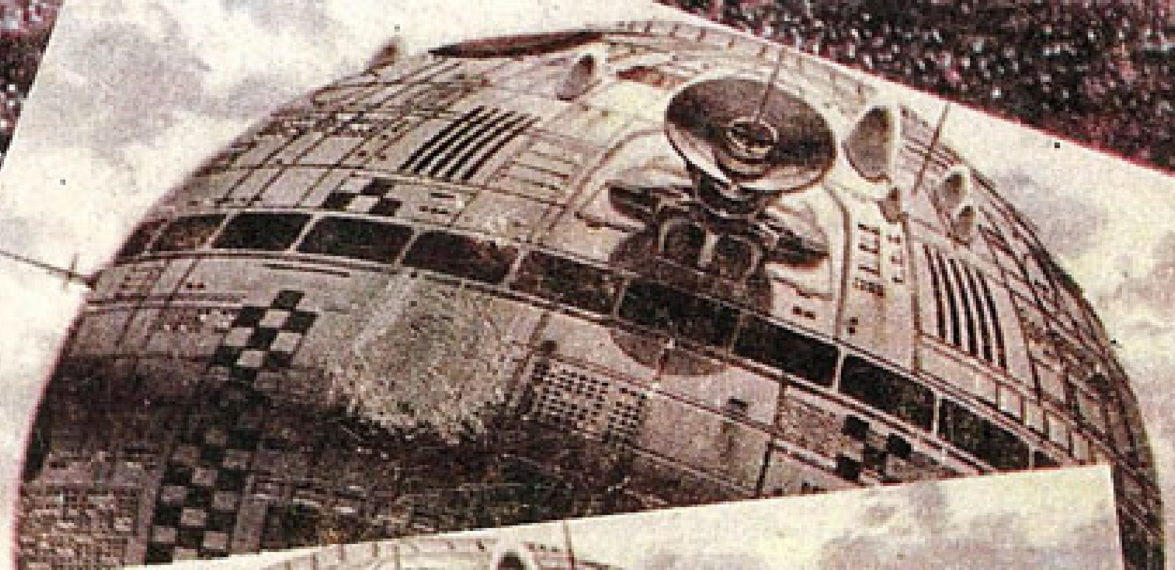
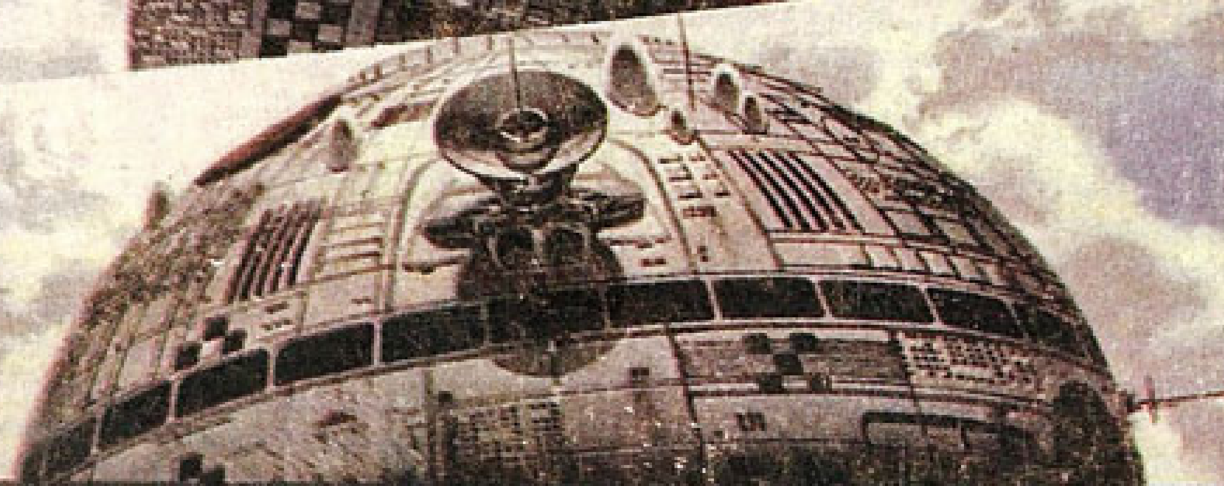
DEȚINĂTOR AL PREMIULUI HUGO

JOHN BRUNNER

CONSTELAȚIA REBELĂ







Cuprins

I

Înfiorat Există maşini construite pentru a transporta, care chiar transportă, jumătate de milion de oameni pe zi de la o lume la alta, la fel de rapid cum sunt transportate coletele poştale, şi împreună cu ele milioane de tone de mărfuri, realizând, ca înregistrările dintr-un registru contabil, balanța.

Iar eu sunt Jorgen Thorkild care merge pe jos. Pe două picioare, în chip clasic. În josul unui coridor, care niciodată nu simte talpa piciorului uman. Cine poate spune cât timp a trecut de când cineva a parcurs acest drum? Desigur, aici nu există praf; este treaba eficientelor şi silențioaselor maşini de a stabili cum şi când este necesar să intervină. Proiectantul Centrului Punții lucrase într-o perioadă când creațiile noastre nu aveau încă o funcționare atât de sigură ca acum; el gândise încă în termeni de: „ieşiri de urgență”, „ieşiri în caz de incendiu” şi altele asemănătoare.

Mă aflu oare aici din cauza unei „necesități urgente”? Bănuiesc că aşa ar trebui să fie. Dar câteodată îmi doresc să pot găsi o „ieşire de urgență” din viața mea. Saxena a găsit-o.

*

Dar el nu trebuia să se gândească la Saxena. Hotărât, se concentră asupra uşilor prin care trecea, auzind, la limita percepției acustice, voci ocazionale şi alte zgomote. Clădirea era alcătuită din niveluri îmbinate neregulat. O parte din ea o constituia subsolul, o parte avea vedere deasupra oraşului înconjurător, după gustul celor care o ocupau. Nivelul unde se afla el acum era deasupra solului. Dar nimeni nu ar fi

putut deduce acest lucru din coridorul gri, inexpresiv, unde lumina soarelui nu mai strălucise niciodată din ziua în care acoperişul fusese aşezat peste el.

Semnele anunțau LUMEA LUI RIGER şi afişau numele reprezentanților acestei planete pe Pământ. Ce căuta el aici? Nu ar fi fost nevoie să vină personal. Ar fi putut să trimită după oricare dintre ei; mai simplu încă, ar fi putut comanda ca o copie a sa perfectă să apară în camerele lor, vorbind ca şi cum ar fi stat față în față, însă fără ca el să se fi mişcat din loc. Totuşi iată-l aici, în fața uşii pe care era scris numele lui Koriot Angoss.

*

Thorkild se opri, cu mâna aproape atingând sistemul de închidere. El era Directorul Sistemului Punții. Ca oricare altă uşă din Centrul Punții, şi aceasta s-ar deschide dacă numai ar atinge-o cu mâna. Întârziind s-o facă, ascultă.

Redus la un sunet subțire şi ascuțit de izolatorul care oprea toate frecvențele joase, un bărbat cânta. Dialectul din Lumea lui Riger nu era prea departe de limbajul standard folosit pe Pământ. Cântecul era obscen: vorbea despre un bețiv desfrânat, a cărui limbă, vioaie datorită alcoolului, putea seduce orice femeie, însă care se dovedea cu mult sub aşteptările femeii când aceasta ceda. După primul vers cineva cu un instrument – părea mai mult acustic decât electronic – găsi acordul pentru un acompaniament plin de simțire pentru structura simplă a melodiei.

Thorkild închise ultimul interval dintre mâna sa şi uşă, şi aceasta se deschise larg.

Ca oricare birou din clădire, acesta era replica a ceea ce el ar fi putut găsi pe planeta care le servea drept casă locuitorilor ei: echipamentul modern era mascat în spatele panourilor de lemn neprelucrat, pe podea se aflau piei conservate de animale, vazele conțineau flori, cultivate local, în nuanțe ciudate de verde şi auriu. Chiar şi mirosul aerului era – din cele mai frumoase amintiri ale lui Thorkild –

tolerabil de autentic. Dar, de cealaltă parte, Oraşul Punții se arăta estompat în spatele imensului perete de sticlă. Era ca şi cum cineva ar fi putut nu numai să călătorească, ci şi să privească de la acest bătrân şi obosit Pământ spre celelalte lumi-fiice, mai tinere şi mai viguroase.

Angoss stătea pe pernița moale, lucrată de mână, a unui scaun rotativ. Era un om neîngrijit, cu părul vâlvoi şi cu un rânjet care etala un incisiv de aur, aurul fiind ceva obişnuit pe planeta de unde venea el. Îl caracteriza faptul ca mai degrabă să-şi păstreze dintele protezat decât să ceară pentru acesta regenerant, pe care l-ar fi putut obține gratis pe Pământ. La fel era şi cu modul său de a se îmbrăca, cu cămaşa maro, dintr-o țesătură aspră, şi cu pantalonii şi cu sandalele roşii din piele. Într-o mână ținea o halbă cu un lichid galben-maroniu, un fel de bere. Pe o banchetă lungă şi capitonată de sub fereastră stătea secretara lui particulară din specia umană, Maida Wenge, care nu disprețuia deloc obiectele de lux de pe Pământ şi purta îmbrăcăminte din mătase sintetică la fel de neşifonabilă şi de elegantă ca propriul costum de ceremonie al lui Thorkild. În poala ei se odihnea instrumentul pe care îl auzise prin uşă: era un aparat de suflat, de genul unei muzicuțe.

Cântecul se sfârşise în mod neaşteptat şi Thorkild realiză că întreruperea se datora faptului că intrase pe uşa care nu era folosită niciodată. Desigur, pe planeta Riger uşile erau încă simple obiecte folosite drept mijloc de intrare, căci intimitatea nu valora atât de mult.

Angoss se învârti cu scaunul, făcând din picioare mişcări asemănătoare cu cele ale crabului.

— Bună ziua, Directore! exclamă el, revenind de la dialectul în care cântase la limbajul standard pe Pământ.

Accentul său se observa uşor, dar Angoss îşi petrecuse cea mai mare parte din ultimii zece ani pe Pământ, fapt care îl ajutase să şi-l mai estompeze. De altfel, comunicarea făcută posibilă de Sistemul Punții trăgea încă o dată limbajul uman înapoi, spre un etalon comun.

— Iei o cană cu noi? întrebă Angoss. Vărul meu este fabricant de bere şi mi-a trimis drept cadou de ziua mea un butoiaş din ce are mai bun. Ți-o recomand!

Thorkild clătină din cap şi permise uşii să pivoteze, pentru a se închide. Se aşeză, privindu-l de jos pe Angoss. Nu era corect. Nu? Modul în care se comporta nu se potrivea unui bărbat pus într-un post cu asemenea responsabilități.

Dar era incapabil să vorbească despre ce era corect şi ce era incorect, despre ce era sau nu era potrivit, pentru că nu avea certitudinea dacă se gândea la Angoss… sau la el însuşi. În schimb, spuse:

— Înțeleg că ne transmiți o problemă.

Angoss se ridică în picioare şi îşi turnă mai multă bere din butoiaş. Repuse apoi butoiaşul pe biroul său, unde poate cineva s-ar fi aşteptat să vadă desene, şi acte, şi casete în legătură cu munca pe care o avea de îndeplinit. Dar oare *făcea* vreodată acest om ceva care ar fi putut fi numit la propriu muncă?

Îndepărtând un exces de spumă, Angoss preciză:

— Noi nu avem probleme pe Riger. Nu-i aşa?

— Una cel puțin tot ai, pe care pari nerăbdător să o exporți!

Thorkild vorbi apoi direct, deşi acest lucru îi ceru un efort:

— … Preotul…, cum îl cheamă?

— A, cred că te referi la Rungley, spuse Maida, şi Angoss pufni batjocoritor în timp ce îşi relua locul pe scaun.

— A, el! Secta lui este Coppersnakes[1], nu-i aşa? Poți să-i ignori, îl sfătui cu un gest disprețuitor şi bău iar, sorbăcăind cu zgomot. Eşti sigur că nu vrei să ni te alături? Suntem abia la primul rând!

— Nu am timp, spuse Thorkild. Şi am venit aici pentru un răspuns, un răspuns corect.

Angoss arboră o figură de om jignit:

— N-ai încredere în evaluarea mea? Nu sunt eu un expert?

— Este foarte uşor să spui că îl pot ignora! Dar nu-mi place modul în care sună ce este sau ce face el!

— Directore, interveni Angoss cu un oftat, câţi preoţi nebuni ştii că au venit cu Puntea în intenţia publică de a converti Pământul?

— Cifre? Sute, probabil! Şi câţiva ne-au făcut necazuri.

— Rungley nu va fi unul dintre acei câţiva. Ascultă: Coppersnakes sunt o ramură a unei secte care a fost cândva înfloritoare în America de Nord, rezultatul unei încrucişări hibride între creştini şi un cult african al fertilităţii. Ei ating cu mâna şerpii ca o verificare, ca un test al credinţei. Au în ei un fel de sistem de protecţie şi echilibru, un fel de imunitate, însă, chiar şi aşa, deseori cineva tot este muşcat şi se îmbolnăveşte ori moare, şi jumătate de congregaţie renunţă la vechiul mod de a gândi al colectivităţii. Îi strecori lui Rungley pe furiş câteva cobre-regale, krait şi mamba[2] şi în cel mult o săptămână va fi în spital. Nu uita că el este obişnuit să pună mâna pe şerpii domesticiţi pe care secta i-a adus pe Riger. Ce aveţi voi aici, pe Pământ, trebuie să fie cu totul altceva. Mai mult ca sigur că, îndată ce se va face de râs în public, se va îndrepta spre casă.

Suna ca o soluţie înţeleaptă. Doar… Cum să explici teroarea obsedantă, teama că acest tip de îndrăzneală nesăbuită era exact genul de lucru pe care populaţia acestui bătrân şi istovit Pământ părea să-l caute? În trecutul îndepărtat fuseseră războaie; chiar şi acum mai avuseseră loc accidente mortale; dar cum acestea deveniseră tot mai puţine, se părea că din ce în ce mai mulţi oameni erau în căutarea stimulului pe care numai jocul cu moartea li-l putea da – ca şi cum numai moartea singură ar fi putut împrumuta orice tip de înţelegere existenţei.

Mai mult: soluţii înţelepte din partea unui om găsit în timpul orelor de lucru (nu ore suplimentare, nu peste munca cerută, necesară) bând cu secretara sa şi fredonând cântece populare obscene?!

Thorkild îşi găsi în cele din urmă cuvintele:

— Care este puterea lor pe Riger?

— Se întâlnesc într-o cabană din lemn, cioplită de mână. Angoss mai luă încă o gură de bere şi apoi continuă: De când Rungley a anunțat că va veni pe Pământ, au mai construit o anexă la biserică. Se strâng cam în jur de şaizeci de persoane la o întrunire.

— De ce naiba nu poți să păstrezi pentru tine rămăşițele obiceiurilor tale arhaice? se răsti Thorkild.

Nu intenționase să fie atât de brutal, dar era cu nervii la pământ şi asta nu numai datorită problemei Rungley. Plină de reproşuri, Maida se uită la el cu o privire încruntată, de un albastru-închis. După standardele propriei sale lumi, era frumoasă, dar pentru gusturile celor de pe Pământ era prea lată în şolduri; trecuseră secole de când a avea o naştere naturală era o calitate, o însuşire dorită în lumea mamelor… ceea ce în realitate, dacă cineva ar fi reflectat la asta, nu era decât o chestiune oarecum ridicolă.

— Tu ne-ai adus în Sistemul Punții, spuse Angoss cu răceală. Tu ne-ai impus condițiile: acceptați sau plecați. Şi noi am acceptat. Nu-i aşa?

Thorkild era pe punctul de a întreba unde bătea această remarcă. Întrevăzu însă imediat ce răspuns ar fi primit. Brusc, se întoarse pe călcâie şi plecă pe drumul pe care venise. Chiar înainte ca uşa să se închidă îl auzi pe Angoss spunând:

— Excelent, şi-acum să revenim! Forțând tonul pentru notele mele cele mai joase, mi-am deformat vocea.

Lumea lui Riger, Lumea lui Platt, Kayowa… Nivelurile de deasupra erau mai aglomerate, pentru Platt şi Kayowa erau în mod curent atraşi mai degrabă coloniştii decât simplii vizitatori. Revăzu activitatea de acolo cu ochiul minții, în timp ce urca scara către propriul său etaj, cel mai important din clădire, de unde conducea. Felul în care-şi pedepsi membrele, grăbindu-se să urce treptele moi care nu îi reverberau în niciun fel zgomotul paşilor, intenționa să fie un omagiu adus tinereții sale şi destinat să îi conducă gâfâitul la cel mai înalt

nivel. Era tânăr pentru fantastica responsabilitate a postului său: când îi succedase lui Saxena, avea în jur de patruzeci de ani. Toți posibilii candidați fuseseră evaluați, iar el fusese…

„Priveşte lucrurile în față”, îşi spuse în sinea sa.

… El fusese cel mai puțin nepotrivit. Dar pe Pământ întotdeauna a fost la fel ca în vremurile de acum. Niciodată nimeni nu a fost perfect adaptat pentru vreo slujbă. Slujbele evoluaseră mai rapid decât specia care le inventase.

Măcar avea avantajul că era puțin probabil ca efortul să-l poată marca fizic. Corpul pe care îl poseda era mai mult decât impresionant: aproape doi metri înălțime, muşchiulos, bine legat dar slab, părul blond bătând în roşu, ochii de un albastru pătrunzător. Aceste caracteristici le apăreau oamenilor în minte când se gândeau la Jorgen Thorkild. Cum ar fi putut ei ghici oboseala care îl asaltase după numai un an? Tensiunea psihică îl copleşea chiar şi numai la bănuiala că ar exista unele probleme, darmite când mai apăreau şi indiciile acestora. Probabil că Angoss, după întâlnirea lor de astăzi, va fi mult mai la curent cu adevărata lui stare decât cei care lucrau pentru el, zi de zi, în acelaşi birou.

Şi aceştia erau o mulțime.

Dacă erai un reprezentant pe Pământ pentru o întreagă lume ce pulsa de viață, angajai un secretar uman, aşa cum Angoss o angajase pe Maida.

Dacă erai Directorul, angajai cât de mulți decideai că ai nevoie să se ocupe cu acest lucru şi candidații respinşi aveau să fie trimişi înapoi.

Dacă erai un reprezentant pe Pământ, aveai un corp de reprezentanți, aici şi acasă, capabili să-ți înțeleagă intenția dintr-un scurt memoriu şi autorizați să acționeze în numele tău, în virtutea acestui fapt.

Dacă erai Directorul, personalul tău se număra în mii, iar unii se aflau la distanțe de ani-lumină.

Şi cu toate acestea tot trebuia să munceşti şi tu.

O duzină de bărbați şi de femei aveau de lucru în anticamera pe care el trebuia s-o traverseze pentru a-şi

recâştiga propriul sanctuar; era ceva de modă veche în existența lor fizică aici în momentul de față. Dar modul în care Sistemul Punții era condus fusese hotărât de doctorii în psihologie şi până acum raționamentul lor se dovedise corect. Thorkild însuşi era recunoscător acestei practici; să-ți poți lăsa mâna pe umărul cuiva acum şi apoi…

Dar în clipa de față nu le putu răspunde la saluturi cu nimic mai mult decât cu un zâmbet şi cu o înclinare a capului. Pe de altă parte, până nu se ascunse, în siguranță, în spatele biroului său, nu mai vorbi, iar atunci când vorbi din nou, o făcu în direct, activând circuitele cu o comandă codificată şi apoi întrebând:

— Ceva nou cât am fost plecat?

— Inspectorul van Heemskirk te-a căutat şi te va căuta din nou peste câteva minute, îl anunță o voce artificială, pe un ton melodios.

Vocea îi aducea întotdeauna aminte de vocea mamei lui, dar nu îndrăznise niciodată să pomenească despre asta cuiva, deoarece presupunea că trebuia să fie o chestiune de diplomație din partea maşinilor care conduceau în prezent Oraşul Punții şi care se străduiau să descopere capriciile şi preferințele neprevăzutelor ființe umane, pe care ele, imaginar, le linguşeau. A discuta în contradictoriu cu computerele cerea un talent special, şi încă unul pe care Thorkild se temea că s-ar putea să nu-l posede.

— Te-a mai căutat, de asemenea, şi Alida Marquis şi vrea ca tu să o suni. Am o serie de contact pentru ea. Şi cei de la Traficul Interior vor să ştie dacă predicatorul Rungley va solicita supraveghere pe Pământ. Instrucțiunea trebuie transmisă *imediat*.

Alida…

De fiecare dată când se gândea la ea, se gândea, inevitabil, la Saxena, şi acum, ca întotdeauna, îşi dorise să nu o fi făcut. Un portret al lui atârna pe perete, alături de cele ale precedenților deținători ai acestui post râvnit. Portretul nu expunea vederii chipul unui om îngrijorat. Fiind făcut în ziua

numirii sale, sugera mai curând abnegație, entuziasm şi emoție. Atunci ce naiba mersese prost?

Propriul său portret, fără îndoială, va exprima acelaşi lucru când va fi alăturat în rândul celorlalte, în urma retragerii… sau a morții sale.

Deci, ce *naiba* a mers prost?

Maşina spuse din nou, cu o nelinişte simulată:

— Instrucțiunea trebuie transmisă *imediat*!

— A, da… Lăsați-l pe Rungley să-şi urmeze drumul, dar aveți într-adevăr grijă ca oamenii să-i aducă cei mai veninoşi şerpi care se găsesc în toate grădinile noastre zoologice. Fiți cu ochii pe el şi anunțați-mă îndată ce este spitalizat, apoi asigurați-vă că mass-media va face vâlvă în jurul acestui lucru.

Şi, deşi suna ca una din propriile lui decizii, aceasta era de fapt una făcută de un om dezordonat şi prost îmbrăcat, care bea bere şi cânta cântece deochiate. Nu contează. Era totuşi decizia lui. Indiferent dacă el era cu adevărat părintele ei sau doar o adoptase!

Şi-ar fi dorit foarte mult ca el să poată fi un părinte. Şi asta îl făcu să se gândească din nou la Alida. Şi, din nou, la timpul cuvenit, ajunse să-şi dorească să nu o fi făcut.

Vocea artificială încă vorbea:

— Am notat şi am executat, Directore. Pot să apelez la Rezervația Sălbatică dacă grădinile zoologice nu-mi pot furniza destui şerpi?

Ah, maşinile acestea deveneau al naibii de deştepte în ceea ce priveşte comoditatea! Mimând un ton plictisit, decretă:

— Cu statut de rezervă, dar autorizat.

— Confirmat. Zona țintei?

— Să fie destul de «stânjenit» ca până în treizeci de zile să se întoarcă pe Lumea lui Riger.

— Confirmat. Mulțumesc. Să revin la apelul Alidei?

Thorkild simți lovitura de pumnal a unei mânii prosteşti. Chiar şi atunci când îşi pronunță răspunsul el ştiu că acesta

îi va prejudicia şansele, poate dincolo de orice speranţă. Replică preocupat:

— Nu, las-o pe ea să mă sune!

— Foarte bine, Directore. Şi… Oh, inspectorul van Heemskirk sună din nou. Vreţi să vă fac legătura?

— Aăă…! Da, bine.

Inspectorul van Heemskirk apăru în încăpere, ca şi cum ar fi stat într-un fotoliu plasat în faţa biroului lui Thorkild. În realitate, el era suspendat în aer, între cer şi pământ; echipamentul solid din Centrul Punţii era cel mai bun echipament care exista, dar nu putea întotdeauna să aranjeze corect piesa de mobilă la locul său, exact sub destinatar, astfel că şi de data aceasta se afla un spaţiu liber de o jumătate de metru între fotoliu şi şezutul lui van Heemskirk. Dar aceasta devenise demult ceva obişnuit.

— Bună, Jorgen, spuse van Heemskirk pe un ton cordial.

— Bună, Moses.

Gras ca untul şi de două ori mai unsuros – dacă vreun unt ar fi putut fi găsit în întunecata sa culoare de sud-african. Nu, asta n-ar fi fost corect. El era un politician de carieră şi nu era mai rău decât alţii de acelaşi tip. Poate că într-adevăr era chiar atât de afabil pe cât pretindea. Numai că poţi să fii vreodată sigur cu politicienii?

— Avem aceste două lumi aspirante, începu van Heemskirk. Ipewell şi Azrael! N-ai uitat că delegaţii lor vor veni la Centrul Punţii în această după-amiază?

Ca şi cum ar fi putut să uite! Cu toate că i-ar fi plăcut mult să o poată face…

— Moses, tu ştii că dacă este vreun lucru pe care să-l urăsc…

— … Este acela de a te arăta în preajma petrecerilor date de băieţii veseli veniţi din alte lumi. Ştiu!

Vocea din imaginea materializată era calmă. O ondulare indicând un oftat se mişcă sub roba galbenă de satin a politicianului.

— Oricum, vizita asta este foarte diferită de cele obişnuite. Aceştia sunt delegaţi din lumi încă neincluse în Sistemul Punţii, nu ambasadorii şi diplomaţii tăi de duzină. Ei deja ştiu, cu siguranţă, ce reprezintă Punţile, din moment ce pe această cale au ajuns aici, dar încă n-au semnat contractele…

— Dar o vor face! Toţi au făcut-o întotdeauna!

— Adevărat, îţi garantez…, înclină el în sens afirmativ capul. Dar printre factorii cruciali care ne-au asigurat acest, până acum, neîntrerupt record de succese aş cita privilegiul de a ţi se prezenta Centrul Punţii de către cea mai importantă personalitate. După cum se ştie, aceşti delegaţi sunt importanţi pe propriile lor lumi, dar, cu cât cercetăm mai mult, cu atât – inevitabil – societăţile se dovedesc a fi mai înapoiate. Petrecerile în discuţie mă frapează tocmai pentru că pe Pământ ele sunt oarecum copleşitoare. Obişnuitul vostru salut de bun-venit, atât de cald, absenţa actelor gratuite, lipsite de sens, comportamentul vostru nediferenţiat, egal pentru toţi, ar putea să aducă o considerabilă contribuţie la înlăturarea neliniştilor lor.

— Vrei să insinuezi că ei sunt suspicioşi cu privire la mobilurile noastre?

— Poţi să spui asta de două ori şi eu n-am să te acuz că exagerezi, replică van Heemskirk pe un ton cumpătat.

Maniera lui era dezarmantă şi, împotriva voinţei sale, Thorkild nu-şi putu împiedica un zâmbet.

— Foarte bine. Am să fac tot posibilul, îl asigură. Ai să fii aici la ora cincisprezece, nu-i aşa?

— Cât de punctual am să pot! Şi nu lăsa problema să te doboare. S-ar putea să dureze ani până să mai găsim o altă lume din afara sistemului. Ce să mai vorbim atunci de aceste două lumi descoperite la un interval de mai puţin de o lună de zile între ele?

Destul de adevărat. Dar, în timp ce van Heemskirk se pregătea să întrerupă circuitul Thorkild îl opri brusc, întinzând mâna, ca şi cum ar fi putut să apuce imaginea intangibilă.

— Moses, doar un moment!

— Da?

— De câte ori ai călătorit cu Puntea?

— Doamne, nu am idee. Dar nu de mai multe ori decât atunci când aş fi putut da o mână de ajutor, exceptând, fireşte, obligațiile de serviciu sau în vacanțele ocazionale. De ce?

— Doar aşa, mă întrebam.

Politicianul se încruntă, înălțând dintr-o sprânceană.

— Presupun că tu foloseşti Puntea în fiecare zi? întrebă.

— Nu.

Thorkild nu reuşi să-şi ascundă stinghereala din glas.

— Ca şi tine, se explică, doar când sunt obligat să o fac. Şi câteodată mă întreb de ce... Cam până la o mie cinci sute de ori!

Urmări cum imaginea se risipea în ceață, apoi continuă să fixeze un timp cu privirea locul în care se afla ceața.

„Jumătate de milion de oameni pe zi..., se gândi el. Şi eu aş prefera să colind... Cine sunt eu? Ce sunt eu? Ce suntem *noi*!"

Portretul lui Saxena îi atrase din nou privirea şi, în timp ce îl contempla, realiză că se gândea la Alida.

II

Când soarele local străluci peste cel mai mare dintre oraşele planetei Azrael, strălucirea sa aspră păru că distonează. Mult mai potrivite erau în aceşti timpurii zori de zi ceața, ridicată întâmplător de vânt, şi cernerea în burniță a ploii.

Jacob Chen îşi strânse mai aproape de trup pelerina indigenă care îi tăinuia îmbrăcămintea de pământean, îşi trase gluga în jurul capului, pentru a-şi ascunde trăsăturile de străin şi păşi cu prudență de-a lungul unei alei înguste. Majoritatea clădirilor erau din piatră închisă la culoare, strălucind acolo unde luciul umezelii de pe pereți prinsese şi reflectând cu oarecare îndărătnicie licărirea întâmplătoarelor lumini de pe stradă.

La câteva ferestre se puteau vedea, de asemenea, lumini. Nu prea multe. Se simțea lipsa a încă unei jumătăți de oră până în zori.

Nimeni nu ar trebui să se gândească la oameni ca fiind modelați într-un anumit climat al lor, cel puțin nu în această epocă în care climatul putea fi controlat. Fusese realizat acest lucru pe mai mult de treizeci de planete. Aici oare de ce neglijaseră locuitorii să o facă: pentru că nu-şi puteau permite mijloacele necesare sau pentru că nu cunoşteau care erau aceste mijloace? Greu de spus. Cu mult timp înainte ca străbunii lor să părăsească Pământul, tehnicile deveniseră o banalitate şi erau destul de ieftine. Nu, decizia fusese luată cu siguranță ca o chestiune de principiu.

Dar care principiu? Nu ştia. Se afla în impas datorită unui zid de incomprehensiune existent între el însuşi şi ei. Şi îi era teribil de ruşine. Simţea că nu-şi îndeplinise misiunea pentru că îi lipsise inteligenţa. Mai grav însă, nu atinsese standardele pe care singur şi le stabilise, iar îndoiala asupra propriei sale capacităţi era cea mai înfricoşătoare grozăvie pe care şi-o putea imagina.

La început îşi închipuise că va trebui să găsească cheia în fatalismul tradiţional al propriilor lui străbuni; necugetat, presupusese că, dacă toată lumea putea, atunci şi el va reuşi să analizeze această cultură. Se scursese un an local, era din nou toamnă în această emisferă, la fel cum fusese şi când venise aici, la bordul navei de cercetare *Câinele de Vânătoare*. Din moment ce preferau să păstreze anotimpurile naturale, atunci de ce nu aveau aceşti oameni ceremonii care să marcheze ciclul acestora? De ce nu exista aici o sărbătoare populară a primăverii sau a vremii secerişului? De ce nu exista o sfidare a miezului iernii prin aprinderea unor focuri simbolice? Astfel de activităţi erau cunoscute pentru a stabiliza psihicul uman, pentru a localiza individul între fluctuaţiile aleatorii ale unei lumi adoptate…

Totuşi ei aveau ritualuri şi ceremonii şi erau perfect pregătiţi pentru a permite observarea lor şi pentru a explica, cu infinită răbdare, presupusa lor importanţă. Numai că pentru Jacob Chen şi pentru toţi cei care veniseră cu el de pe lumea-mamă explicaţiile lor nu aveau niciun sens!

În cele din urmă acest lucru îl costase pe Chen somnul şi culminase cu prezenta noapte, pe care el şi-o petrecuse mergând la întâmplare prin oraş, căutând cu toate simţurile sale o cheie ascunsă pentru problema care îl chinuia.

Şi nu găsise nimic.

Trase aer în piept. Fum amar. Cineva aprinsese o sobă. Un gri dens pe un fond de gri se ridica în spirală din hornul unei case de peste drum. O fereastră deschisă. De teama de a nu fi observat, se grăbi mai departe şi pătrunse din alee într-o intersecţie de străzi, pe unde nu mai trecuse până acum şi

care forma o piață rotundă cu un obelisc negru în centru. Văzându-l, îi veniră în minte în mod mecanic informațiile antropologice: simboluri ale fertilității, verticale, îndreptate spre cer.

Nu, nu era unul dintre acestea. Era pur şi simplu un obiect, doar atât. Nu fusese modelat, sau şlefuit, sau supus îndemânării vreunui zidar. Fusese găsit exact în forma sa actuală şi înălțat pentru niciun alt motiv mai bun decât acela că aşa se întâmplase.

Dincolo de el, o întreagă parte a pieței era ocupată de o clădire imensă, de culoare cafeniu-deschis, fără o caracteristică anume, cu excepția unui şir drept de trepte şi a unei intrări. Se apropie de ea, ascultând în locul din care ştia că s-ar fi putut auzi. Destul de clar, surprinse o cântare. Câteodată erau şuierături-şi-lovituri, şi oftaturi sau strigăte. De ce trebuia ca semnalarea unei clădiri atât de importante pentru această cultură să fie marcată printr-o creație a purei întâmplări? Oare nu va ajunge niciodată să-i înțeleagă pe aceşti oameni?

Urcă cele cinci trepte mici, de piatră, care conduceau spre uşă. O uşă uriaşă, de cel puțin şase metri înălțime, şi, pentru că era atât de greu să fie deschisă fără a fi pusă în balamale solide – putuse lesne să observe că nu le avea –, o altă uşă, mai mică, era practicată în ea. Aceasta din urmă stătea întredeschisă. După o scurtă ezitare, păşi înăuntru.

Un felinar slab pendula în bătaia vântului dincolo de uşă, atârnând de un tavan fals, scund, care împreună cu pereții plani din lemn procurat de prin părțile locului şi cu o altă uşă glisantă, aflată de partea opusă intrării, formau o anticameră. Nicio decorațiune, niciun simbolism, niciun obiect de cult… Totul părea la fel de funcțional ca şi punga de aer pentru cazurile de urgență într-o navă spațială.

Şi, într-adevăr, aşa şi era. Ceea ce se afla aici şi în alte locuri similare era strict funcțional… Acesta era dinamul care furniza energie întregii societăți. Dar esența funcționării îi

scăpa, aşa încât se simţi ca un sălbatic confruntându-se cu un computer.

Ceea ce cu siguranţă ar fi putut să-l distrugă era nu faptul că nu înţelegea, ci, chiar mai rău, că putea înţelege greşit!

Buimac de oboseală, mişcându-se mai mult din reflex decât intenţionat, Jacob Chen făcu să alunece panoul glasvandului într-o parte, în interiorul peretelui despărţitor şi pătrunse în sala imensă care ocupa aproape tot spaţiul din clădirea cu acoperiş înalt.

Aici nu se aflau niciun mobilier, cu excepţia lungilor banchete din lemn, şi, pe de altă parte, nicio ornamentaţie. Se găseau, în schimb, o jumătate de duzină de felinare. Ferestrele, complet întunecate încă, erau foarte înalte şi înguste, cu multe ochiuri mici de sticlă transparentă montate în rame de metal. Podeaua era din lespezi de piatră brută, neşlefuită. În jur de cincizeci sau şaizeci de oameni erau prezenţi, câţiva stând pe bănci, cu ochii închişi, legănându-se înainte şi înapoi şi cântând încet cântecul nemelodios pe care-l auzise de afară, în timp ce alţii, mai mulţi, zăceau pe podea, inconştienţi. Banchetele erau astfel aşezate, încât să formeze trei laturi ale unui pătrat; în spaţiul dintre ele, în centrul geometric al sălii, patru bărbaţi şi două femei, îmbrăcaţi doar în fustanele grosolane, se biciuiau unul pe altul cu obiecte care produceau acel zgomot de şuierături-şi-lovituri: bice cu şfichiuri din frânghii grosolane şi cu mânere scurte şi groase.

Asta era tot…

Nimeni nu se întoarse să-l privească. Singurul semn de recunoaştere pe care cei de pe bănci i-l acordară intrusului fu acela de a-şi strânge în jurul trupurilor pelerinele identice cu aceea pe care o purta şi el, pentru a-şi ascunde astfel urmele de bici, pe care – el ştia! – toţi trebuiau să le poarte până acum. Cu siguranţă, ritualul începuse la apusul soarelui şi va continua până când lumina zilei va străluci în ferestre.

Cum era posibil ca o societate să fie clădită pe asemenea ritualuri?

Chen se uită în jurul său şi dădu din cap, după care se reîntoarse în strada friguroasă şi neprimitoare.

Dar din şuvoiul gândurilor sale o frază fu azvârlită afară, aşa cum din gura unui cadavru în descompunere se scurge apa unui râu în putrefacție, duhnind a speranțe ruinate:

Probabil că greşesc…

Nu putea suporta probabilitatea. Conceptul de a greşi era unul pe care el în mod sistematic îl eliminase din tiparul existenței. El era un pantolog. Un pantolog nu putea greşi! Cel mult, un pantolog avea insuficiente informații!

Şi aici, ca pretutindeni, trebuiau să fie căutate acele informații în plus de care el avea nevoie…

Se opri din drumurile sale, se întoarse, şi simți o mare greutate în piept, ca şi cum inima sa şi-ar fi mărit brusc de două ori volumul normal şi, căpătând duritatea oțelului, ar fi răsunat la fiecare bătaie. Pântecele i se încordă la maximum, ca pielea întinsă de pe o tobă…

Şi urcă din nou cele cinci trepte spre uşa cea mică practicată în uşa cea mare, şi îşi scoase toate hainele, cu excepția pelerinei…

*

Apărură din oraş – la câteva ore după ce se luminase de ziuă – patru bărbați în robe largi, negre, care luceau ca şi cum ar fi fost unse cu ulei, şi având pe capete pălării mărginite cu boruri din blană. Mergeau, ca nişte participanți tăcuți într-un convoi funebru pe drumul spre înmormântare, într-o maşină mai înaltă, pusă în mişcare de un motor electric, care făcea un zgomot continuu. Când trecură hotarul cosmoportului, încetiniră vehiculul, astfel încât un grup de membri avizați ai personalului portului spațial să se poată alinia în spate, în formație, mergând cu demnitate prin ploaia de dimineață.

Căpitanul Lucy Inkoos coborî rampa navei de cercetare, pentru a-i întâmpina. Ei îi făcuseră cunoscută soarta lui Chen cu un regret care păruse sincer. Şi nu era datoria ei să judece asta.

Împreună cu patru dintre ofiţerii săi, Lucy Inkoos rămase în poziţie de drepţi, cu capul descoperit în ploaia torenţială. Picăturile de apă mai întâi îi pătară şi apoi se scurseră pe stofa roşie a uniformei. Unii dintre strămoşii săi turnaseră bronzurile Benin. Poate şi de aceea, în aşteptarea cortegiului, faţa ei, cu oase subţiri, fine şi cu obraji înalţi, era la fel de impasibilă ca a unui idol de bronz.

Maşina se opri. Rigizi, ca şi greoaiele, dar silenţioasele lor maşini, cei patru bărbaţi în robe negre coborâră din ea. Unul dintre ei înaintă pentru a se prezenta în faţa căpitanului. Era cel puţin la fel de înalt ca şi ea, dar pălăria lui cu calota mult înălţată mai adăuga încă treizeci de centimetri la propria-i înălţime, astfel încât crea impresia unei staturi imense. Nu privea în jos, spre ea, pentru că ei i se părea că îi aude vocea venind cu mult de deasupra capului său.

— V-am adus cadavrul colegului dumneavoastră, spuse el.

Căpitanul Inkoos dădu aprobator din cap şi îl asigură:

— Pregătirile au fost făcute pentru a-l primi.

În spatele ei, cei patru ofiţeri îşi mutau greutatea de pe un picior pe celălalt.

— Regretăm cele întâmplate, reluă bărbatul. Dar din câte mi s-a relatat, el s-a oferit în mod voluntar să se alăture unuia din ritualurile noastre… În sala de lângă piaţa obeliscului… Din întâmplare, un participant a hotărât să treacă la acţiune chiar în momentul când el s-a alăturat grupului. Şi… îl vedeţi cum a ajuns!

Tovarăşii săi, ajutaţi de câţiva din personalul cosmoportului, deschiseseră spatele maşinii şi acum scoteau afară rămăşiţele lui Jacob Chen. Corpul său era înfăşurat într-un giulgiu din pânză neagră, dar, când lumina căzu din

plin, ea scoase la iveală o pată roşietică în dreptul locului în care ar fi trebuit să fie inima.

— De omul care l-a omorât – căpitanul Inkoos auzi acum vocea ca venind nu numai de la o mare distanţă în spaţiu, ci şi de la o mare depărtare în timp – ne vom ocupa desigur noi. Doriţi să trimiteţi reprezentanţi care să fie martori la execuţie? Va avea loc mâine!

Căpitanul Inkoos îşi reprimă înfiorarea. Spuse repede:

— Nu!

Şi, realizând cât de brusc şi de nepoliticos trebuia să fi sunat glasul ei, se grăbi să adauge:

— Considerăm că Jacob Chen nu avea dreptul să intervină în ritualul vostru. El a părăsit nava de capul său, fără să spună nimănui unde se duce. Şi-a atras singur asupra lui soarta.

— Dorinţa sa de a se alătura ritualului, spuse bărbatul. Înţelegeţi, noi nu avem nicio obiecţie. Este liber pentru oricine să o facă. Numai că noi nu credem că el a cunoscut raţiunea, sensul ritualului. Şi nici nu a reuşit să îl afle.

Căpitanul Inkoos îşi simţi buzele groase şi netede strângându-se, subţiindu-se, în timp ce studia chipul bărbatului din faţa sa. Borul pălăriei lui îi ascundea aproape toată fruntea, dar ploaia strânsese blana în mănunchiuri subţiri şi ea putea ghici de unde începea linia părului. Avea o frunte înaltă, de intelectual, o gură senzuală, obrajii supţi ai unui pustnic…

… Şi o invita la o execuţie publică!

Nu era treaba ei să înţeleagă, şi era profund recunoscătoare acestui lucru. Putea numai să-l dojenească pe Jacob Chen pentru că se pierduse singur şi să exprime mulţumiri politicoase acestor bărbaţi în robe negre, strălucitoare, când cadavrul va fi transferat pe rampă şi să-şi amintească să le ceară o copie după desfăşurarea procesului, pentru a o include în raportul său către statul-major.

— Nu va fi niciun proces, spuse bărbatul. Eu însumi am condus investigaţiile necesare. Eu sunt un supraveghetor, un

custode al justiției. Cred că voi ați numi asta magistrat. Fapta s-a petrecut în timpul ritualului, sub privirile tuturor. Când cineva face asta, o face în mod deliberat. Pentru a-i restitui *realitatea* în cadrul existenței îl lichidăm. Nimic altceva!

… Acelaşi zid de care se loveau de un an de zile, de la primul contact. Căpitanul Inkoos se întrebă dacă nu cumva Jacob Chen deschisese o breşă în acest zid în ultimele sale clipe, înainte ca viața să i se scurgă prin locul în care cuțitul îi fusese împlântat în piept. Cei patru ofițeri porniră să urce cadavrul pe o targă; neatent, unul dintre ei îl atinse cu mâna şi, când şi-o retrase, vârfurile degetelor îi erau pătate cu sânge roşu-maroniu.

Aceştia sunt oameni, îşi spuse ea. Au strămoşi comuni cu mine. Toate ființele umane sunt între ele cel puțin veri. Toate ființele umane pot vorbi una cu cealaltă şi se pot înțelege. Când a fost redescoperită, această lume a fost considerată ca fiind foarte asemănătoare cu oricare alta. Şi de ce nu ar fi fost? Avea acest port spațial, cu o flotă de nave de transport care călătoreau spre asteroizii locali, pentru exploatarea minelor şi a rafinăriilor, şi spre un observator ştiințific de pe un satelit mai important, iar standardul de viață era tolerabil, deşi mai curând neinteresant dacă l-ai compara cu cel de pe alte lumi colonizate. Luând în considerare îndelungatul interval de timp care trecuse de la precedentul contact cu alte neamuri ale rasei, limba vorbită aici era uimitor de apropiată de cea standard vorbită pe Pământ.

Numai că, în realitate, nu era. La prima vedere, cuvintele arătau că au un sens, dar apoi, într-un fel sau altul, parcă erau deformate prin intervenția unei dimensiuni aparte…

Acesta fusese motivul pentru care trimisese după Jacob Chen – pentru că avea nevoie de un profesor în pantologie care să depăşească bariera de neînțelegere. Doar că…!

Îşi ridică privirile spre rampă. Corpul neînsuflețit, acoperit, era mânuit de cei patru ofițeri cu stângăcie, şi asta, pentru că nu intra în sarcinile lor obişnuite de serviciu să mânuiască placa lipsită de inerție a unei tărgi. În absența

deprinderilor, ofițerii se comportau ca şi cum atât targa, cât şi încărcătura ei ar fi cântărit foarte mult.

Se va face o anchetă. Care va fi verdictul ei? Tu nu ai ordonat unui pantolog să-ți dea socoteală pentru mişcările lui. Tu ai apelat la el, înfățişându-i o problemă, în speranța că i se va părea suficient de interesantă pentru a îndreptăți apelul la aptitudinile sale. Într-un cuvânt: un pantolog ştia mai bine ca oricine altcineva ce să facă.

Dar putea, la fel ca oricine altcineva, muri!

Şi, dacă Chen dăduse greş, cine se va găsi să dezlege problema?

Omul în robă neagră şi cei din personalul portului spațial stăteau în picioare, tăcuți; nu se puteau auzi decât sunetul ploii şi zgomotul paşilor pe rampa metalică, în timp ce ofițerii se întorceau la locurile lor.

Nimeni nu ar fi putut-o învinovăți pe ea, se gândi iarăşi căpitanul Inkoos. Dar vor da vina pe Chen, un om care putea face să renunțe la convingeri cele mai avansate computere, care putea să descopere greşelile de logică ale celor mai logice maşini ale umanității? Dar despre aceşti oameni în robe negre şi pălării cu boruri de blană ce s-ar putea spune? Putea fi numită vina lor? Putea fi considerat cineva vinovat pentru firea sa înnăscută?

Cu toate acestea, bătrânul şi obositul Pământ va cere cu insistență să i se indice cel puțin cauza acestei morți. Într-un moment când jumătate dintre cetățenii săi se îndoiesc de motivația continuării existenței, când Sistemul Punții este singurul lucru care mai aduce o cât de câtă noutate în viețile lor – în condițiile în care gustul pentru noutate a început să se atrofieze – ar putea foarte uşor să apară un val de disperare; şi, ca de obicei, el s-ar reprezenta grafic în funcție de numărul de sinucideri.

Aceasta s-ar fi putut, fireşte, întâmpla chiar şi fără să se ofere vreun motiv anume. Străvechiul Pământ recunoştea însă o lege pe deasupra tuturor celorlalte: legea cauzei şi a

efectului. Efectul putea fi suportat numai cu condiția ca cineva să înțeleagă cauza.

Cum de nu se putea aplica această lege şi pe Azrael?

*

La o comandă nerostită, personalul cosmoportului se dispersă înspre clădirile administrative, ghemuite jos, la marginea terenului pentru azraelizare. Bărbatul cu care căpitanul Inkoos vorbise până nu demult spuse din nou:

— Înțelegeți, regretăm evenimentul.

— Vă cred.

— Regretăm existența lui, repetă bărbatul.

Se uită apoi la însoțitorii săi şi, la semnul său, toți patru se urcară înapoi, în maşina lor.

Căpitanul Inkoos îi urmări îndepărtându-se cu demnitate şi se gândi că şi ei ar fi putut, dacă nu azi, atunci mâine, să se dezbrace până la brâu şi să se ofere singuri drept jertfă durerii. Durerea este singura realitate, spuneau ei. Plăcerea poate fi negată; chiar plictiseala, stare nedefinită, inexpresivă, face plăcerea de neconceput, imposibilă. Cel mai fericit om poate fi azvârlit în culmea mizeriei de perfidia unui dinte cariat sau de şfichiuitura biciului tras pe spate. Uneşte realitatea cu conştiința, spuneau ei, folosind durerea. Şi dacă aceasta din urmă dă greş, oricine poate invoca ultima dintre realități, acționând în aşa fel, încât să-şi cauzeze propria moarte. Aici, ca pe multe alte lumi mai înapoiate decât Pământul, oamenii acuzați de crimă erau condamnați la moarte. Omoară în prezența unor martori şi la rândul tău vei fi omorât. (Şi cel pe care-l alegi din întâmplare poate fi Jacob Chen, unicul, genialul, pantologul…)

Până aici era clar. Ce rămânea încă un mister era aceasta: cum reuşea o societate să continue să existe când crezul său fundamental era anti-viața?

*

Observă că principalul ei ajutor, comandantul Kwan, se apropiase de ea, astfel încât să poată vorbi fără să fie auzit de membrii micului cortegiu, care acum rupseseră rândurile.

— Ce impresie crezi că le-am făcut? murmură el.

Căpitanul Inkoos dădu din cap, încercând să evite astfel răspunsul.

— Vom fi oare vreodată în stare să ne descurcăm cu ei? insistă Kwan.

— Întreabă viitorul, oftă căpitanul Inkoos şi urcă rampa.

Bocancii ei grei izbeau cu un zgomot pătrunzător, ca bătaia de tobă dintr-o paradă funerară.

III

Aşa cum se întâmpla cu majoritatea planetelor care prin caracteristicile lor permiteau să fie locuite de oameni, Ipewell avea un satelit mare şi o planetă primară de tip G. Dar nu avea Lună şi nici Soare.

Acestea erau suplinite de Ochiul de Noapte al Mamei şi Ochiul de Zi al Mamei.

Altădată nu avea nicio şansă de a obţine permisiunea să iasă afară singur, ci numai dacă unul dintre Ochii Mamei era deschis. Dar, comportându-se în ultima vreme atât de bine, încât familia mai-mai că devenise suspicioasă, Lork (al-treilea-fiu-al-Garriei) născocise cum să lungească şi să prelungească perioadele când putea fi ascuns vederii celorlalţi, fără ca cineva să îl întrebe unde a ajuns.

În această seară: marele risc, cea mai mare miză!

Astăzi exista un interval de patru ore întregi între dispariţia Ochiului de Zi în norii roşii ai apusului şi deschiderea Ochiului de Noapte printre stele. Chinuit pe jumătate de teamă şi pe jumătate de nelinişte la gândul curajului său, Lork se strecură afară din imensa grădină a gospodăriei familiei, prin aleea dintre lăptărie şi grânar, şi se repezi pe poteca interzisă, printre tufişurile de pe malul râului. Poteca aceasta era interzisă pentru că pe ea şerpuise cândva cursul unui pârâu, dar nimeni nu mai văzuse aici un pârâu de când se ştia.

Cu prudenţă la început, apoi cu viteză sporită pe măsură ce se îndepărta şi mai mult de casă şi, implicit, de riscul de a fi auzit, îşi croi drum printre cele două meandre ale râului. În

cele din urmă se opri acolo unde fusese tăiată o crestătură în trunchiul gros şi spongios al unui *brellabush*.

— Jeckin? şopti el. Eşti acolo?

Jeckin (al-optulea-băiat-al-Fabiei) se ridică din întuneric, răsuflând uşurat.

— M-am gândit că te-au întors cu siguranță din drum, spuse el. Nu ştiu exact de cât timp aştept, dar am simțit că parcă ar fi trecut o veşnicie. Mă aşteptam ca dintr-o clipă într-alta Ochiul de Noapte să se deschidă!

— Doamne fereşte! exclamă Lork.

Scuipă apoi în jos şi lovi cu piciorul în sol de trei ori – asta, nu pentru că în realitate ar fi şi crezut în astfel de superstiții, ci pentru că atunci când este în joc o cauză atât de mare eşti dator să-ți iei toate precauțiile posibile.

— Dar oricum va trebui să ne grăbim. Să mergem!

Jeckin dădu din cap aprobator şi-şi făcu loc, cu atenție, printre tufişuri. Se strecurară amândoi printre frunzele abundente, veştejite şi îşi făcură apariția pe o pajişte plantată cu iarbă adusă de pe Pământ. Pajiştea se întindea fără întrerupere până la linia orizontului. La o mare distanță, în față, putea fi văzută o incandescență roşiatică. Aceasta constituia destinația lor.

Începură să fugă.

Zece minute mai târziu, se aflau prea aproape de lumină pentru a mai putea continua să fugă neobservați. Jeckin arătă cu mâna spre un pâlc de arbori, şi Lork îşi mormăi încuviințarea. Unul după altul se ghemuiră la adăpostul arborilor, trăgând adânc aer în piept, pentru a-şi recăpăta respirația. Apoi, liniştiți, înaintară, târşâindu-se pe genunchi şi pe coate; la un moment dat se ridicară puțin şi…

— Ți-am spus că de aici putem vedea nava spațială! spuse încet, dar triumfător Jeckin.

— Este imensă! şopti Lork. Câți oameni are la bord?

— Am auzit că ar fi o mie, dar eu nu cred. Nici tu *nu poți crede*.

Lork nu era chiar aşa sigur; pentru el, acest receptacul arăta destul de mare pentru a putea înghiţi oraşe. Dar nu avea niciun chef să discute în contradictoriu. Tot ce vroia el să facă era să se desfăteze privind.

Scânteind fără intensitate în ultimele clipe ale amurgului, nava se odihnea în vârful unei coline de o sută de metri. Era perfect sferică, cu excepţia unui vârf vertical de metal îndreptat înspre satelitul geosincronic de comunicaţii prin releu, pe care îl lăsaseră pe orbită atunci când coborâseră şi care acum strălucea pe cerul de noapte al lui Ipewell într-o manieră pe care Lork şi Jeckin o găseau incomprehensibilă şi pe care majoritatea celorlalţi oameni o găseau blasfematoare. Cum de îndrăzneau aceşti noi veniţi să întineze domeniul Mamei?

Ipewell era singura lume locuită de oameni, din cele descoperite până acum, care îşi pierduse absolut toate cunoştinţele de călătorii spaţiale, chiar şi în formele lor cele mai rudimentare. Până şi poveştile populare privitoare la Pământ fuseseră suprimate cu severitate.

Dar iată că aceşti străini ştiau cum să sfideze Mama într-un asemenea grad, încât să înfigă o nouă stea în bolta cerească, iar băieţii îşi făcuseră curaj să vină să-i viziteze. Dacă ei ar fi fost prinşi, în mod sigur ar fi fost castraţi. Şi operaţia ar fi fost dusă la bun sfârşit cu cleşti înroşiţi în foc. Prin urmare nu era deloc o călătorie care să fie tratată cu uşurinţă.

*

Încercând ca nici măcar să nu respire prea tare, Lork continuă să privească fix. Acum vederea i se acomodase şi putea observa că strălucirea roşiatică venea de la luminile portabile aflate la poalele colinei, unde fusese aranjată o tabără temporară de barăci din prefabricate.

— Crezi că ar trebui să mergem jos şi să căutăm pe cineva? sugeră el în cele din urmă. Să-ţi asumi acest risc şi totuşi, pur şi simplu, să rămâi ascuns…

— Vine cineva! răspunse Jeckin. Nu vezi?

Mijindu-şi ochii – el fusese într-adevăr întotdeauna cu vederea cam scurtă, iar ochelarii erau rezervați în exclusivitate fetelor –, Lork desluşi în cele din urmă două figuri neclare mişcându-se pe terenul cu iarbă. Pentru o clipă înspăimântătoare, se gândi că cele două persoane se îndreptau în mod intenționat spre ei; apoi acestea se întoarseră într-o parte şi Lork realiză că ele ieşiseră afară numai pentru a se plimba. Fără îndoială, direcția potecii lor ducea în partea aceasta şi, încet, auzi vocea cu o nuanță de amuzament a unei femei, care spunea ceva şi sfârşea cu un râset.

O, nu! *Trebuiau* să fie femei persoanele pe care să le întâlnească pentru întâia oară în această expediție periculoasă! Imaginează-ți o femeie ascultându-i cu simpatie! Dar, mai ales, *diferitele* tipuri de zvonuri femeieşti răspândite ca şi cum ar fi adevărate la bordul navei spațiale!

Aproape că o luă la goană spre casă, dar Jeckin îl prinse ferm de picior şi o clipă mai târziu descoperi că presupunerea sa era greşită: nu erau două femei, ci o femeie şi un bărbat. Vocea ultimului era mai morocănoasă şi se auzea mai puțin bine decât a partenerei sale.

— Ce facem? şopti Lork.

— Ne ridicăm în picioare şi ne prezentăm, desigur, îndată ce vor veni mai aproape! Nu ăsta ne este planul?

Da, poate că da. Numai că cei doi păreau să fi ajuns deja atât de aproape cât îşi propuseseră. Se aflau pe o pantă nu prea înclinată, dominată însă de culmea unde stăteau Lork şi Jeckin. Privind în jur şi decizând că locul era destul de retras, bărbatul desfăşură ceva semănând cu o saltea, pe care o cărase cu el. Femeia îl ajută să o întindă pe iarbă. Lork simți cum i se ridică părul măciucă. Ei, doar nu aveau de gând să…

Dar de la această distanță el putea să vadă foarte clar că femeia nu era însărcinată. Într-adevăr, după standardele de pe Ipewell, ea era slabă. Pe de altă parte, bărbatul era un exemplar frumos, astfel încât oricărei mame i-ar fi fost greu

să-l păstreze pentru ea. Erau o pereche ciudată, în viziunea sa; poate totuşi datorită faptului că popoarele stelare au reglementări obligatorii în privința paternității. Lork înțelegea vag că modul de viață pe care vizitatorii îl practicau diferea de acela cu care el era obişnuit, dar nu avea niciun fel de experiență care să-l ajute să şi-l imagineze cum ar fi putut arăta.

Bărbatul se întoarse şi-şi întinse brațele către femeie. Se îmbrățişară.

— O, nu! explodă Lork şi sări drept în picioare.

Bărbatul şi femeia țâşniră brusc fiecare într-o altă parte, smulgându-şi în mod reflex ceva de la brâu. Două lumini puternice – care i se părură înspăimântatului Lork cel puțin la fel de strălucitoare ca şi Ochiul de Zi – îi făcură să încremenească pe el şi pe Jeckin. Acesta din urmă, nefericitul, care apucase să se ridice prea mult în picioare, blestema în şoaptă.

După o pauză, bărbatul vorbi în dialectul Ipewell.

— Aşa! Doi „băgători de seamă”! spuse el.

— Nu… o… *nu*! bolborosi Lork încurcat şi realiză pentru prima dată că aceea nu era o formă de adresare respectuoasă pentru bărbații superiori, conform obiceiurilor de pe Ipewell.

Bărbatul, fiind incapabil să se reproducă, era prin definiție inferior. Deci părea greşit să vorbeşti cu un bărbat de pe stele ca fiind egal.

— Noi nu am vrut decât să… ă…

Cum să exprime în cuvinte impulsul care îi mânase pe ei să desfidă ordinul personal al Mamei Uskia, ordin ce interzicea tuturor celor de sex masculin să se apropie de nava spațială?

Fu însă salvat din acest zbucium. Femeia le vorbi direct, fără înconjur, şi reflexul îl făcu să-i răspundă instantaneu.

— Cine sunteți voi, de fapt?

Tremurând, el îi comunică numele lor.

— Jeckin (al-optulea-băiat-al-Fabiei)? repetă femeia. Am auzit despre familia ta. Viața trebuie să fie destul de infernală

pentru tine şi fraţii tăi, nu-i aşa?

Ei bine, acesta nu era genul de remarcă pe care să îl aştepţi în mod normal de la o femeie! Încurajat, Jeckin izbucni:

— Da, da! Pentru că mama-mea-de-fapt are unsprezece copii, ceea ce ar trebui să-i aducă o mare onoare, dar noi suntem toţi de sex masculin, absolut toţi, şi ea este depăşită acum de situaţie, iar ruşinea de a nu avea fiice dezonorează familia!

Jeckin îl strânse de braţ pe prietenul său, într-un fel anume, de natură să-l liniştească. Ştia foarte bine şi el cât de insuportabilă le făcea Fabia viaţa copiilor săi din cauza sexului lor. Dar care altă femeie ar fi putut împărtăşi acelaşi punct de vedere?

Cei doi băieţi statură tăcuţi pentru o vreme, ascultând, dar fără să înţeleagă ceva pe timpul cât cei doi de pe navă schimbară între ei câteva păreri pe jumătate perceptibile. Ceea ce în scurte intervale ajungea până la urechile lor nu prea avea niciun sens: ceva despre restaurarea echilibrului genetic, pruncuciderea celor de sex masculin şi probabilitatea relativă a hormonilor.

În cele din urmă, bărbatul se întoarse cu un zâmbet şi vorbi cu o voce prietenoasă:

— Ei bine, acum dacă tot sunteţi aici, poate ne explicaţi pentru ce aţi venit. Staţi jos – nu, aici, pe saltea; este destul de mare. Hai să vă auzim povestea!

Timizi, ei se supuseră.

Fay Logan le acordă toată atenţia pe care le-o putea oferi. Acesta nu era într-adevăr tocmai modul în care îşi propusese să-şi petreacă seara, dar… Ea şi însoţitorul său îşi stinseseră lanternele şi abia acum puteau să stabilească trăsăturile băieţilor. Fay Logan putea afirma că arătau bine – cu părul negru, cu pielea probabil mai curând închisă la culoare, asemenea majorităţii oamenilor de pe Ipewell, şi amândoi cam de aceeaşi vârstă, cincisprezece ori şaisprezece ani. Şi inteligenţi. Şi frustraţi.

Apoi gândul ei se îndepărtă de la asta şi descoperi că îl țintuia cu privirea pe Hans Demetrios. El stătea cu picioarele încrucişate, ținându-şi capul într-o parte, încordat de concentrare. Simți o strângere de inimă.

Acesta era domeniul care îi stârnea lui interesul. Nu ea. Nu o oarecare ființă umană, nici chiar el însuşi, ci numai tiparele de probleme pe care specia umană şi le crease în timp ce îşi găsea drumul, orbecăind dintr-o parte în cealaltă a universului.

Pe jumătate glumind, ei spuneau că există o nouă umanitate care se dezvolta şi că Hans Demetrios aparținea acesteia, ca şi Jacob Chen şi încă o mână de alți oameni; ca şi cum un subconştient al speciei reacționa peste generații pentru a se asigura că oamenii vor continua să depăşească îndrăzneala propriilor maşini. Dacă era aşa, rasa lor trebuia să fie o rasă flămândă, avidă. Oricine putea să vadă acest lucru. Din punctul de vedere al fizicului Hans Demetrios nu semăna câtuşi de puțin cu Jacob Chen şi totuşi lucrul pe care-l aveau în comun apărea în ochii lor care străluceau înfometați, în muşchii încordați ai obrazului, în abilitatea lor de a ajunge la un repaus total când mințile le erau angrenate în genul de analiză pe care nimeni altcineva n-ar fi îndrăznit să îl abordeze.

Erau numiți pantologi. Aproximativ, denumirea însemna savanți în toate. Hans era tânăr, dar era deja un membru de frunte în societatea lor. Şi avea să ajungă departe. Deja el era inaccesibil pentru Fay Logan, care crezuse că îl iubeşte.

Ea încercase să păstreze legătura. Cunoştea mijloacele cu care oamenii investigau cosmosul; înțelegea super–imbecilitatea computerelor, care transformaseră generații de abilitate mascată în ceea ce oamenii simpli luaseră drept inteligență superioară. Ea lucra cu ele tot timpul. Cu o concentrare teribil de extenuantă şi cu condiția să nu fie perturbată chiar şi de ceva pe tot atât de neînsemnat ca deplasarea unui fir de praf prin fața privirii sale, ea putea să programeze cu vocea un computer pe o întindere de câteva

mii de cuvinte până să apară inevitabilul, prietenosul mesaj în legătură cu o incompatibilitate implicită, care să fie verificată şi remediată. Pe câtă vreme – şi astfel de zvonuri țineau! – Jacob Chen putea vorbi un program de un milion de cuvinte sau chiar mai mult, fără nicio eroare, având nevoie cam de o lună ca să-l parcurgă şi nu trebuia niciodată să fie ajutat sau chiar să-şi facă el însemnări. Totul se afla în capul său. Totul dintr-o dată.

Cât despre Hans... Astăzi îl văzuse terminând programul pentru Puntea Ipewell nu pentru că fusese angajat să îl facă, ci, pur şi simplu, pentru că ținea să-şi ocupe timpul cu ceva. Îşi sacrificase două săptămâni pentru asta, lucrând câte zece ore pe zi, făcând pauză doar pentru mese şi somn, şi fără să comită nicio singură eroare. Nici măcar una, care poate ar fi slujit la a demonstra că era încă om!

Oricine putea să intre în camera unde lucra, dar Hans ar fi privit spre el doar când ar fi simțit nevoia să se lase distras, şi ar fi dat din cap, şi ar fi zâmbit, după care şi-ar fi continuat lucrul.

El trăieşte într-un univers diferit, se gândi Fay. Şi totul este atât de nedrept, de inechitabil, că el se poate încă întoarce şi poate vorbi cu noi, iar eu nu pot să ajung până acolo unde este el dus...

— Am să vă explic, le spunea Hans, pe un ton confidențial, celor doi băieți. Bănuiesc că v-ați întrebat cum de oameni atât de asemănători cu voi pot să coboare din cer, nu? Ei bine, ca să mă exprim în modul cel mai simplu, acest lucru este posibil pentru că acele lumini pe care le vedeți pe cerul de noapte sunt de fapt sori, ca acela care încălzeşte planeta pe timpul zilei. Ați auzit de planete, da? Bun! Nu eram prea sigur cât de multe lucruri li se spun băieților pe aici!

Şi un zâmbet cald îi făcu pe copii, în mod vizibil, să se relaxeze.

Era incorect! Incorect!

— Noi am început să ne răspândim de pe prima noastră planetă, Pământul, cu multe secole în urmă. Nu am să încerc să vă prezint toate motivele pentru care am făcut-o – câteodată au fost considerente politice, câteodată economice, dar, îndeosebi, a fost vorba într-adevăr de un prilej de a da o linie nouă bunului şi vechiului nostru neastâmpăr. În definitiv, strămoşii noştri fuseseră lipiți de o minge de noroi vreme de milioane de ani şi parcă se simțise timpul pentru o schimbare. Şi Ipewell este unul dintre locurile unde oamenii au venit, hotărâți să-l colonizeze şi să-l schimbe. Dar o planetă este mare şi ființele umane sunt mici. Ai nevoie de o mulțime de oameni pentru a cuceri o nouă lume, mult mai mulți decât pot fi ținuți în viață într-o singură navă spațială. Aşa că, de obicei, coloniştii iau cu ei bănci de spermă, şi ovule, şi utere artificiale, astfel încât să fie în stare să se înmulțească foarte repede de îndată ce găsesc o planetă locuibilă.

Cum existau adunate toate elementele necesare, un dezastru teribil – probabil că un cutremur sau un val de maree – a distrus tot acest tip de echipament la puțin timp după prima debarcare aici, pe Ipewell. Ceea ce a reprezentat o adevărată tragedie, pentru că Ipewell este una dintre puținele planete ideale pe care am întâlnit-o vreodată: fără răpitori naturali importanți, fără maladii locale serioase, nimic care să nu poată fi stăpânit printr-o acțiune normală şi de bun simț. De fapt, aceasta este *planeta* cea mai asemănătoare cu Pământul dintre cele patruzeci, de care am aflat până acum.

Impresionați, băieții dădură simultan din cap.

— Dar, ca să o colonizeze, strămoşii voştri aveau neapărat nevoie de o populație foarte numeroasă. Ținând seama de faptul că nu puteau să se înmulțească din uterele artificiale, ei au convertit fertilitatea sexului feminin în fetiş şi femeile fertile şi-au asumat poziția dominantă în societatea voastră. Desigur, efectul moştenit al milioanelor de ani de evoluție ca specie bisexuală nu putea fi anulat peste noapte, dar ei au încercat absolut totul ca să facă asta, mergând până acolo

încât să inventeze legende despre Mama cea Mare, cu Ochiul ei de Noapte şi Ochiul ei de Zi. Or, acestea sunt ceea ce sunt, ştiţi şi voi: doar poveşti, la care cineva s-a gândit ca să justifice matriarhatul – oh, scuzaţi-mă! –, conducerea de către femei.

Băieţii tresăriră la unison. Întrucât amândoi Ochii erau închişi în acest moment, blasfemia, natural, trecuse nepedepsită…, ceea ce era încurajator.

— În cele din urmă, continuă Hans, şi cele mai rapide nave pe care le-am putut construi – chiar dacă ele au depăşit limita a ceea ce de generaţii a fost considerată ca o lege universală, şi mă gândesc la viteza luminii, dar n-am să vă bat la cap cu asta! –, chiar navele noastre cele mai rapide, spuneam, s-au dovedit inadecvate pentru a ne putea păstra contactul cu toate planetele pe care specia noastră s-a răspândit, şi pentru o perioadă de timp destul de lungă am întrerupt complet legătura cu ele, cu excepţia planetelor mai apropiate. Şi nu ne-am putut permite să facem decât unul sau două zboruri pe an înspre şi dinspre acestea. Cu aproape o sută de ani în urmă, lucrurile s-au schimbat, o dată cu inventarea Sistemului Punţii. O cunoaşte vreunul dintre voi pe Mama Uskia?

Lingându-şi buzele, Lork şi Jeckin făcură un schimb de priviri. Pentru ei, asta era mai curând ca şi cum ar fi fost întrebaţi dacă îl cunosc pe Atotputernicul Dumnezeu. Dar, în cele din urmă, Lork spuse:

— Ei bine, presupun că trebuie să o fi văzut. Şi în mod sigur să fi auzit de ea!

— Deci atunci trebuie să fiţi informaţi că ea nu se află pe Ipewell în momentul de faţă?

Vestea, într-adevăr, se împrăştiase: că Marea Mamă va sta cu Ochiul ei pe lucruri până la întoarcerea Uskiei. Lork aprobă din cap cu îndrăzneală.

— Ni s-a spus că a plecat spre Rai, pentru că a fost perfectă, întrucât a avut şapte copii de sex feminin!

— Ei bine, ah! Nu este chiar aşa! îşi înăbuşi Hans un zâmbet. În momentul de faţă ea se află pe planeta de pe care a venit nava noastră spaţială, pe Pământ. Se află acolo pentru a negocia conexiunea planetei Ipewell la Sistemul Punţii. Cu ajutorul acestuia, materia – incluzând şi oamenii vii – poate fi transportată de la o lume la alta... deşi, desigur, cel mai important lucru pe care-l transferăm este întotdeauna ştiinţa.

Noi, pământenii, ne-am asumat această mare sarcină, de a reuni umanitatea dispersată pe toate planetele spre care a călătorit până acum. Aceasta nu presupune un cost, ceva pentru care celelalte lumi ar trebui să plătească. Este datoria noastră în faţa speciei umane. Este cea mai mare ambiţie a noastră. Oricine poate merge cu Puntea oriunde îşi alege el sau ea, cu obligaţia ca el ori ea să nu ducă cu sine arme sau boli – deşi noi putem vindeca acum aproape orice fel de boală! Singura condiţie pe care o admitem este aceasta: ca *oricine* să poată folosi Punţile.

— Dar, presupunând..., Lork se opri, dându-şi seama de propria-i stângăcie... Presupunând, reluă cu mai multă hotărâre, că cineva a făcut ceva rău şi vrea să folosească Puntea pentru a scăpa?

— Vrei să spui pentru a scăpa de pedeapsă? Aha! Asta este o întrebare extrem de perspicace! Dar dă-mi un exemplu!

— Păi... ăă... vreau să spun că dacă ei ne prind aici, vorbind cu voi, ne vor condamna să fim...

Cuvintele îi pieriră, pur şi simplu.

— Pedepsiţi pentru ce vină? Pentru că staţi de vorbă cu un nou prieten? După legile Pământului aceasta nu este o infracţiune! Desigur, dacă aţi omorât pe cineva...

— Să omoram pe cineva? explodă Jeckin. Vrei să spui aşa cum, de exemplu, omori un juncan pentru carne? Dar oamenii nu se omoară! De ce ar face-o? Doar nu poţi să mănânci oameni!

Se îndoia teribil de această idee, era atât de străină de modul său de a gândi...!

— Eu cred că tocmai de aceea Ipewell se va alătura Sistemului Punții. Care operează după legile Pământului. Până acum, niciuna dintre legile voastre nu a părut să le contrazică pe ale noastre, cu excepția celor care se aplică dezavantajatelor persoane de sex masculin. Şi acest gen de lucruri, desigur, noi, pur şi simplu, nu-l vom tolera.

— Dacă construiți o Punte aici, îndrăzni Lork, vom putea... vom putea şi noi să o folosim?

— Dacă după legile Pământului aveți vârsta la care sunteți considerați răspunzători din punct de vedere juridic, răspunsul este da.

Fay îi auzi pe cei doi băieți suspinând ca unul singur. Propriul său suspin trecu astfel neobservat decât de ea însăşi.

*

Când, în cele din urmă, băieții porniră spre casă, grăbindu-se, pentru că era timpul ca Ochiul de Noapte să se deschidă, ei mergeau într-o tăcere apăsătoare. Se simțeau ca nişte sclavi ale căror lanțuri fuseseră rupte pe neaşteptate.

— L-ai crezut? întrebă Jeckin când ajunseră la poteca de lângă râu, unde trebuiau să se despartă.

— Aş vrea să pot, răspunse Lork, cu cumpătare.

— Şi eu la fel.

Pentru un timp ascultară clipocitul apei, scrutându-se unul pe celălalt, ca şi cum ar fi vrut să-şi descopere sinceritatea.

În cele din urmă, Jeckin spuse cu greutate:

— Lork, dacă se va întâmpla, dacă ei vor face această..., această Punte despre care ne-a vorbit el şi noi vom putea pleca de aici spre alte lumi..., ei bine, o vom face?

— Mama Uskia şi toate surorile ei la un loc nu vor putea să mă oprească! replică Lork.

Jeckin privi în sus, printre frunzişul des de *brellabush*. Ochiul de Noapte se înălța pe cer.

— Ea ne urmăreşte! spuse el.

— Lasă să o facă, răspunse Lork. Cred că va trebui să urmărească o mulțime de alte lucruri mult mai abominabile decât ceea ce facem noi doi.

Jeckin chicoti pe înfundate. Îl strânse repede pe prietenul său de braț şi dispăru în întuneric. Lork îi întoarse spatele în acelaşi chip. Pe drumul spre casă, începu să cânte.

IV

Dintr-o poziție avantajoasă, divină, şaptezeci de metri deasupra podelei sălii de tranzit a Centrului Punții, Jorgen Thorkild privi în jos, la oamenii care treceau dedesubtul picioarelor sale, şi se gândi la insecte. Sau la semnalele din circuitele unui computer. Sau la produsele chimice pe cale de a fi prelucrate într-o fabrică. La orice altceva, în afară de ființe umane! De la această distanță, ei nu aveau o identitate proprie. La fel de anonimi ca moleculele şi aproape la fel de numeroşi, ei erau conduşi, şi îndrumați, şi comandați de către deciziile impersonale ale maşinilor.

Dacă acesta ar fi fost Olimpul şi eu aş fi fost Zeus înarmat cu fulgerele pe care să le arunc, eu n-aş omorî oameni. Eu doar aş schimba câteva intrări în băncile de memorie, gândi.

Ce naiba s-a întâmplat în definitiv cu importanța omului?

În spatele său uşa care conducea spre platforma avantajoasă se deschise în linişte. El se întoarse, aşternându-şi pe față o mască politicoasă.

Primul pe care îl văzu era Moses van Heemskirk, care niciodată nu pierdea un prilej ca acesta. N-ar fi putut să fie mai mândru de Sistemul Punții nici dacă i-ar fi inventat el însuşi principiul. Dar, până la această dată, probabil că şi credea că o făcuse!

Aproape şaizeci de oameni îl urmau, în două grupuri distincte, de mărimi aproximativ egale – doar că cel de pe Ipewell era alcătuit în întregime din femei, în timp ce grupul din Azrael era compus în exclusivitate din bărbați. Amândouă erau, evident, aranjate pe grade în interiorul lor: conducătorii

îşi aduseseră cu sine respectivele suite, pentru că încă se bizuiau pe personalul ajutător uman şi pe secretari. În rarele ocazii când trebuise să facă vreo vizită oficială pe o altă planetă, Thorkild îşi purtase „suita" într-o simplă curea plină de microcircuite. Aici, în interiorul Centrului Punții, nici măcar asta nu trebuia să facă.

Îi trecu prin minte că răspunsul la întrebarea mentală de acum o clipă trebuia probabil căutat în faptul că în zilele noastre elita Pământului găsise mult mai convenabil (mult mai potrivit?) să se însoțească cu maşini previzibile. El însuşi era indignat pentru că trebuise să fie prezent pentru aceşti… aceşti turişti. Oricine dintre cei o sută de oameni din personalul său ar fi putut să facă această muncă cu un adevărat entuziasm…

Ei bine, faptul că avea delegați de pe două lumi aspirante era dintr-o dată fără precedent, şi asta se întâmpla în timpul perioadei sale de conducere. Trebuia să trateze deci totul cu maximum de considerație.

*

Platforma avantajoasă şi bula etanşă care o închidea aveau un indice de refracție egal cu cel al aerului. Majoritatea vizitatorilor rămaseră în urmă, temători, chiar şi atunci când van Heemskirk păşi în față, cu mâna întinsă spre Thorkild. Doi dintre ei însă îl urmară, şi aceştia erau, evident, cei mai importanți.

— Bună, Jorgen! tună van Heemskirk. Dă-mi voie să-ți prezint pe onorabilii delegați ai ultimelor lumi care aspiră la calitatea de membri ai comunității noastre interstelare – Mama Uskia din planeta Ipewell şi Lancaster Long de pe planeta Azrael! Prieteni, acesta este Directorul Jorgen Thorkild, a cărui muncă neobosită în serviciul Sistemului Punții constă în a stabili pentru toată lumea de pe cele patruzeci de planete sarcina fiecăruia!

De obicei, Thorkild întorcea linguşelilor grosolane ale lui van Heemskirk câteva comentarii amuzante şi

autopersiflante. Astăzi însă nu se putea gândi la aşa ceva. Ridică numai din umeri şi înclină capul, primind o încruntare din sprâncene din partea bărbatului gras. Ştia cărui fapt i se datora asta: aceluiaşi motiv care îl făcuse pe van Heemskirk ca mai întâi să îi prezinte lui delegații, şi nu invers, să îl prezinte pe el delegaților, deşi, comparativ, statutul lor legal de pe lumile proprii de reşedință era probabil categoric superior celui de pe Pământ al lui Thorkild. În ochii lui van Heemskirk, prestigiul Pământului conta deasupra tuturor celorlalte planete. El niciodată nu obosea să reamintească oamenilor că Pământul a ajuns acolo primul.

Unde a ajuns? La ce destinație?

Circumspecte, şirurile şi coloanele se desfăşurau de-a lungul platformei avantajoase, şuşotind cu venerație despre proporțiile reale ale sălii de tranzit. Bine că o făceau, doar era cea mai mare clădire de pe toate planetele cu ființe umane. Dar Thorkild mai auzise şi altă dată astfel de ooh-uri şi aah-uri. El îşi concentră atenția asupra celor doi cărora de-abia le fusese prezentat.

Mama Uskia: o femeie oacheşă cu figura teşită, îmbrăcată într-o bluză albă, strâmtă, cu guler şi manşete, şi în pantaloni albi foarte strânşi pe ea, tăiați pentru a expune un pântece protuberant ca un pepene. Însărcinată şi mândră de asta. Pe Ipewell, fertilitatea era emblema statutului social – de aici onorificul Mamă aşezat înaintea numelui ei. Avea prins de guler un microfon, şi firul flexibil şi subțire cobora de la el pe gulerul descheiat al bluzei, dispărând între movilele grase ale sânilor.

Probabil că făcea o înregistrare sonoră a călătoriei sale pe Pământ, deşi rămânea un mister de ce ar fi preferat o înregistrare numai de sunet atâta vreme cât avea la dispoziție versiunea *solido*, cu mult mai instructivă.

Şi Lancaster Long: extrem de înalt, cu o palmă mai mult în lățime decât însuşi Thorkild, purtând o splendidă robă purpurie şi o pălărie cilindrică din blană albă. Tenul său era

mai curând gălbui. Nasul, puternic arcuit, şi ochii negri, pătrunzători îi împrumutau aspectul unei păsări de pradă.

Faptul în sine de a fi impresionați putea fi lăsat pe seama subalternilor. Amândoi aceşti conducători se duseră până la cea mai îndepărtată margine a platformei şi priviră fix în jos, evaluând ceea ce vedeau. După o pauză, Long întrebă:

— De câte ori este mai mare acest loc decât baza de pe Marte unde am fost aduşi la început?

— În termeni de capacitate de manevrare? De şase sau opt mii de ori, răspunse Thorkild.

Se făcuse linişte. Imediat însă van Heemskirk începu să se agite. El nu îndura cu uşurință inactivitatea.

— Hmm... Jorgen! Vorbeşte-le prietenilor noştri despre Sistem, sugeră el. Orice crezi că ar putea să-i intereseze. În fond, este extrem de impresionant, nu-i aşa?

Exista oare ceva ce ei ar fi putut să nu ştie încă? Ce-şi putea imagina van Heemskirk că nu ar şti? Fuseseră instruiți înainte de a pleca de acasă, apoi pe Marte, apoi din nou, de vreme ce fuseseră trimişi spre Pământ... Dar Thorkild se supuse şi începu să recite fraze cunoscute, învățate papagaliceşte:

— Stația de pe Marte nu este necesar să fie mai mare. Este destinată numai oamenilor ca voi, care trebuie să treacă prin carantină şi să se pregătească psihologic pentru o primă vizită pe Pământ. În afară de perioadele când stabilim un nou contact cu o lume aspirantă, stația se află în rezervă – inactivă, cum ați putea spune –, exceptând cazul când cineva raportează un risc de boală epidemică. Acesta este singurul lucru împotriva căruia stăm în permanență de gardă: întâmplarea ca totuşi câteva microorganisme de pe o lume pe care noi încă n-am explorat-o în întregime să se poată dovedi că sunt fatale ființelor umane la scară interstelară. Atunci voluntarii se prezintă singuri şi din resursele computerului nostru construim antiagentul necesar. Până acum nu am dat greş în acest sens, şi este de asemenea bine, pentru că, o dată ce lumile voastre sunt incluse în Sistemul Punții, veți avea

acces nelimitat la el. Vă puteți face o idee despre anvergura sa uitându-vă în jurul sălii. Aici avem Punți direcționate spre toate lumile locuite, plus altele, cu mult peste o sută, care ne fac legătura cu navele spațiale care sunt în mod continuu în căutarea altor lumi, pe care încă nu le-am recontactat. Construim pe o scară generoasă. Ne aşteptăm ca echipamentul nostru prezent să rămână adecvat pentru cel puțin încă o sută de ani.

Cuvintele sale justificau o pauză. Îşi dăduse pe deplin seama de microfonul Mamei Uskia şi de purtarea ei capabilă de emoții puternice, suspicioasă. Ce ar putea cineva ca ea să găsească interesant în aceste cuvinte aride, uscate ca nişte frunze moarte? Pe o planetă ca a ei, ființele umane nu erau încă reduse la starea în care puteau fi procesate ca un flux de informații, fără înfățişare, evaluate ca o medie, prezente sau absente numai ca variații statistice. Cam singurul lucru pe care îl putea spune acestor oameni care nu îl mai auziseră vorbind până atunci era ceva ce van Heemskirk şi cei de dinaintea lui l-ar fi considerat ca dezastruos de nepotrivit. Adică le-ar fi putut vorbi despre modul în care oamenii, din punctul de vedere al maşinăriilor care conduceau în momentul de față Sistemul Punții, erau atât de previzibili, încât traficul de zi cu zi putea fi prevăzut cu o precizie de plus sau minus zero virgulă unu la sută.

Care ar fi reacția Mamei Uskia dacă el ar veni şi ar spune pe şleau că funcția lui, în ultimă instanță, consta în a garanta că planetele lor se vor supune de asemenea aceluiaşi tipar rigid?

Dar cum ar reacționa Long la acest lucru? El avea întipărită pe față o expresie care sfida investigația, examinarea amănunțită. Mai curând reflecta plictiseala. Poate că asta şi era! Intenția care se afla în spatele aducerii acestor delegații la actualul Centru al Punții era de a transmite în locurile lor de baştină mărimea fizică a acțiunii, deşi, cu siguranță, oricine avea o imaginație normală ar fi putut să-şi reprezinte asta anticipat, iar simpla privire a acestui loc şi a

oamenilor care forfoteau prin el n-ar fi reuşit niciodată să fie nici pe jumătate atât de impresionantă ca ceea ce vizitatorii deja trăiseră prin călătoria lor cu Puntea. Li se demonstrase că vor putea străbate o sută de ani-lumină printr-un singur pas. După asta, nu mai era nimic… sau era?

Acum, privind spre Long, constată că îi era imposibil să-şi smulgă de la el privirea atentă. De ce? Datorită înălțimii lui? Erau totuşi o mulțime de pământeni care-l puteau întrece cu o jumătate de metru. Atunci, pentru înfățişarea sa sfrijită şi nasul acvilin? Dar acum oricine putea fi oricât de gras sau de slab şi-ar fi dorit el sau ea şi putea să poarte orice față care ar fi corespuns propriului său gust. Sau poate pentru asociațiile subconştiente ale îmbrăcăminții sale, care mergeau înapoi până în antichitatea clasică? Într-adevăr, movul era culoarea tradițională a prinților, dar oricine putea cumpăra îmbrăcăminte pe care să o schimbe continuu într-o mie de culori pe zi şi să înceapă din nou a doua zi să-i schimbe culoarea, fără să se repete.

Nu, motivul era întrucâtva lăuntric. O problemă de personalitate. Long avea un – cum să-l numească el? –, un aer de… prezență. Da, asta era! Ca şi cum el ar fi fost mai prezent, *mai mult aici* decât Thorkild, sau van Heemskirk, sau Mama Uskia, în mod cert era *mai mult aici* decât oricare dintre oamenii-moleculă care inundau podeaua de tranzit, aflată deocamdată dedesubtul lor.

Pe neaşteptate, Long îşi întoarse capul şi întâlni imediat privirea lui Thorkild. În adâncul întunecat al irişilor săi, gândi pământeanul, oricine s-ar putea pierde, ca şi cum s-ar afla în spațiu.

*

Începând să fie în mod serios alarmat, van Heemskirk interveni din nou:

— Jorgen, încearcă să ne vorbeşti despre oamenii pe care îi putem vedea acolo jos – cine sunt ei, încotro se duc. În fond, una este să-ți fie arătat un lucru prin statisticile nude,

nenuanțate, şi cu totul altceva este să fii aici şi să-l urmăreşti pur şi simplu cum se petrece!

Da, desigur că el putea face asta. Dar aşa ceva nu i se mai întâmplase. Nu i se mai întâmplase nici să-şi întoarcă privirea după ce o întâlnise pe cea a lui Long. Când făcuse asta, simțise ceva ca un declic ireal – nu, nu un declic, era greşit spus, dar ceva... Îşi hăitui memoria şi găsi reprezentarea pe care o căuta: sensul unei contracții şovăitoare, aproape echivalând cu înfruntarea mută, când desparți o pereche de magneți.

Cunoscând pe dinafară programele de tranzit, în prealabil, pentru cel puțin o săptămână, nu trebuia, desigur, decât să aibă dibăcia de a alege unul sau două grupuri de acolo, de jos, şi să spună ceva despre ele... Ah, acolo era o linie izolată cu puțin peste o sută de bărbați şi femei, strălucitori în uniformele de culoare roşu aprins. Ştia cine trebuiau să fie.

Activizând distorterul pe bula de închidere, astfel încât aria în discuție să fie mărită rapid, spuse:

— Ei bine, spre exemplu, încolo se îndreaptă echipajul navei de cercetare *Eridanus* – echipajul de schimb, care se întoarce la datorie după concediu. Probabil că voi ați aflat deja de sistemul cu care operăm, că avem două echipaje pentru fiecare navă de cercetare, pe care le schimbăm prin rotație la anumite intervale, pentru că este o slujbă care presupune izolare şi uneori este şi destul de plicticoasă, întrucât trebuie să cauți printre stele planete ca a ta proprie, planete îndepărtate de restul comunității umane. Ei da, ca ale voastre, până când au fost, de curând...

Dar probabil că li s-a tot spus asta de atâtea şi atâtea ori! De ce să vorbească în vânt?

Îngrijorat de-a binelea acum de ciudata incoerență a lui Thorkild, van Heemskirk se grăbi să-i vină în ajutor:

— Este cea mai remarcabilă realizare a speciei noastre! declamă el, folosindu-şi vocea de orator public. De aici, verigi invizibile se întind peste ani-lumină pentru a uni planetă cu planetă, cum legăturile trainice de dragoste unesc o familie.

Da, aşa e, pentru că, în ciuda acestei separări temporare, noi suntem în definitiv o singură mare familie, nu-i aşa?

Exact de la începutul cuvântării lui, Mama Uskia se întorsese, asigurându-se că microfonul său era îndreptat astfel încât să-i rețină cuvintele. Cu mai mult discernământ, Long nu acorda nicio atenție accesului bombastic al politicianului. De îndată ce acesta termină, el se adresă lui Thorkild:

— S-ar părea că postul pe care-l deții, Directore, este unul complex şi foarte solicitant, care reclamă multe îndatoriri!

— Aşa şi este! îl asigură van Heemskirk. Unul dintre posturile de cea mai mare responsabilitate din galaxie!

Long nici măcar nu-şi mută privirea pentru a confirma întreruperea. Van Heemskirk îi înregistră indiferența şi se congestionă la față. Un imbold de amuzament coloră gândurile cenuşii ale lui Thorkild. Dacă îl putea lua prin surprindere atât de uşor pe van Heemskirk, cu siguranță că Long era un individ remarcabil.

Amintindu-şi destul de târziu că întrebarea inițială îi fusese adresată lui, Thorkild dădu din cap aprobator.

— Şi eşti mulțumit? continuă Long.

— Mulțumit? Thorkild răsuci în mintea sa cuvântul pe toate fețele... Nu încă! Bănuiesc că nu ar trebui să fiu până când nu vor fi adunate în Sistemul Punții toate planetele în care s-au stabilit ființele umane. Şi este posibil ca nici atunci.

— În măsura în care se poate spune, în momentul de față, observă Long, asta deja s-a cam întâmplat sau este pe punctul de a se întâmpla. Deduc că a trecut un deceniu de când ultima nouă planetă a fost, după cum spui, inclusă în Sistem. Dar, lăsând deoparte necunoscutul, există posibilitatea ca Sistemul Punții să se fi extins deja până la limitele lui. Ceea ce am vrut să te întreb a fost mai curând dacă eşti mulțumit de munca ta. Mi-am exprimat mai clar acum intenția?

Ar fi posibil, dacă aş şti ce mulțumire era...

Aceasta este natura muncii mele: să duc oameni de aici acolo, să împing mărfuri pretutindeni în cantități uriaşe, să stau ca un tată adoptiv în fața deciziilor luate de un bețiv, mare iubitor de bere, care cântă un cântec deocheat – când ceea ce vreau eu cu adevărat este să fiu doar atât, un tată, chiar şi al unui copil adus de soartă. Până şi luarea propriilor mele decizii nu-mi oferă decât satisfacția unui surogat. Dar toate acestea, chiar şi ultima, sunt constrângeri! Ei mă obligă! Îmi este interzisă libertatea de a greşi!

Oare şi Saxena suferise această agonie? Oare acesta era motivul pentru care el se sinucisese? Indiscutabil, nu fusese în niciun caz chinul de a fi respins de Alida…

Dar cu voce tare spuse:

— Munca există şi, pentru că pot să o fac, o fac. De asemenea, cât timp merge, cred că este mulțumitoare.

— După modul în care înțeleg eu lucrurile, insistă Long şi colțurile gurii sale se lăsară în jos, în semn de dezaprobare, tu eşti răspunzător de ceea ce, în mod treptat, a devenit fundamentala rațiune a Pământului de a dăinui. Sistemul Punții ne-a fost descris în mod repetat ca cel mai mare dar pe care planeta-mamă l-a oferit vreodată copiilor săi.

Întorsătura frazei pe care el o folosise atrase întreaga atenție a Uskiei; poate că fusese deliberat folosită, poate doar întâmplător…

— Dat fiind că deții controlul total al acestei operații, ar trebui să rezulte că tu te bucuri de cea mai mare realizare personală trăită de cineva în întreaga istorie. Din câte mi-am dat seama, cu o clipă în urmă, nu eşti de acord în întregime cu modul în care Inspectorul van Heemskirk a definit Punțile – asemănătoare, a spus el, cu legăturile de afecțiune care unesc familia umană. Ei bine?

Uskia, ca de obicei, îşi înclină microfonul pentru a prinde replica lui Thorkild. Probabil că iritarea neaşteptată din cauza manierismului îl provocă să riposteze brusc şi tăios înainte să se gândească bine la ceea ce plănuise să spună:

— Este mai mult decât bâjbâitul unui crustaceu sau decât o pânză de păianjen, lăsă el să-i scape. Dacă chiar vreți să știți! Sau poate chiar mai puțin premeditat decât aceasta, chiar mai puțin rațional – poate ca tulpina unei plante agățătoare, care pipăie în jur pentru a se prinde de ceva, precum şi pentru a se înfăşura în jurul cuiva, fără a avea cea mai întâmplătoare indicație *de ce* o face!

— Jorgen! strigă van Heemskirk, îngrozit, şi porni în față, spre el.

Fu împiedicat însă de Uskia.

— Un moment! spuse ea. Directore Thorkild – şi era evident din modul cum îşi strâmba gura că încă nu se obişnuise să vorbească politicos unei persoane de sex masculin – ai putea să fii atât de amabil ca să explici ce sunt lucrurile cu care ai comparat Sistemul Punții: un crustaceu şi o pânză de păianjen. Pe Ipewell nu-l avem pe niciunul din ele, deşi anumite viețuitoare din ecostructura noastră locală sunt asemănătoare.

— Dacă ştii atât de multe, ripostă Thorkild, ce altceva aş mai putea eu adăuga?

O privire încruntată boți fața teşită a Uskiei.

— *Eu* ştiu! rosti ea sec. Dar şi fiica mea trebuie să ştie!

Uskia trase în jos, până în dreptul mijlocului, fermoarul bluzei sale bine strânse pe corp, şi Thorkild văzu că firul microfonului, fixat pe loc de banda adezivă, ducea spre un difuzor de mărimea unui buton conectat la ombilicul ei şi întors spre interior, pentru a se adresa foetusului în creştere.

Thorkild încercă să-şi împiedice un rânjet, dar muşchii obrajilor i se crispară. Activând din nou deformatorul, le arătă, gesticulând, imaginile mărite pe care le proiectase pe peretele bulei.

— Vedeți mulțimea cenuşie? Aceia sunt emigranți în drum spre Lumea lui Platt şi Kayowa. Opt mii pe zi şi…

Degeaba… Ideea difuzorului introdus în ombilicul ei! Nu poți să începi să-i educi de foarte tineri! *Of!*

Şi hohotul de râs isteric începu şi păru că nu se va mai opri niciodată. El reuşi să-şi deschidă cu forța ochii de trei ori consecutiv: o dată – pentru a-l descoperi pe van Heemskirk arătând gata să explodeze; a doua oară – pe Uskia, cu fața contorsionată de mânie din cauza insultei pe care i-o adusese el; a treia oară – pe Long Lancaster care arăta ca îngerul negru, după care fusese numită şi planeta sa.

Apoi, hohotul îi umplu ochii de lacrimi, care îl orbiră.

V

Teoretic, toate treburile de pe Pământ puteau fi, de secole, bine conduse de la distanță: proiectele serioase puteau fi suplimentate chiar cu sintetizatoare feromone[3], care induceau în eroare, la fel de bine, nasul, cât şi ochii şi urechile, amăgind că cealaltă parte la conversație era prezentă fizic.

Practic, un oarecare atavism adânc înrădăcinat remitea interlocutorul, dacă nu dintr-o necesitate strictă, atunci în orice caz dintr-una plăcută, pentru a purta discuții față în față.

Poate se întâmpla asta pentru că, la nivelul subconştientului, ceea ce trebuia să fie discutat dobândea o aparentă strălucire, o importanță suplimentară dacă cineva întreprindea o călătorie pentru a-l dezbate. Presimțirea finalității, sensul acesteia, consolida în timpul călătoriei atenția şi concentrația, chiar dacă putea totodată să antreneze şi oboseala.

Alida Marquis se întrebase de câteva ori – deşi strict confidențial, numai pentru auzul celor mai intimi prieteni ai săi – dacă viteza şi comoditatea călătoriei cu Puntea constituiau motivul care o făcea pe aceasta fundamental nesatisfăcătoare. Puțini oameni realizau acest lucru, dar datorită Punții chiar şi echipajele de pe navele spațiale care se reîntorceau la datorie trebuiau să aştepte aliniate în singura, imensa, sală de tranzit, care conducea afacerile din afara lumii pentru întreaga planetă. Pământul era destul de bogat pentru a putea construi o mulțime de Centre ale Punții, dar,

pentru a păstra cel puțin o aparență de „adevărată” călătorie, oamenii erau încă obligați să-şi croiască drum spre punctul lor de plecare interstelară prin mijloace învechite.

Cu o singură excepție, desigur, dacă cineva se întâmpla să lucreze în Centrul Punții. De acolo, la cele patruzeci de lumi se putea ajunge lesne pe jos. Cum se putea ca o asemenea minune să devină un fapt banal al existenței zilnice? Şi totuşi aşa se întâmplase, şi în această situație era ceva fundamental greşit. Mirosea a criză. Încercase să-i explice presimțirile sale lui Thorkild, dar el întotdeauna evita subiectul, ca şi cum i-ar fi fost mai degrabă teamă că ar putea fi constrâns să continue cu o discuție despre soarta lui Saxena. La rândul ei, aceasta ar fi condus inevitabil la întrebarea despre relația lui cu Alida, şi ea nu avea încă nicio tragere de inimă să discute despre asta. Să iubeşti timp de zece ani un bărbat, şi el să se sinucidă fără să te prevină, fără să ceară ajutor…

Ei bine, poate că presimțirile ei în legătură cu dezastrul erau iluzorii şi se datorau acelui şoc!

Dar nu putea să nu se simtă îngrijorată pentru Thorkild. În ultimul timp devenise atât de… de îndepărtat… Nu-i mai făcea de multă vreme nici măcar vizitele curente, pe care, de la numirea lui în funcție, şi le îngăduise, nu atât pentru că el şi le-ar fi dorit – sau cel puțin aşa simțea ea! –, cât pentru că, preluând postul lui Saxena, el se aşteptase şi la gratificațiile care veneau o dată cu slujba.

Era, după cum se ştie, pentru colegii de profesie, o tradiție, venită din moşi-strămoşi, să savureze plăcerea sexuală. Alida făcuse asta cu toți membrii Comitetului de Planificare al Oraşului Punții, al cărui preşedinte *ex officio* era, în calitatea ei de Inspector al Relațiilor Inter-Lumi.

Avea aproape şaptezeci de ani, dar putea să treacă, după standardele epocii pregalactice, că are treizeci; înaltă, impunătoare, cu o voce gravă, cu o minte pătrunzătoare ca laserul, ar fi trebuit, în mod normal, să fie mulțumită de atențiile lui Thorkild. În fond, un bărbat numit la cârma

corăbiei Directoratului la patruzeci de ani trebuia să fie o persoană foarte însemnată.

Dar asta numai dacă el nu ar fi atât de obsedat de misterul morții lui Saxena, cum de altfel era şi ea însăşi... Numai dacă el ar fi capabil să o scoată din starea asta cu o explicație convingătoare...

Trebuia să pună capăt acestei stări, şi încă imediat! Erau afaceri care trebuiau perfectate şi ceilalți patru membri ai comitetului tăceau, ca şi cum ar fi aşteptat să fie chemați la ordine.

*

Se aflau în biroul ei, în cel mai înalt turn care domina Oraşul Punții. De la ferestre, acesta din urmă putea fi văzut întinzându-se până la linia orizontului şi dincolo de ea: locul unde patruzeci de lumi se întâlneau față în față în timp ce acest comitet lucra. Era ambiția oricui de pe Pământ ca, măcar, să ia o vacanță aici. Era grandiosul atestat, de notorietate publică, al succesului planetei-mamă în stabilirea pânzei de legături interstelare. Acel bloc de un kilometru pătrat era o replică a Lumii lui Platt; în barurile de la subsol puteai să mănânci sticks-uri crocante cu piper şi să-ți îndepărtezi apoi usturimea persistentă cu tonice mentolate, în timp ce sunetele ascuțite ale muzicii unui flaut, ca o furtună peste vârfurile copacilor, îți făceau capul să vâjâie. Dincolo se afla un lagăr care imita Shialongtwi, şi unde acompaniamentului de clopote solemne li se alăturau oamenii, care demonstrau cu steaguri enorme, colorate, al căror simbolism relata istoria luptelor strămoşilor lor pentru a supune şi a civiliza o lume străină. Jos, lângă malul mării, se aflau casele cu spații largi între ele, tipice Gloriei, unde în noaptea aceasta, ca de obicei, ei vor dansa pe iarbă şi vor arunca, unul în îmbrăcămintea celuilalt, cu spini şi scaieți, iar cei care nu vor vrea să fie prinşi şi obligați să se asocieze vor trebui să-şi aducă aminte că scaieții nu se înfig în piele. Gloria era uneori nostimă. Poate că ar fi avut datoria morală

să îl invite pe Thorkild să meargă împreună cu ea acolo, într-o noapte. Ar fi putut face astfel o breşă în zidul care părea că se înălțase între ei. Şi era păcat să se întâmple asta, cât timp oamenii sunt obligați să muncească atât de strâns împreună.

De ce nu răspunsese Thorkild la apelurile ei telefonice?

Cu greutate, îşi întoarse privirea de la fereastră. Nu avea nevoie să privească realitatea pentru a vedea oraşul; un model tridimensional al acestuia, generat de computer, fusese proiectat prin adâncimile transparente ale mesei în jurul căreia membrii comitetului stăteau aşezați. În afară de asta, avea încorporată în el şi agenda lor de lucru, prin proiectarea unor steluțe mici colorate, variind de la roşu la albastru deschis, în funcție de gradul estimat de importanță în domeniile care aveau legătură cu problemele pe care intenționau să le ia în considerație. Azi era o situație neobişnuită; se aflau două stele care navigau în înaltul văzduhului şi care indicau lumile aspirante, încă nereprezentate în Oraşul Punții.

Deci… mai întâi, ce este mai important!

— Va trebui să facem vreo redistribuire majoră a spațiului terestru? îl întrebă pe Metchel, de la Departamentul de Mijloace şi Resurse.

— Nu în întregime pentru o vreme, răspunse Metchel arătându-şi dinții din față, exagerat de mari, într-un zâmbet de iepure. Putem pune în ordine sectorul Kayowa de îndată ce programul curent de emigrație este îndeplinit; asta ar însemna trei sau patru luni. Ceea ce ar trebui să fie de ajuns pentru Ipewell, care deduc că este în ultimul grad de înapoiere, numai dacă nu cumva este vorba de vreo brusc renăscută pasiune pentru primitivism şi analiza computerului nu arată niciun semn în acest sens.

Încă o dată: dovadă că ființele umane ajunseseră să se ajusteze potrivit limitelor propriilor maşini. Alida suspină şi făcu o notă, şoptindu-i-o computerului său personal.

— Ce se aude totuşi cu Azrael?

— Păi, nu vom putea şti până nu primim raportul lui Chen, nu?

Bella Soong de la Departamentul de Ecologie Adaptivă se aplecă în faţă şi întrebă:

— Chen? Jacob Chen? Este pe Azrael? Probabil că au dat de bucluc dacă au trimis după el!

Alidei îi stătea pe limbă să o întrebe de ce nu ascultase încă ştirile. Apoi îşi reaminti că trecuse atât de mult timp de când nu mai fusese descoperită vreo nouă lume colonizată, încât Bella fusese trimisă anticipat într-un concediu de studiu. Numai că întâlnirea, fără precedent, în acelaşi timp, cu două lumi aspirante condusese la rechemarea ei, pentru că locțiitorul său era încă incomplet calificat.

— Căpitanul navei de cercetare l-a cerut pe Chen, preciză Alida. Pantologul ei permanent a condus cu bine programul Punții, dar, când s-a ajuns la analiza culturală, n-a mai putut coopera.

— În cazul acesta cred că ar trebui să începem cel puțin cu pregătirile preliminare pentru o zonă Azrael în Oraşul Punții, spuse Bella. Cunoscându-l pe Jacob atât de bine cum îl cunosc eu, presupun că vom avea rezultatele lui înainte de a fi pregătiți să le asimilăm, dacă nu facem niciun fel de pregătiri.

Alida îşi îndreptă privirea în jos, în masă, gândindu-se la contradicția dintre culturi, la dialectele diferite, la obiceiurile fantomatice – religiile (deşi arhaică, această noțiune exista!) –, pe care existența Sistemului Punții le dorise din belşug pe leneşul, vanitosul Pământ. Acum, ca şi înainte, în interiorul Oraşului Punții aveau loc chiar lupte, invariabil datorită confuziei, neînțelegerii, invariabil scuzate prin…, dar câteodată erau şi răniți, şi fuseseră chiar şi o moarte sau două de când preluase ea postul şi din cauza asta, în mod ciudat, îi era ruşine…

Lovi partea de sus a mesei cu palma deschisă.

— Nu, noi nu îndrăznim să încurajăm speranțele oamenilor înainte de vreme. Admit că Jacob Chen este un

geniu, dar dacă au fost nevoiți să trimită după el, asta înseamnă că au găsit ceva extrem de dificil. Ipewell arată însă ca un caz obişnuit şi clar, aşa că vom putea continua cu acesta. Mai târziu voi discuta cu Moses van Heemskirk şi vă voi ține la curent. Acum, ce ar mai fi…?

Examină cu atenție imaginea; steaua cea mai roşie care rămăsese era deasupra zonei Lumea lui Riger şi era codificată pentru Laverne, psihologul însărcinat cu adaptarea obiceiurilor, un bărbat extrem de inteligent, cu un zâmbet ipocrit de care nu se despărțea nici în pat.

De ce devenise atât de cinică? Alida simți un fior. Maşinile nu erau de acord cu ea, fără doar şi poate, din moment ce, fiind numit, el îşi condusese departamentul atât de eficient pe cât şi-ar fi putut dori. Îşi reprimă aversiunea de scurtă durată.

— Laverne! După câte s-ar părea, iarăşi ai dureri de cap?

Metafora îi provocă zâmbetul, ca de obicei.

— Da, un predicator de pe Riger, pe nume Rungley. Ai auzit de el?

— Cel care ține şerpii în mână? Desigur!

— L-au lăsat să se dezlănțuie în această dimineață la ordinele lui Thorkild. Koriot Angoss l-a asigurat că va fi totul în regulă. Dar, având în vedere că, pe Riger, Rungley este numai un membru al unei secte minoritare fanatice, el este aici o ciudățenie şi o pacoste.

— Cum?

— Ideea lui Angoss era că ar fi trebuit să i se dea nişte şerpi ucigători şi astfel să fie aruncat în spital şi apoi trimis acasă ruşinat, în încurcătură. Numai că rezultatele investigațiilor lui din carantină au arătat că posedă enzima S-herpetinase. O cobră neagră îi poate scuipa veninul în ochi şi el doar şi-i şterge, pentru a le îndepărta lacrimile.

Alida deveni încordată.

— Vrei să spui că este imun?

— Ca un buştean din pădure. Enzima a fost selectată pentru unul dintre strămoşii lui, la întâmplare, pentru cine-

ştie-cât-de-multe generaţii, şi, de când cu emigraţia pe Riger, s-a dezvoltat în mod deliberat. El o are din ambele ramuri ale familiei sale.

— Ce prevezi?

— Îţi transmit estimarea completă. Dar, în esenţă, îmi este teamă că tineri plictisiţi şi imprudenţi vor încerca să-i imite faptele şi oamenii care nu au enzima lui vor avea nevoie de o îndelungată chimioterapie intensivă. S-ar putea chiar să pierdem o viaţă sau două şi nu-i nevoie să-ţi spun ce se va întâmpla în acest caz, nu-i aşa?

Într-adevăr, nu era nevoie! Dar, în timp ce Alida încă încerca să găsească pentru a exprima în cuvinte ceva mult mai constructiv decât supărarea ei pe Thorkild, care ar fi trebuit să-şi întârzie decizia până când era terminat raportul din carantină, proiectorul tridimensional din capătul îndepărtat al biroului emise semnalul său ascuţit de prioritate în ordinea urgenţei. Toţi se întoarseră pentru a vedea apărând imaginea Inspectorului van Heemskirk. El avea o expresie irascibilă şi dârele de transpiraţie îi pătau roba.

O senzaţie extraordinară, de emoţie absurdă, o cuprinse pe Alida. Până acum nu-l mai văzuse niciodată pe acest curtenitor politician într-o asemenea stare de agitaţie. Şi nici cu vocea asta.

— Aţi discutat despre Azrael? lătră el.

— Da, desigur! răspunse ea. Nu în detaliu, dar…

— V-aţi pierdut timpul. Nu avem despre ce detalii să vorbim până acum. Ştiţi că l-am trimis pe Jacob Chen acolo pentru a efectua cercetarea socială? Ei bine, a fost prins într-un fel de ritual local… Şi l-au omorât.

Toţi îşi aţintiră privirile îngrozite pe faţa rotundă a lui van Heemskirk, care strălucea de transpiraţie.

— Şi asta nu este tot! continuă el. A trebuit să-l punem pe Jorgen Thorkild sub sedative. A avut o cădere şi a insultat-o pe reprezentanta de pe Ipewell. Iar Sistemul se simte ca şi cum s-ar îndrepta spre oprire.

Urmă un moment de încremenire. În cele din urmă, Alida se ridică.

— Consider că este mai bine să opresc această şedinţă şi vin să te văd, zise ea.

— Da, este ceva care nu trebuie discutat de la distanţă. Şi adu-l şi pe Laverne cu tine. Orice planetă cu obiceiuri care duc la omorârea unui pantolog de seamă o să aibă nevoie de o adaptare specială, excepţională.

*

O femeie înaltă, care purta o uniformă de culoare roşu aprins, era prezentă fizic în biroul lui van Heemskirk; avea faţa la fel de fină şi de nobilă ca o sculptură din abanos; îi fusese prezentată ca fiind căpitanul Lucy Inkoos, proaspăt venită cu Puntea din Azrael. Tot prezent, dar numai ca imagine – în realitate, se afla la jumătate de lume distanţă, în grădinile Gobi – era Ministrul Shrigg. Sarcina lui era să facă legătura dintre guvernanţi şi cei care erau guvernaţi, să acţioneze ca un purtător de cuvânt în faţa publicului când exista vreun risc ca cel din urmă om să se îndoiască de competenţa elitei administrative. Când Alida şi Laverne ajunseră, el tocmai spunea tare:

— Desigur, se va face o anchetă!

Tonul său era acela al unuia pentru care anchetele oficiale erau principala raţiune a vieţii. Şi aşa şi era. Pământul, o singură planetă, fusese, pentru jumătate de mileniu, prea populată pentru a putea fi condusă în vreun mod tradiţional. Trebuise să fie condusă ca o maşină de o complexitate imensă, de experţi consacraţi. Dar să încerci să guvernezi *patruzeci* de planete…! Nu, tot ceea ce se putea spera era că ei vor considera ca fiind în propriul lor interes să coopereze după planul imaginat cu un secol în urmă pe Pământ.

Pasivă, dar suspicioasă, masa umanităţii a trebuit să fie în mod constant conciliată. Câteodată asta a însemnat recurgerea la practicile de demult de a numi un ţap ispăşitor; altă dată a fost de ajuns să i se ceară scuze pentru o greşeală

şi să accepte că din acest lucru trebuiau trase învățăminte. Dar moartea unui pantolog a cărui faimă fusese, de zeci de ani, interstelară…

Alida nu şi-ar fi dorit să fie în situația lui Shrigg. (Situație? Dar ei erau prezenți, iar el nu… Constantul paradox revenea! Cum puteai să te ocupi de o problemă *reală*, dacă tu însuți erai absent? Chiar dată fiind posibilitatea de a merge în Oraşul Punții să vadă facsimile ale lumilor colonizate, chiar fiind garantat faptul că, atât de simplu, doar solicitând un număr de pe lista permanent deschisă, ei puteau vizita orice altă planetă pe care o alegeau, ei bine, cu toate acestea, oare locuitorii de pe Pământ gândeau despre restul galaxiei că ar fi inferior imaginilor *solido* din propriile lor case?)

Ei, probabil că moartea şocantă a lui Jacob Chen… Se prinse singură la strâmtoare. Sinuciderea lui Saxena ar fi trebuit să o învețe mai mult decât să încerce şi să transforme moartea într-un eveniment pozitiv. Dar căpitanul Inkoos îi replică lui Shrigg:

— Ancheta nu-ți va spune nimic nou față de ceea ce pot eu să-ți spun. Chen s-a hotărât să ia parte la un ritual al morții. Obiceiurile locale permit acest lucru. Apoi victimele sunt răzbunate. Am fost invitați să asistăm la execuție.

Prompt, Shrigg puse genul de întrebare pe care publicul s-ar fi aşteptat să îl exprime:

— Intenționa să se lase omorât?

— Cred că s-a jucat cu posibilitatea de a evada.

— Hmm! Un act cam riscant, n-ai zice? Dar pantologul din echipajul tău? Fiecare navă de cercetare are unul, nu?

— El nu a reuşit să ducă la bun sfârşit programul social decisiv care ne-ar fi dat posibilitatea să creăm o interconexiune compatibilă Pământ-Azrael. Pe motiv că vrea să-şi perfecționeze competența în culturi încrucişate, a înaintat o cerere în acest sens şi i s-a aprobat o permisie pentru studiu, care să fie consumată călătorind pe toate planetele locuite. Când am înaintat cererea pentru înlocuirea

lui, nu am specificat numele lui Chen şi am fost chiar surprinsă când a venit el.

— Tu ai fost cel care a aprobat această repartizare, Moses? ceru Shrigg.

— Chen ducea lipsă de solicitări, replică van Heemskirk. A fost decizia lui, nu a mea. Eu numai i-am atras atenția asupra problemei. Ştii doar cum sunt pantologii. Evident, am fost mulțumit când el a consimțit.

Shrigg îşi muşcă buza de jos, îngândurat pentru o vreme. Până acum, totul părea că fusese făcut în strictă concordanță cu regulamentul. Spuse cu răceală:

— Dar noi avem reprezentanți de pe Azrael chiar aici, pe Pământ, nu-i aşa? Care negociază contractul obişnuit al Sistemului Punții?

— Desigur! răspunse prompt van Heemskirk.

— Şi îndrăznim să încheiem un asemenea contract fără o totală înțelegere a modului lor de viață. Vă pun în vedere că prima prioritate este de a ne crea interfața noastră. Dar cine dintre pantologii noştri *supraviețuitori* va accepta sarcina? Laverne?

Psihologul păru că anticipase întrebarea. Cu toată convingerea pe care şi-o putea extrage de la computerele sale de comunicație în şoaptă, spuse:

— Cereți-l pe Hans Demetrios. Este foarte tânăr, dar pare să promită foarte mult. În prezent se află pe Ipewell şi sunt informat că a ajuns să se plictisească atât de mult după etapele contactului preliminar, încât a scris un program pentru Puntea Ipewell doar ca să se distreze. Până acum merge ireproşabil. Ce părere ai?

— Ei bine, cred că n-are sens să riscăm altul dintre pantologii noştri *avansați*, spuse Shrigg şi în acceptarea sa ironică putea fi auzit tot cinismul miliardelor pe care le reprezenta, care au luat experiența lor de călătorie interstelară la mâna a doua nu pentru că guvernul lor ar fi decretat aşa, ci pentru că nu este timp să laşi pe oricine să

viziteze orice lume umană sau chiar să petreacă o vacanță în Oraşul Punții.

Uşurată că discuția nu fusese prea lungă, Alida reuşi să ridice problema care o interesa pe ea cel mai mult:

— Ai spus cumva că Jorgen a avut o criză nervoasă? Când? Şi de ce?

— Se pare totuşi, preciză van Heemskirk cu prudență, că i-a fost provocată de delegatul de pe Azrael, Lancaster Lang.

VI

— Unde te duci, Hans?

De îndată ce avu timp, Hans Demetrios privi într-acolo. Panoul glisant care închidea intrarea în cabina sa rămăsese întredeschis şi era un singur membru al echipajului navei căruia el i-ar fi acordat dreptul de a-i tulbura intimitatea: Fay Logan. Faţa ei apăru în deschizătură, cu buzele întredeschise şi umezite strălucitor, cu ochii uşor mijiţi, dar scânteind.

— Intră! o invită el şi adăugă: Înapoi pe Pământ! Au trimis după mine.

— Pământ! repetă ea, luată pe neaşteptate.

În timp ce intră în cameră privirea îi fu atrasă de dezordinea din jur; birourile se goleau singure, în conformitate cu programul, îmbrăcămintea pe aici, instrumentele de lucru pe dincolo, microcărţile în cutii de carton ordonate. Chiar şi biblioteca navei, proiectată ca să facă faţă nevoilor de informaţie a peste o sută de membri ai echipajului, nu putea satisface foamea de informaţie a unui pantolog, aşa încât Hans călătorise cu propria bibliotecă. Era mult mai ieftin decât să reactiveze o Punte de câte ori s-ar fi plictisit.

Şi ea ştia totul despre capacitatea lui de a se plictisi.

Închise panoul şi se rezemă de el.

— Nu mi-ai spus că ai să părăseşti Ipewell!

— Tocmai mi s-a comunicat. Îmi pare rău.

Ţintuindu-l cu privirea în timp ce îşi strângea aparatul său preferat de citit microcărţi şi îl punea în ambalajul propriu, Fay se gândi: da, îi pare rău. Era sincer. Dar asta nu

înseamnă că îi pare rău că nu mi-a spus; mai curând, îi pare rău că nu i-a trecut prin minte să-mi spună. El nu acordă niciodată suficientă greutate posibilității ca viețile altor oameni să poată fi la fel de importante ca a sa proprie.

— Cu cât timp în urmă? îl provocă.

— O, nu mai mult de o oră, presupun.

— Şi deja te-ai pregătit să pleci. Trebuie să fie foarte urgent!

Nu reuşi să-şi împiedice glasul să sune sarcastic.

— Ei, da, presupun că este un fel de urgență. Dar, în fond, am terminat totul pe Ipewell: interfața culturală este gata, programul Punții este gata, ce altceva ar mai fi de făcut aici? A fost într-o oarecare măsură uşor pentru că populația este mică şi omogenă.

Mică? Sunt linii de milioane de oameni aici! Chiar dacă oamenii nu sunt numărați cu miliardele, cum sunt pe Pământ, cu siguranță… Dar universul unui pantolog nu putea fi acelaşi cu al ei – altminteri şi ea ar fi fost unul dintre ei!

Pentru prima dată îi trecu prin minte cât de groaznic trebuie să fie să locuieşti într-un cosmos în care oamenii sunt atât de anonimi, atât de uşor de substituit unii în locul altora şi atât de incredibil de prostănaci, încât computerele trebuiau să-i găsească ori de câte ori se încurcau şi să-i împacheteze pentru tranzitul interstelar. Hans fusese tandru cu ea, afectuos, grijuliu; rămăsese însă o barieră la nivel mental, pe care, în acest moment, ea ştiu că îi era destinat să nu o poată trece niciodată.

— Înțeleg. Deci… ce ai de gând să faci? se interesă, posomorâtă.

— Jacob Chen a fost omorât pe Azrael când încerca să se prindă în dinamica culturii locale. Ei mă trimit pe mine să îi termin munca. Este o mare onoare.

Sfârşi cu strânsul microcărților şi începu să reverifice ce făcuse maşinăria cu cristalele de înregistrare.

Fay închise pentru o clipă ochii. Dincolo de pleoape, păru să se vadă pe ea însăşi, reflectată aşa cum probabil trebuiau să o vadă alţii: indiscutabil drăguţă, cu o piele perfect bronzată, cu o faţă minunat proporţionată, cu ochi viorii, care contrastau admirabil cu părul ei blond, cârlionţat... Hans îi spusese ceea ce i-ar fi spus şi alţi bărbaţi, numai că el o făcuse în stilul său propriu, imparţial şi acordând cuvintelor o evidentă greutate, fapt care, într-un anumit fel, îi făcuse declaraţia mult mai sinceră şi mai preţioasă. Îi spusese: „Eşti frumoasă, o ştii!" Şi aşa era şi el! gândi ea.

Dar acum, când îl privea din nou, Fay realiză că el nu-i acorda nicio atenţie în plus dincolo de acea fărâmă pe care oricine o merita.

Încercă pentru ultima oară să-l reţină în întregime pentru ea.

— Hans, uită-te la mine! îi ceru, atingându-i uşor braţul.

Înainte de orice răspuns, el zâmbi, chiar dacă trebui să se pregătească, aşa cum îl văzuse făcând de atâtea ori până atunci, când discuta cu computerele: este necesar pentru mine să fiu distras şi de aceea am să o fac, dar în afara serviciului şi nu de bunăvoie...

Îi trecu prin minte să îl sărute, mai întâi pe obraji şi pe pleoape, apoi, cu înverşunare, pe gură, cu intenţia de a-i retrezi bucuria pe care o împărţiseră. Abandonă însă ideea şi se mulţumi cu un simplu sărut.

— Asta, improviză ea, a fost un fel de a spune adio.

Hans... reacţionă însă ciudat.

— Poate că nu va fi un adio, îi strânse el mâna, în semn de consolare. Nu trebuie să presupui că mă vor omorî şi pe mine!

Reproşul lui implicit îi aduse aminte de lumea reală. Ca toţi ceilalţi pe care îi cunoştea, Fay era la curent cu statutul de pantolog al lui Chen. Fusese un savant dintre cei mai însemnaţi; o verigă de legătură cu concepţia originală a ideii care fusese ridicată la rang de credinţă: convingerea că

întotdeauna vor exista oameni care vor putea să-şi învingă în argumentare propriile maşini.

Se cuvenea să i se spună şi ei ce se întâmplase pentru a-l feri pe Hans de pericol.

— Ce n-a mers? întrebă în cele din urmă, eliberându-i mâna.

Mijloacele care i-ar fi îngăduit lui să-i proiecteze toate detaliile, folosind disponibilităţile navei, fuseseră acum depozitate, în ordine, în şase lăzi. Decât să despacheteze din nou, el preferă să-i povestească în cuvinte simple întâmplarea.

— Înţeleg, spuse Fay în cele din urmă. Se apelează la tine pentru a fi trimis să înfrunţi o problemă care l-a omorât pe Chen. Tot ceea ce contează în viaţa ta este să existe o dificultate, şi este de preferat una de care altcineva a fost deja învins!

— O, nu! veni imediat răspunsul lui.

Şi apoi, ca şi cum permanenta sa curiozitate ar fi reacţionat din nou:

— Ce te face să spui asta?

— O, am înţeles acest lucru în noaptea în care i-am întâlnit pe cei doi băieţi, Lork şi Jeckin, spuse ea cu un suspin. Le-ai explicat ce s-a întâmplat cu această cultură mai clar decât am reuşit noi ceilalţi într-un an, de când vorbim cu oamenii responsabili!

— N-am ce face! replică Hans, pe un ton ofensat.

Şi apoi, cu o senzaţie de oboseală:

— Mi-e teamă că văd lucrurile diferit.

Acesta era cel mai personal comentariu pe care ea-l scosese vreodată de la el. Îi zâmbi şi îi făcu semn să continue.

— N-am ce face! repetă el şi începu să se plimbe cu paşi mărunţi de-a lungul şi de-a latul, între zidurile strâmte ale camerei. Nu ştiu cât de adevărată este ideea că asistenţa computerelor ne-a constrâns către această hiperofensivă sau mai bine zis exaltare evolutivă, dar ea se potriveşte, nu?

Cineva trebuie să conducă! Eu nu vreau să fiu ajuns din urmă de maşini!

Îşi strânse pumnii.

— Ştii, mă înspăimântă ceea ce fac, ceea ce sunt silit să fac! Trebuie să mă cert cu computerele medicale ori de câte ori fac ele o verificare a personalului navei, pentru că ele nu înțeleg unde vreau să ajung. Munca mea angajează toate lucrurile, fiecare facultate în parte, ca atunci când te agăți cu degetele de la mâini şi de la picioare, de un perete vertical de stâncă. Te ridici şi fiecare *inch*[4] este o realizare, iar o singură mică alunecare este sfârşitul. Îți vine să crezi că este atât de îngrozitor? Oricine altul poate cădea şi o poate lua de la început. Un pantolog trebuie să admită că el va reuşi de la început. Dacă mi s-ar întâmpla mie să cad, aş înceta să mai fiu ceea ce sunt, şi asta ar fi infinit mai rău decât să… oh!… să fiu paralizat într-un scaun cu rotile! Poate că Jacob Chen a preferat moartea unei nereuşite! *Nu ştiu!* Tot ceea ce *ştiu* este că *eu* aş fi preferat-o!

— Deci…, îndrăzni Fay.

El o întrerupse brusc:

— De ce trebuie să fac ceea ce fac? O, fireşte, pentru că sunt egoist! O dată ce ai reuşit pentru un timp, nu mai vrei să faci nimic care ar putea să atragă riscul unei înfrângeri. Tensiunea în sine devine atractivă. Nimic altceva nu te epuizează, nu te consumă atât de mult! Dar îți şi câştigă admirația, şi asta nu este destul pentru a-ți plăti eforturile, şi atunci, uneori, primeşti un premiu. Şi tu tocmai m-ai văzut primindu-l. Asta este tot.

— Tu vorbeşti încă despre Lork şi Jeckin? întrebă ea, derutată.

— Dar despre cine altcineva? Ei vor fi eliberați. O ştiu! Am analizat această cultură, am învățat-o în detaliu, în simboluri, cântărindu-le, înmagazinându-le în bănci de memorie, arătându-le computerelor acolo unde ele mă interpretau greşit, concepând teste pentru interacțiune cu Pământul şi cu celelalte planete din Sistemul Punții… Această cultură este

sterilă. Se îndreaptă către un colaps. Am hrănit foamea din ochii acestor copii! Chiar n-ai *văzut*-o?

— Ba da, recunoscu ea, simplu, în şoaptă.

— Când vor construi Puntea Ipewell, inginerii vor urma instrucțiunile computerelor. Dar eu am învățat computerele ce să spună. Eu i-am eliberat pe aceşti băieți.

Brusc, parcă simțindu-se stânjenit pentru că apucase să vorbească atât de deschis, Hans se opri din mersul său prin încăpere.

— Cred că este timpul să cam plec. Trebuie să trimită o punte pământeană special pentru mine şi n-aş vrea ca ei să irosească energie. Îmi pare rău, Fay.

— Pentru ce? ripostă ea şi apoi, fără să-i lase timp să răspundă, continuă: Spune-mi totuşi ceva înainte de a pleca: Jacob Chen trebuie să fi avut peste şaizeci de ani, nu?

— Şaizeci şi doi.

— Şi a fost pantolog toată viața?

Hans clipi din ochi.

— Mda, cred că da. Avem foarte adesea tendința de a fi copii-minune.

— Când ai descoperit că şi tu ai să fii unul?

— Nu eu am făcut-o. Alți oameni au descoperit-o pentru mine. Eu eram tocmai pe punctul de a învăța să citesc când ei au înțeles acest lucru.

— Şi câți ani aveai atunci?

— O! zâmbi el copilăros şi totodată conştient de sine. Nu trecusem întru totul de cea de-a treia zi de naştere.

— Deci eu am venit cu o jumătate de secol prea târziu pentru a mai încerca să te prind din urmă, spuse ea şi zâmbi cu amărăciune. Nu contează. Mă voi consola cu convingerea că nu voi fi ultima persoană care să-şi frângă inima ca s-o aşeze alături de a ta. Pot doar să sper că vor continua să fie destule pentru a te salva de la…

Cuvintele i se stinseră şi el o privea, sincer, fără să înțeleagă: acest bărbat care înțelesese, aproape literal, orice altceva, totul!

Fay nu resimțea ca pe o compensație firească, binemeritată pentru durerea ei faptul că obținuse acest mic triumf împotriva strălucirii universale a unui pantolog. Dar în realitate tocmai asta era!

— Vă conectăm cu Pământul într-un minut, spuse vocea lipsită de emoție a unei înregistrări filtrate de sistemul PA[5]. Aşteptați aprinderea luminii verzi, vă rog.

Când aceasta se aprinse, Hans dădu bagajului său bătaia uşoară cu palma, necesară pentru a se alinia pe banda portbagaj, şi îl urmă dincolo de linia trasată pe podea, care delimita zona de tranzit.

În timpul secundelor care-i mai rămăseseră înaintea propriei sale călătorii, el se gândi cum trebuia să-i fi afectat acest miracol modern pe Mama Uskia şi pe însoțitorii săi, când au mers pe Marte. O Punte era ceva destul de simplu în principiu. Se baza pe faptul că un volum dat din spațiu diferea de oricare altul numai ca dimensiune, deoarece era distorsionat de prezența materiei din vecinătatea sa şi de fluxul de energie care trecea prin el. Anulează aceste diferențe, şi oriunde poate fi la fel ca în oricare altă parte. Deoarece toate planetele locuite de ființe umane erau cam de aceeaşi mărime şi descriau o orbită în jurul cam aceluiaşi tip de soare, nu era greu să reduci trăsăturile distinctive până la o stare efectiv nulă. Apoi, pentru o destinație particulară specifică era suficient să introduci o altă diferență planificată.

La marcaj, maşinile ascultătoare făcură cu precizie acest lucru, şi vocea înregistrată îl invită pe Hans să meargă într-un volum de spațiu identic cu unul de pe Pământ. *Era* pe Pământ. Îi *costase* o sută de gigawați putere per kilogram de masă transferată pentru a menține identitatea celor două spații în timpul transmisiei, şi computerele, păstrând o supraveghere neîntreruptă asupra acestei identități pe care o stabiliseră, reacționară şi anulară în jur de zece la puterea a opta biți-informație, care corespundea discrepanțelor inițiale.

Şi el, Hans Demetrios, le învățase pe computere după ce fel de discrepanțe trebuie să se uite.

Îi părea foarte rău pentru Fay. Îşi dorise din toată inima ca ea să fi putut să fie mai mult decât o persoană încântătoare, atrăgătoare şi extrem de inteligentă.

Dar ea nu era!

Fusese politicos din partea lui să-i satisfacă dorințele. Dacă ar fi refuzat-o, ar fi rănit-o. Dar, în cele din urmă, ea oricum fusese rănită. Ceea ce îl chinuia. Un pantolog îşi dorea să ştie că oamenii pot trage foloase de pe urma existenței sale, nu că suferă din cauza lui. Era o convingere pentru el că a cauza durere era inerent greşit, deşi, fireşte, pentru o asemenea concluzie nu existau mai multe argumente raționale decât existaseră în zilele de demult, când oamenii credeau în religii, cu un Dumnezeu sau cu mai mulți, toți gata să-i pedepsească pentru purtarea lor necuviincioasă. Aceste credințe nu-i salvaseră însă pe antici de la nenumărate secole de mizerie – război, sclavie, iobăgie, epidemii, secete şi foamete... Şi nimic nu mai putea să-l apere pe Hans de convingerea că, fără să vrea, făcuse nefericită o ființă ca Fay.

Oricum, recunoaşterea faptului îi mai dădu puțin curaj. Într-o zi, totuşi, îşi promise el, într-o zi după mai multă vreme, nu va mai face, cu siguranță, acest gen de greşeală!

*

Se amuză să găsească la capătul-receptor al Punții pe cineva care se ridică pentru a-l întâmpina. Şi, pentru prima dată, realiză cu adevărat cât de importantă era misiunea care îi fusese încredințată. Pentru că bărbatul înainta spre el şi îi întinse mâna. Era prezent fizic, cu toate că o imagine tridimensională ar fi fost ceva mult mai obişnuit.

După schimbul de amabilități, el continuă:.

— Este noapte locală aici, jos, aşa că n-ai să te înhami imediat la noua ta problemă. Ți-am aranjat cazarea în Centrul Punții şi toate datele de care ai nevoie pentru studiu vor fi introduse în apartamentul tău. Mâine, la ora zece, trebuie să te întâlneşti cu Inspectorul pentru Relații, Alida Marquis – în persoană, la biroul ei, dacă nu ai nicio obiecție.

Cu cât îmbătrâneau şi deveneau mai singuratici, unii pantologi, din câte fusese Hans informat, manifestau o repulsie în a se întâlni față în față cu cineva. Dar, evident, asta nu i se întâmplase şi lui Chen, care fusese, într-un anumit sens, cel mai mare dintre ei toți.

— Perfect, în ceea ce mă priveşte! spuse. Dar… ah!… ar mai fi doar un lucru…

— Da? îşi ridică celălalt, atent, capul.

— Vor avea loc funeraliile, sau vreun serviciu comemorativ, sau orice altceva pentru Jacob Chen? Aş vrea să fiu şi eu prezent!

— În condițiile de față… nu.

— Ce condiții?

— El şi-a înregistrat un testament, chiar înainte de a părăsi *Câinele de Vânătoare* pentru a porni pe ultimul său drum spre Azrael. A cerut ca, dacă va da greş în misiunea sa – şi cerința trebuia să fie luată în considerație dacă nu se întorcea să şteargă înregistrarea –, corpul său să fie ars fără nicio ceremonie şi să nu îi fie ținut niciun memorial. S-a hotărât să i se îndeplinească această dorință.

Hans simți cum un fior de gheață îi cobora pe spinare. Cu câteva clipe în urmă fusese mândru că îl aleseseră pe el să continue ceea ce Chen lăsase neterminat; acum, dintr-o dată, îi era îngrozitor de frică.

VII

Câteodată, în vise, când era cu mult mai tânără, Alida vedea Sistemul Punții ca pe un izvor de curcubeie. Într-o legendă de pe Norse exista un curcubeu-punte, Bifrost, pe care eroii îl treceau pentru a ajunge în Valhalla. Încetul cu încetul, astfel de vise dispăruseră, la fel cum dispare şi mişcarea adevăratului curcubeu, întotdeauna mai întâi în câmpul următor, apoi peste următoarea fortificație, până când se stinge orice urmă.

Oare Saxena se dusese pe tărâmul eroilor, el, care cedase ispitei otrăvii?

Descurajată, rătăci prin oraşul poliplanetar, care luase naştere între un lanț scund de dealuri şi un ocean, care, pe vremea aceea, se întindea spre insulele artificiale. Aici puteau veni laolaltă oameni din toate lumile umane şi puteau pretinde că erau veri, cum ar fi putut la fel de bine să spună că erau prieteni. Oraşul fusese construit pe baza presupunerii că acolo va fi o expansiune constantă de pământeni îndreptată în afară, spre alte planete, echilibrând în acest fel, cât de cât, fluxul celor care veneau ca turişti pe planeta-mamă. Dar ce efort îi costa să păstreze acest echilibru…! Într-adevăr, în general, vizitatorii din alte lumi stăteau cam în jur de o lună şi numai câțiva solicitau dreptul de a se stabili pe Pământ, şi numai trei la sută făceau şi o a doua călătorie, pentru că, dacă puteau să-şi economisească timpul – banii nu erau o problemă –, ei preferau să primească pentru reglarea întregului cont o secțiune, un profil al aşezărilor umanității. Totul, spre bine, desigur, cum scotea întotdeauna în evidență

Laverne, pentru că planetele-fiice trebuiau de asemenea să păstreze legătura una cu cealaltă…

Chiar şi aşa, era o luptă constantă pentru a determina un eşantion semnificativ din populația Pământului să plece oriunde în altă parte, chiar şi pentru o simplă vacanță. Completarea cererilor de emigrare în Kayowa şi Lumea lui Platt, câte patruzeci de mii pentru fiecare planetă, lua atât de mult timp cât prevăzuseră computerele, în ciuda unei campanii publicitare destinate atragerii unui aflux de voluntari. Personal, se aşteptase să se dovedească, cel puțin o dată, că maşinile au greşit. O făcuseră, şi chiar mai mult decât o singură dată, pe când era ea mai tânără; evident însă, maşinile progresaseră, în timp ce ființele umane rămăseseră unde fuseseră. (Rămăseseră unde fuseseră! În epoca în care Punțile legau între ele stelele, de ce locuitorii Pământului nu mai priveau de mult timp spre acestea?)

Poate pentru că astă-seară pe Glory nu urma să se întâmple nimic despre care să se vorbească, doar povestitorii profesionişti de snoave vor executa mişcări şi câțiva turişti în vârstă. Un murmur fremăta printre clădirile diferite şi oamenii îl urmau, în căutarea ultimelor şi celor mai noi zvonuri, aşa cum urmează frunzele moarte vântul.

Mergând alături de ei, purtând o mască de aur şi nimic altceva în afară de o pelerină şi sandale, la care, dacă ar fi rămas pe Glory, ar fi trebuit să renunțe cu o oră în urmă, Alida îşi simți mintea rotindu-se de nenumărate ori, ca apelul de dezastru al unei nave spațiale de modă veche. De obicei, când trecea prin microcosmul de care răspundea şi vedea toate costumele contrastând între ele, şi auzea răsunându-i în urechi diferitele pronunții, se înveselea. În această seară însă simți o amenințătoare senzație de întristare şi de prăbuşire, ca şi cum o pâclă umedă şi caldă s-ar fi apropiat nevăzută de sol.

Thorkild suferise o criză nervoasă… Pentru că i se vorbise despre asta, ea putea simți, aproape chiar vedea, pe fiecare dintre sectoarele Oraşului Punții, ceva asemănător cu o copită

monstruoasă care distruge totul: ca ceața cafenie şi monotonă a adevăratei Punți împotriva curcubeului.

Thorkild suferise o criză nervoasă… Ea nu îl agrea prea mult, dar era obligată să-l respecte, căci, într-un anumit sens, oricine ar fi fost cel care deținea directoratul Sistemului Punții, el simboliza cea mai măreață realizare a Pământului. Şi avea să se prefacă oare în praf şi pulbere această realizare numai pentru că nu putea fi nimeni găsit care să se lupte cu o sarcină imposibilă?

Thorkild suferise o criză nervoasă… În ciuda faptului că tăinuise foarte bine acest lucru, până în ultimul moment, ca şi Saxena! Şi predecesorul său se retrăsese datorită stresului insuportabil şi murise încă tânăr, şi persoana dinaintea lui, şi, din nou, cel de dinaintea lui şi iar înapoi, până pe vremea când nu existau decât o duzină de lumi în Sistem.

A stabili raporturi între atât de multe planete într-un mod constructiv era o sarcină pentru zei sau pentru eroi; dar zeii muriseră, iar eroii trecuseră toți dincolo de curcubeu şi în urma lor rămăseseră bărbați şi femei. Ei constituiau acea mână de oameni (din întreaga specie, câte mii oare?) care puteau să depăşească în raționament un computer care acoperea un program de un milion de cuvinte; printre ei, se numărau câțiva care puteau defini o cultură planetară astfel, încât maşinile fără minte să o poată înțelege. Şi apoi erau oamenii – vreo câțiva – care puteau folosi mijloacele pe care computerele li le ofereau. Ea era unul dintre aceştia. Jorgen era altul. La fel era şi Laverne. Şi Moses de asemenea, cu toate manierele lui de politician: el făcea parte din clan, cu toate că Shrigg nu făcea şi, evident, că era indignat din această cauză.

Oare trebuia ca totul, în cele din urmă, să se transmită succesiv unei singure persoane? Câteodată aşa înclina să creadă că ar trebui. Se simțea atât de singură de când îl pierduse pe Saxena…

*

Dar, după cum realiză ea, tresărind, în realitate nu era! Grupul pe care îl urma absentă fusese înghițit de o mulțime, de mii de ori mai puternică şi care se concentra pe Riger, unde unele plante au frunzele roz şi toate clădirile aveau fațada dintr-un lemn elastic, roşcat. Îşi dădu seama cât de mare trebuia să fie înghesuiala din faptul că li se întâmpla foarte rar computerelor să activeze mecanismele de control al aglomerării, care se numărau printre cele câteva aspecte neautentice ale acestor zone, copie a lumilor din afară. Pământenii reacționară imediat la lămpile de semnalizare şi la cererile mecanice politicoase care se auzeau prin aer; din când în când ea prindea câte un fragment de conversație, în care cineva îi explica unui vizitator din afară cum să se comporte, ce trebuia să facă, el sau ea, în replică.

Cineva poate că ar fi trebuit să fie mândru de faptul că pământenii se aflau acum într-un grup şi nu transformați într-o gloată, se gândi Alida. Dar la ce altceva s-ar fi putut aştepta de la cei care se chinuiseră să vină până aici? Ei, doar nu alții, erau admiratorii Sistemului Punții. Ei trebuiau să înțeleagă problemele pe care le punea acest sistem…

Dar le înțelegeau? Realizau cum trăsese el în jos, ca o avalanşă, existența oamenilor, care deşi aveau o putere incredibilă nu mai erau de mult la fel de liberi precum fuseseră cei de dinaintea lor – care îşi făceau munca pentru că treaba lor era acolo, care îşi asumau un lucru pentru că nu era nimeni altcineva care ar fi putut să şi-l asume?

Şi, dacă era aşa, de ce atât de mulți dintre ei se adunau laolaltă pentru a urmări cum un predicator va fi muşcat de un şarpe?

Cel mai incomod cuvânt în orice limbă, îşi spuse Alida, trebuie să fie *conştiință*. Îl condusese pe Jacob Chen dincolo de porțile morții; încă se mai înfiora când se gândea la puterea cu care îşi rostise el ultimul testament în fața videocamerei. Shrigg ar fi putut să dețină toate informațiile pe care le-ar fi dorit, cum un om întoarce, de exemplu, pietrele umede pentru a privi viermii zvârcolindu-se în lumina

nefamiliară a zilei. Nimeni însă, deşi ei aveau să dăinuiască milioane de ani, n-ar fi putut contura sau defini sufletul unuia ca Jacob Chen.

Acum, mulțimea în mijlocul căreia fusese prinsă se revărsa peste marginile amfiteatrului artificial din centrul secțiunii Lumii lui Riger din oraş. De o parte şi de alta, oamenii râdeau şi glumeau, transmițându-şi unii altora navete policrome de lichior, oferindu-şi alte băuturi, mult mai exotice, de pe o mulțime de lumi, diverse droguri pentru a fi înghițite sau inhalate, sau frecate de membranele mucoaselor. În învălmăşeala creată de îmbrâncituri, ea simți un bărbat apropiindu-se şi o mână care o cercetă pe sub pelerină. Putea fi socotit ca un gest de flatare şi dacă ar fi locuit pe Glory poate că aşa l-ar fi şi interpretat. Dar aici şi acum totul părea jignitor. Ea îşi împinse spre spate masca şi privi fața mascată a celui care o atinsese şi care, întâlnindu-i ochii, se îndepărtă în grabă.

Îi trecu prin minte că nu i-ar fi plăcut deloc să se confrunte cu o oglindă în timp ce mai avea încă întipărită privirea cu care îl recompensase pe îndrăzneț.

Brusc, dezgustată de ea însăşi şi de compresiunea atâtor oameni, pentru că era mult prea asemănătoare cu actualizarea himerei de care suferise toată seara – Sistemul Punții semănând cu o copită maronie de ceață sufocantă –, îşi croi drum la întâmplare, prin mulțime. Impusese, cu siguranță, un fel de autoritate, căci, spre surpriza sa, câteva clipe mai târziu se trezi izolată, într-o poziție excelentă: pe vârful unei mici movile, de trei sau patru metri lățime, care domina splendida vedere a scenei din josul pantei. Oamenii se înghesuiau unii în alții, în genunchi, aşezați jos sau tolăniți peste întregul petec de teren acoperit cu iarbă. Atunci, de ce ar fi trebuit ea să fie privilegiată...?

A, dar nu era singura. Stând în picioare, în fața sa, se afla un bărbat din cale afară de înalt, cu o pălărie înaltă având borurile mărginite cu blană şi cu o robă impetuoasă de broderie albastră, cu fir de argint.

Chiar şi din spate îl recunoscu, după înregistrările tridimensionale pe care le văzuse. Era conducătorul delegației de pe Azrael, Lancaster Long.

Şocul era îngrozitor. Alida încă nu se simțea pregătită psihic pentru a putea întâlni pe cineva de pe planeta ucigătoare, a cărei cercetare îl costase pe Chen propria viață. Tocmai de aceea întâlnirea urma să fie aranjată dinainte, cam peste o săptămână, când Moses van Heemskirk avea să termine faza de început a cercetărilor şi aveau să pornească negocieri serioase.

Dar, cel puțin, bine că nu o remarcase şi el. Atenția îi era atrasă într-o parte şi abia apoi realiză de ce se uita el țintă în jos, înspre scenă, cu o asemenea intensitate. Următorul spectacol era pe punctul de a începe. Şi cei care nu se gândiseră să-şi aducă binocluri – pentru că acest amfiteatru, fiind un duplicat al unuia de pe Riger, nu era echipat cu lentile aeriene sau chiar cu aparate de televiziune telecomandate – erau obligați să se bizuie pe propria vedere. Ea nu ar fi avut însă cum să obțină o vedere atât de bună din oricare altă parte.

Prin urmare, rămase în acelaşi loc, dar se apropie cu un pas hotărât de Long.

Pe scenă apăru un bărbat într-o cămaşă maronie şi pantaloni bufanți maro. Se plasă la piciorul unui caduceu auriu, de două ori mai înalt decât el, iar ochii şerpilor săi încolăciți scânteiau roşu funest. Evident, acest bărbat trebuia să fie Rungley. El avea o barbă de culoare castaniu-deschis, neîngrijită şi o claie deasă de păr ciufulit. În spate şi de o parte şi alta a sa se afla un cor de copii care cântau cu voci ascuțite şi stridente. Melodia era captivantă şi ritmată, dar nu-i putea înțelege cuvintele; deşi nici nu avea nevoie. *A priori* trebuia să aibă legătură cu legenda despre care învățase de pe benzile pe care le ascultase în timpul ultimelor zile. Cultul lui Rungley era mai puțin religios decât naționalist, chiar dacă religiile încă existau pe Lumea lui Riger; fiecare ceremonie era o reconstituire a modului în care strămoşii lor învinseseră

specia dominantă inițial pe noua lor planetă, o fiară cvasireptiliană care, din întâmplare, elimina jeturi de otravă prin capătul din față al corpului său.

Mai târziu, când contactul cu Pământul fusese restabilit, computerele estimaseră că în aproximativ un milion de ani acele specii ar fi putut foarte bine să evolueze spre inteligență. Acelaşi lucru era adevărat pentru cel puțin alte cinci planete unde oamenii erau acum predominanți. Poate că exista o povară de vinovăție pe sufletul colectiv al Pământului care ar fi putut explica această monstruoasă depresiune pe care Alida şi atât de mulți alții o simțeau…

Dar nu se afla niciodată vreo cale de a anula trecutul. Fiecare trebuia să se confrunte cu ceea ce exista. Eventual, pantologii ar fi putut să înalțe o versiune mult mai civilizată a umanității – doar că majoritatea lor erau prea puțin interesați în a-şi trece mai departe genele, trăiau vieți solitare, indiferent dacă erau de sex masculin sau feminin…

Oare elita speciei se îndrepta spre un impas? Aproape de scenă, privind fix în sus, la Rungley, se afla un grup de bărbați şi femei în haine negre, aşezați confortabil, ca şi cum şi-ar fi ocupat pozițiile cu mult timp înainte. I se păru că recunoaşte – deşi lumina era foarte slabă – membri ai personalului rezident de pe Riger, veniți să vadă ce avea de gând concetățeanul lor. Se purtă o mică discuție.

După ce discuția se încheie, din spatele lor, o ladă fu ridicată cu brațele, cu deosebită grijă. Rungley o luă într-o mână vânjoasă şi cu cealaltă lovi capacul, care se deschise. Întinzându-se înăuntru, el scoase apoi şi-l prezentă mulțimii un şarpe lung, care se zvârcolea.

Cu o parte a minții sale, Alida reflectă cât de surprinzător era efectul pe care o asemenea creatură îl putea avea asupra unui public ca acesta, dintre care mulți nu văzuseră niciodată vreun şarpe, exceptând înregistrările tridimensionale. A mai căsca gura la animalele aflate în cuşti încetase cu secole în urmă să mai fie un obicei răspândit. Grădinile zoologice rămase erau pentru scopuri educaționale şi pentru cercetare

şi accesul la zonele sălbatice de conservare era chiar mai mult decât strict reglementat.

Şi iată, aici erau oamenii moderni care reacţionau, după cum considerau simplele evaluări ştiinţifice, la fel cum ar fi reacţionat şi verii lor dispăruţi, cimpanzeii şi gorilele: ascunzându-se numai la apariţia lui…

Un val compact de tăcere păru să treacă prin mulţimea adunată, ca o zonă de fenol în heliul suprarăcit.

Rungley se aplecă în faţă, lăsând lada să cadă, şi îşi vârî limba groasă între dinţii şarpelui. Şarpele îşi înfipse dinţii. Cu dinţii veninoşi înfipţi în limba sa, Rungley introduse capul şarpelui în propria sa gură. Şi muşcă.

Şi scuipă capul mort pe podea, împreună cu stropi roşiatici de salivă amestecată cu sânge.

Urmă o pauză de teamă îmbinată cu respect, întreruptă de ţipete. Apoi veni un tunet de aplauze şi strigăte de:

— Mai vrem! *Mai vrem!*

Alida rămase împietrită, aproape asurzită de loviturile din urechile sale. Chiar şi când o voce pe care o recunoştea îi vorbi din apropiere ea nu putu să-şi smulgă de acolo privirea. Spuse doar:

— Ce vrei?

Era Koriot Angoss.

— Să ştiu unde am greşit! răspunse el. Te-am recunoscut pe monitorul videocamerelor şi am fost sigur că nu se putea să vii aici din întâmplare…

— Dar sunt aici! îl întrerupse ea. O jur! Da, sunt!

— Dar *de ce*? gemu Angoss. Rungley este un şarlatan prăpădit! El a plasat şerpi în mijlocul mulţimii, astfel încât să poată face ceea ce tocmai ai văzut, şi este o şmecherie pe care vrăjitorii persani obişnuiau să o facă în timpurile preatomice, iar pe Riger noi o găsim mult prea dezgustătoare pentru a fi distractivă. Şi eu am crezut că pământenii au depăşit stadiul când a omorî animale era considerat amuzant! Nu puteţi invoca o lege de conservare? Chiar dacă el îşi aduce propriii şerpi?

— I-ai spus lui Jorgen că ar fi mai sigur să fie lăsat să scape! pară Alida, întorcându-se, în sfârşit, pentru a-l privi pe Angoss.

— Dar nu mi-am dat seama că el va intenţiona să-şi facă şmecheria pentru deliciul mulţimii! Importul de şerpi poate afecta ecologia – de ce Bella Soong n-a înaintat o reclamaţie? Şi dacă oamenii de pe Pământ nu se mai bucură de mult de actul uciderii spre propria lor plăcere, *atunci de ce ovaţionează*?

Alida încerca să încropească întruna justificări, mai mult în interesul colegilor săi decât al ei, dar fu întreruptă. Bărbatul cu faţă de şoim, îmbrăcat în roba albastră, se întoarse spre ei.

— Individul acesta, Rungley, vorbi el... Sunteţi vreunul dintre voi de pe planeta lui? întrebă în cele din urmă.

— Eu sunt! recunoscu Angoss.

— Mă prezint: sunt Lancaster Long de pe planeta Azrael. L-am urmărit pe acest predicator de când a început spectacolul. Noi nu avem şerpi pe Azrael, dar, din câte înţeleg, ei pot fi uneori veninoşi, or, eu l-am văzut pe Rungley muşcând de trei sau de patru ori din şarpe fără să manifeste niciun semn de boală. A ales cumva specii neveninoase şi, dacă aşa stau lucrurile, atunci de unde interesul acesta pentru reprezentaţia sa?

— Nu sunt neveninoşi, spuse Alida, care îşi simţea limba mult prea groasă pentru a articula cuvintele. Dar Rungley este imun.

O licărire de dezgust trecu peste trăsăturile regale ale lui Long.

— El o ştie?

— Oh! desigur! replică Angoss cu amărăciune. Crezi că şi-ar asuma riscul dacă n-ar şti-o?

— Înţeleg! vorbi Long pe un ton ce şfichiuia ca vântul iernii. Am sperat ca măcar o singură dată să găsesc aici o persoană care să ia viaţa în serios. În loc de asta, se dovedeşte că el este un şarlatan cinic şi oamenii sunt

bucuroşi să fie induşi în eroare de el. Este în concordanță cu tot ceea ce am văzut de când am fost amăgit să vin aici.

Ofensată de maniera sa disprețuitoare, Alida interveni prompt:

— Explică-te!

— De ce ai nevoie de o explicație? Un om nu se otrăveşte cu apă: te-ai duce să vezi un om bând apă? Aşa m-ați convins să-mi pierd timpul!

Strângându-şi roba în jurul său, Long porni să coboare panta. Atât de evident era aerul său de comandant, încât oamenii se dădeau automat la o parte din fața lui.

— Cine este acesta? întrebă Angoss.

Alida îi spuse ceea ce ştia despre Long şi despre planeta sa, în câteva propoziții scurte, admirând, în ciuda voinței sale, modul în care oamenii îi făceau loc, ca şi cum ar fi acționat şi în cazul lui acelaşi tip de reflexe care le dictase reacția la şerpii lui Rungley.

Angoss îi înțelese înaintea Alidei intenția şi, cu un strigăt nearticulat, se trezi pe urma lui Long. Chiar şi după asta, Alida continua să stea surprinsă şi prostită pentru o clipă, până când înțelese şi ea şi se grăbi să coboare micul deal.

Până când ajunseră ei la scenă – oamenii nefăcându-le loc, aşa cum procedaseră în cazul lui Long – era prea târziu ca să mai intervină. Alida nu-şi pierdu timpul să ghicească de unde apăruseră toți şerpii; orice computer i-ar fi spus, fără îndoială, dar nimeni nu se gândise să pună întrebarea potrivită, tot aşa cum nu îşi amintiseră să investigheze dacă Rungley avea enzima specială care să-l protejeze. Cineva putea să pună întrebările corect numai când ştia majoritatea răspunsurilor…

Oricum, Long îi învinsese pe ea şi pe Angoss cu ultimul argument.

El ajunsese pe scenă tocmai când o altă reptilă magnifică era predată predicatorului ca să se joace cu ea: un şarpe cu clopoței, aflat în plină maturitate şi având coada mai zgomotoasă decât gura.

Înşfăcându-l, Long îl ţinu în mână. Dispreţul său era, de asemenea, magnific. El îl domina pe Rungley şi predicatorul se dădu înapoi, în timp ce şarpele se agita legănându-se în faţa sa.

— Acesta nu este bărbat! strigă Long cu toată puterea vocii sale. Rungley al vostru este un şarlatan! El ştie că este imun la venin! Nu riscă nimic când permite unui şarpe să-l muşte! Faptele sale sunt o minciună şi o impostură!

Un val de nemulţumire bodogănită pentru întreruperea distracţiei lor tulbură mulţimea. El îl înăbuşi cu o încruntare de lord. Şarpele încă atârna din strânsoarea lui, precum atârnase biciul care, în lumea sa, precedase moartea lui Jacob Chen.

— Eu, spuse Long, *nu* ştiu dacă sunt imun! Priviţi *asta*!

Şi îşi scutură braţul stâng, îl dezveli de mâneca desfăcută şi îl oferi colţilor gata pregătiţi.

VIII

Ajungând în biroul ei, a doua zi de dimineață, după o noapte nedormită, Alida fu pentru o lungă perioadă de timp incapabilă să se apuce de lucru. În schimb, se plimba cu pas mărunt mereu în jurul şi din nou în jurul mesei cu oraşul-imagine proiectat dedesubtul suprafeței sale, lipsindu-i puterea de a-şi lua ochii de pe reprezentarea lui Riger. Memoria continua să reia pentru sine evenimentele nopții trecute, din amfiteatru: aproape-panica din mulțime, sosirea în zbor a ambulanței care să-l ducă pe Long, insistența unei mâini de tulburători ai ordinii ca Rungley să-şi continue demonstrația… dar el, realizând cum fusese privit de ei, refuzase să o facă…

Şi asta dusese aproape la declanşarea unei revolte.

La naiba cu Angoss, pentru că-l privise cu atâta uşurință pe Rungley! El îşi ceruse scuze de nenumărate ori, dar la ce folos erau scuzele acum? Şi la naiba, de asemenea, şi cu Jorgen, pentru că se mulțumise să accepte sfatul unuia din afara lumii lor, în loc să se bazeze pe propriul său raționament.

În cele din urmă izbucni pe neaşteptate într-un râs amar şi se întoarse spre punctele de control care proiectau titluri şi simboluri pe imaginea oraşului. Câteva momente ale muncii prilejuiau apariția nostimă a şapte cuvinte, cu litere roşii, luminoase.

Ei citiră: DE CE ESTE ŞOARECE CÂND SE ROTEŞTE?

După un timp, răspunsul nu mai păru deloc ciudat.

Îşi impuse să se aşeze la masa sa de lucru. Nu mai rămăsese mult până la ora zece, când Hans Demetrios avea să apară, dar trebuia ca mai întâi să cheme măcar spitalul la care îl duseseră pe Thorkild. Dădu prin urmare secretariatului instrucțiunile necesare.

— Care este numele şefului de la terapie? adăugă ea.

— Doctorul Lorenzo, veni răspunsul cu modulații plăcute şi ea se nelinişti, speriată. Cum putea să nu ştie? El făcuse probele de expertiză la ancheta care a urmat sinuciderii lui Saxena; nu numai că se întâlniseră față în față, dar ea îi răpise o oră din timpul său după aceea, cicălindu-l pentru a obține cât mai multe şi mai corecte explicații. Mai târziu, în încleştarea deprimării, se gândise să-l consulte pe el în legătură cu starea sa, dar nu ajunsese niciodată la această hotărâre extremă.

Oricum, nu trebuia să uite că el conducea în acest domeniu toate spitalele din emisferă…

Secretariatul raportă că Lorenzo nu era în apropierea unui circuit *solido*, tridimensional, dar că putea să vorbească cu ea printr-o conectare numai la sunet: ar fi de dorit să se procedeze aşa? Serios, politețea asta a automatelor mergea câteodată prea departe! Spuse pe un ton sec un da şi, imediat, se supără pe ea însăşi: nimic nu era mai lipsit de sens decât cineva care să-şi piardă firea în fața unei maşini.

Aproape instantaneu, vocea familiară se auzi clar, profundă şi profesional liniştitoare:

— Alida! Dă-mi voie să încep prin a spune cât de rău îmi pare că trebuie să reluăm legătura în aceste circumstanțe! Înțeleg că te interesezi de Jorgen?

— Da, desigur. Ai pus vreun diagnostic?

— Mi-e teamă că doar am încercat unul. N-am prea avut şansa de a vorbi cu el de când a ieşit de sub sedative, dar analizele, cel puțin, sunt concludente.

— Ce înseamnă asta?

— Că nu este vorba de un fenomen neobişnuit. Ceea ce nu presupune că va fi mai uşor de tratat. Îți este cunoscut

termenul *acedia*?

Alida ezită.

— Mi-e teamă că nu sunt familiarizată cu terminologia psihiatrică, recunoscu în cele din urmă.

— Oh, ea pre-datează cu mult apariția medicinii psihologice ca disciplină independentă.

Tonul cuvintelor lui Lorenzo suna astfel, încât Alida îşi putea imagina zâmbetul uşor protector care trebuia să se afle pe fața vorbitorului şi, încă o dată, tremură, ajunsă la limita enervării.

— Inițial, era un concept teologic: lenea, unul dintre cele şapte păcate de moarte. Păcat…?

— Da, ştiu ce înseamnă.

— Ai fi mirată să afli cât de mulți oameni din zilele noastre nu ştiu asta!? Şi, de altminteri, din punctul meu de vedere, este un lucru bun. Pacienții mei par să adune cu vârf şi îndesat, în cursul natural al vieții lor, suficiente poveri de vinovăție, fără să li se mai şi spună că totul este inevitabil, întrucât o divinitate geloasă le-a vrut acest lucru strămoşilor lor. Totuşi, ca o valoare de referință, găsesc folositoare această noțiune particulară. Demult, în timpurile medievale târzii, a devenit mult mai sofisticată şi, în cele din urmă, a fost transformată în ceea ce deseori a fost numită «noaptea neagră a sufletului», o stare în care oricine se întreba dacă existența avea totuşi vreun sens. Desigur, aceasta era ceva eretic, pentru că celor credincioşi li se cerea să accepte *a priori* că, se înțelege, creația avusese un scop, chiar dacă cei creați nu-l puteau înțelege. Fireşte, ți-ai dat seama, vorbesc de o tradiție creştină, care s-a dovedit excesiv de contaminantă. Alte religii au reuşit să scape din această capcană specială…

— Strămoşii lui Jorgen erau creştini, nu-i aşa? şopti Alida.

— Da, într-adevăr. Şi, dacă îmi vei scuza remarca, aşa au fost de fapt strămoşii tuturor celor aflați în prezent într-o

poziție de înaltă autoritate. Aşa erau şi ai lui Saxena, şi ai tăi…

El aşteptă o clipă, ca şi cum îşi propusese să o lase să reacționeze, dacă asta ar fi vrut. Dar ea nu spuse nimic.

— Acum, nu neapărat că o asemenea influență ar fi esențială pentru debutul bolii, continuă el. În ultimele două decenii au fost raportate cazuri ale bolii pe fiecare continent. Fatalismul relativ al majorității celorlalte tradiții acționează într-adevăr ca o barieră protectoare, dar aceasta nu reprezintă în niciun caz o garanție universală a imunității. Un exces de satisfacție, o absență a contestării, oricare din diferitele instabilități fiziologice, oricât de minore, care afectează sistemul nervos central – oh, chiar şi existența motivată a unor stimuli –, toate pot conduce spre o personalitate vulnerabilă. Ca şi febra, constituie o reacție posibilă din numărul destul de restrâns, limitat, al reacțiilor care pot fi provocate de un câmp larg de factori determinanți.

— Mulțumesc pentru prelegere! îl întrerupse Alida cu o urmă de nerăbdare în glas. Dar ai uitat care este disciplina mea?

— Iartă-mă! Greşeala îmi aparține, pentru că am folosit această terminologie specială, cu asociațiile ei strict specializate, în loc să spun cu indiferență – aşa cum ar face-o mulți dintre colegii mei – că el s-a scrântit la cap, şi-a scrântit mintea. Este posibil ca analogia fiziologică să fie mult mai potrivită. Chiar şi un atlet antrenat, cu muşchii într-o condiție excelentă, este vulnerabil la o bruscă şi neaşteptată luxație, ca atunci când îți suceşti o gleznă pe o pietricică care ți se rostogoleşte sub picior. Aşa şi cu mintea antrenată…

— Ceva în legătură cu ce a spus Lancaster Long? propuse Alida.

— De unde ştii asta? Ai vorbit cu el de la întâmplare? Când?

— Nu, sigur că nu! Dar Moses van Heemskirk a fost acolo când a început totul, şi el mi-a spus.

Şi – continuă mintea ei să alerge – noaptea trecută, la Riger, ar fi trebuit să-l contest pe Long, în legătură cu ce a zis…, doar că el a preferat să fie muşcat de un şarpe cu clopoței.

— Înțeleg.

Putea, practic, să-l audă pe Lorenzo muşcându-şi buza, în timp ce el făcea, în şoaptă, considerații aproape imperceptibile:

— Ei bine, aşa cum am spus, este pe departe mult prea devreme pentru o diagnoză, darmite pentru un prognostic! Dar te asigur că vom face tot posibilul. Şi îți promit să te țin la curent.

— Sper că o să puteți să ni-l înapoiați în curând. Ştiți că pentru prima dată avem de negociat simultan cu două lumi aspirante. Şi încercarea de a funcționa fără un Director al Sistemului…

— Vom face tot posibilul, repetă Lorenzo şi închise circuitul.

Alida oftă. Desigur, fusese incorect din partea ei să exercite atât de devreme presiuni asupra lui în acest caz. Dar dacă nu ştia ce i se întâmpla lui Jorgen…

Brusc însă realiză că, de fapt, nu ştia prea multe despre ceea ce se întâmpla în general; deocamdată, azi neglijase să verifice ştirile. Ordonă secretariatului să-i prezinte informațiile urgente, de importanță imediată, sub formă de titluri, cu rezumate alăturate şi, cu o urmă de uşurare, constată că aproape tot ce citea pe ecran se potrivea cu estimările sale. Ancheta în legătură cu moartea lui Chen era în curs de desfăşurare. Delegatul din Azrael era în spital şi Rungley îi explicase colapsul ca datorându-se lipsei de credință în… mă rog, în ceea ce credea predicatorul: probabil, în S-herpetinase! Koriot Angoss făcuse o declarație preliminară. Tratativele pentru o Punte Ipewell aveau să decurgă după planificare. Cele pentru o Punte Azrael erau temporar amânate, în aşteptarea verdictului în cazul Chen…

— Dar Shrigg nu are niciun drept să facă asta! exclamă Alida cu voce tare, întinzând mâna spre un comutator pentru apelul din afară.

În mijlocul acestei mişcări, încremeni. Avusese brusc impresia nebună că se uita la un om mort.

Apoi iluzia trecu. Pupitrul îi transmitea imaginea lui Hans Demetrios, pentru a o informa că ajunsese în biroul periferic, şi ceea ce o izbi de la început, părându-i-se atât de cunoscută, fu privirea lui – o privire iscoditoare, flămândă, pe care o avusese şi Chen…

Nu o mai văzuse niciodată pe fața altcuiva decât pe a unui pantolog.

— Pofteşte-l înăuntru, spuse ea cu un aer obosit şi păşi pe lângă birou, pentru a-l întâmpina.

*

Strângându-i mâna, el încuviință din cap la vederea semnului pe care ea îl înscrisese în adâncimile mesei.

— Înțeleg punctul tău de vedere, zise el.

Făcându-i semn spre un scaun, Alida ripostă:

— Ce vrei să spui?

— Răspunsul la întrebarea ta, desigur! Nu este oare: «cu cât mai sus, cu atât mai puțini»?

Un zâmbet se aşternu brusc pe fața ei.

— Ai dreptate! Nu mă aşteptam ca tu să ştii. De fapt, nu mă aşteptam deloc să ştie prea mulți oameni. Trebuie să fie o foarte veche fărâmă de nonsens.

— Secolul al douăzecilea. Şi, sincer, sunt surprins că ai auzit de el. Dar este adevărat, nu-i aşa?

— Atât de adevărat, încât câteodată îl găsesc înspăimântător, spuse ea cu o voce ştearsă.

Hans îşi manifestă acordul încuviințând din cap. Apoi, pentru un timp, ei rămaseră aşa, aşezați şi privindu-se unul pe celălalt. Treptat, Alida simți cum sentimentul de descurajare o părăseşte. Să cunoască răspunsul la acea întrebare străveche şi să înțeleagă de ce fusese împinsă să-şi

facă din el motto-ul ei era mai mult decât s-ar fi aşteptat de la Thorkild, Saxena, sau de la oricine altcineva pe care îl întâlnise vreodată. Înainte vreme, când vorbise cu Hans, nu îl considerase decât un alt pantolog, cu alte cuvinte, cineva căruia îi fusese sortit să urmeze un drum special în viață, marcat pentru el de predecesori şi care era constrâns de exigențele sarcinilor pe care numai un pantolog şi le putea asuma.

Poate că vârsta, pe care de altfel o ascundea atât de bine, o ajuta să dea totuşi ce era mai bun din ea. Întâlnindu-l din nou, acum, în felul acesta, simți că i se transmite un puternic semn al individualității lui, ca şi cum ceva ar fi şerpuit, urcând în spatele ochilor săi, pentru a izbi apoi în ea ca un şarpe… *Stop!* Trebuia să se elibereze de imaginile pe care Rungley i le lăsase moştenire prin testament!

Rungley?

Nu: Lancaster Long.

În grabă, spuse:

— Tu eşti obligat să mergi cu mult mai sus decât voi ajunge eu vreodată. Aş vrea să ştiu dacă ar trebui să te invidiez.

— Ce înseamnă a invidia? Noi suntem cei mai lipsiți de libertăți din cei fără libertăți…

Şi ridică din umeri: din moment ce nu putea fi însă ajutat…

— Dar nu m-ai invitat aici să vorbesc despre mine însumi. De Azrael este vorba?

Cu evident efort, ea îşi mână gândurile înapoi, pe făgaşul lor normal.

— Da, şi mai există o complicație suplimentară. Ai văzut ştirile cu Ministrul Shrigg ordonând amânarea negocierilor Punții?

— Da.

— Ce părere ai despre asta?

— Îmi imaginez că n-a avut de ales.

— Dar accesul la Sistemul Punții este dreptul şi privilegiul oricărei lumi umane! Nu poate şi nu trebuie interzis!

Hans evită să răspundă direct. În schimb, spuse:

— Urmăream ştirile noaptea trecută când a venit prima informație despre delegatul de pe Azrael care i-a îngăduit şarpelui să-l muşte. Dar, de fapt, tu ai fost prezentă, nu-i aşa?

— Da!

— Ştii de ce a făcut-o?

— Eu… îngăimă ea şi îşi trecu degetele prin păr, în timp ce privea în depărtare. Nu! Tu ştii?

Intenționase ca întrebarea să fie ironică; el o luă însă la valoarea ei nominală:

— Studiul meu asupra materialului ce mi-a fost furnizat la venire îmi permite o presupunere: a făcut-o pentru că nu a ştiut dacă muşcătura îl putea omorî.

Alida reflectă asupra cuvintelor, în speranța că vor deveni mai clare dacă le va examina din diferite unghiuri. Nu deveniră însă. Într-un târziu, scutură din cap, renunțând.

— Cum se simte Directorul Thorkild? întrebă Hans.

— Eu… De ce schimbi brusc subiectul?

— Nu am schimbat subiectul.

O uriaşă şi pe jumătate conturată umbră de teroare, în adâncul minții ei: Alida se luptă să găsească sensul acestei observații şi se apropie decisiv de el. Dar sensul era mai rău decât umbra.

— Am sunat la spital şi am vorbit cu şeful serviciului de terapie, spuse ea. Este doctorul Lorenzo…

— Şi…?

— Mi-a vorbit despre unul din cele şapte păcate de moarte.

— Înțeleg. Hans se încruntă şi privi în gol. Bănuiesc că ar putea fi *acedia*… Da? Trebuie să vorbesc cu Lorenzo… Ştii ce a zis Long la Centrul Punții?

— Moses van Heemskirk a fost acolo şi mi-a repetat şi mie ieri. Dar ce are a face asta cu…? Oh! Înțeleg ce ai gândit când

ai spus că nu ai schimbat subiectul. Sau cel puțin cred că înțeleg. Nu pot să nu sper că greşesc. Fă-l puțin mai simplu dacă poți.

— Am să încerc! Încruntându-se, se lăsă pe spate şi privi spre tavan, apoi reluă: Cu cât mai sus, cu atât mai puțini... Acolo unde este Thorkild, unde eşti tu, mai rău încă, acolo unde s-a dus Chen sunt, într-adevăr, foarte puțini dintre noi. Pot să simt înlăuntrul meu un ecou slab despre cum va fi când voi atinge acel tip de nivel...

El nu spusese, remarcă ea, „dacă”. El descrisese viitorul pe care îl considerase adevărat întreaga sa viață.

— Starea aceea se compune din singurătate, istovire şi sentimentul că, deşi eşti invidiat de alți oameni, eşti totodată folosit de ei, pentru că ei pot să nu ştie niciodată cât de mult te costă pe tine să-ți susții eforturile. Aşa că, la sfârşit, elogiul şi recunoştința lor trebuie să sune a gol. Singurul elogiu care contează devine propriul elogiu. Şi cât de mult timp poate o ființă umană să trăiască cu asta? Doar atât cât se poate convinge singură că munca sa de sclav va deveni ceva care să merite osteneala. Dacă te loveşti de acest lucru sau dacă eşti condus – cum bănuiesc că a fost condus Chen – spre convingerea fermă că te poticneşti dintr-un alt motiv, cum ar fi vârsta înaintată sau judecata slăbită, te sfărâmi în bucățele. Jorgen Thorkild a cedat. Dar el *a fost împins să cedeze*. Şi noi ştim de către cine. Aşa că am de gând să fac un joc calculat.

Alida simți că o ia frigul; ar fi vrut să tremure, dar nu putea, pentru că, de fapt, în cameră era o căldură confortabilă.

— Ce ai de gând? apucă ea taurul de coarne.

— Am de gând să-mi dezvolt în cap, cu statutul de folosire imediată, o ipoteză ale cărei implicații mă îngrozesc. Sper să o pot menține la acel nivel şi să nu-mi îngădui vreodată să cred în întregime în ea până când nu îşi vor face apariția destule dovezi care să o contrazică. Cum am să reuşesc asta, pur şi simplu, încă nu ştiu. Va trebui să descopăr din mers. Niciodată nu mi-am închipuit că va fi necesar, în mod

deliberat, să mă protejez singur împotriva acceptării a ceea ce îmi dictează puterile mele de judecată, dar dacă eu mă conving de acest lucru şi apoi altcineva dovedeşte că am greşit…, ei bine, atunci sunt sigur că tu ai întâlnit destui pantologi ca să realizezi ce se va alege din mine…

— Care este ipoteza? strigă Alida.

Ea observă, neliniştită, că fața lui strălucea de transpirație.

Oare acesta era tipul de agonie pe care îl îndurase şi Saxena, slăbirea puterii de caracter, care i-ar fi permis să recunoască în mod deschis?

— Am de gând să fac singura presupunere pe care, din câte îmi dau seama, Jacob Chen nu şi-a permis-o. Tonul lui Hans rămăsese perfect calm. El nu a putut accepta, nici măcar pentru o clipă, ceea ce eu suspectez că trebuie să fie adevărul: că oamenii de pe Azrael sunt pregătiți să îndure ceea ce ei consideră a fi povara existenței, singură şi exclusivă, pentru că ei îşi imaginează că este de datoria lor să îi pună capăt.

— Dar ar putea doar să se sinucidă, nu să se şi omoare unii pe alții!

— Această durere ar fi insuficientă. Destinați cum sunt suferinței, ei construiesc astfel, încât să fie ceva de distrus, se reproduc astfel, încât să fie mai mulți de ucis! Au existat aici, pe Pământ, în trecutul îndepărtat, secte milenare de acest tip; majoritatea oamenilor fiind însă ocupată cu latura pozitivă a vieții, ele au avut un succes mic, cu excepția epocilor când marile terori existau pretutindeni – cu puțin înainte de anul 1000, spre exemplu, sau în timpul foametelor şi epidemiilor – şi, în plus, când oamenii erau într-o stare de cinstire a lui Nemesis, pentru că bunul trai şi confortul se îndepărtaseră prea mult de ei. Lorenzo spune că Thorkild este o victimă a *acediei*, coşmarul unei existențe fără rost. Thorkild ocupă unul dintre cele mai importante şi mai responsabile posturi de pe planetă! Şi ştii ce i-a făcut o singură întrebare a lui Lancaster Long! Mai eşti încă tot atât de nerăbdătoare să

legați Azrael-ul în Sistemul Punții? Împotriva voinței lui Long? Când ar putea să le facă acelaşi lucru tuturor celor de pe Pământ?

Alida îşi puse mâinile pe ochi. Era derutată. Capul îi răsuna ca un dangăt de clopot.

— Pari să insinuezi că el ar refuza o Punte! În plus, dacă oamenii săi vor să facă prozeliți pentru credința lor…

— Inspectore Marquis, spuse Hans pe un ton uniform, de un secol, Sistemul Punții a constituit principalul motiv pentru ca oamenii de pe Pământ să-şi continue ocupațiile obişnuite. Ceea ce face Sistemul este menținut pentru a justifica plictiseala oamenilor, mânia, frustrarea – pe scurt, existența lor continuă. Pe Azrael ei îşi fac viețile să pară mai reale omorându-se sau omorând. Ce mult le place să ne rănească pe noi, cei care negăm ceea ce pentru ei este adevărul cel mai evident, şi cum altfel ne-ar putea răni decât prin disprețuirea publică a ceea ce prețuim noi cel mai mult?

— Dar beneficiile de a avea acces la Punți…

— Sunt nimic în comparație cu efectul spunerii unui simplu „nu”!

*

După o tăcere lungă şi înspăimântătoare, ea reluă:

— Mă gândesc că tu deja crezi mai mult de jumătate…

— Nu spune asta! se înfurie el. Este o analiză ipotetică, nimic mai mult! Eu o supraextind pe cât de departe pot, în speranța că unele fleacuri ale probei contrare îi vor face pe unii din membrii lor importanți să se certe. De aceea, dacă nu ai niciun alt motiv în plus ca să mă opreşti, propun să vorbim cu Dr. Lorenzo chiar acum şi cu Inspectorul van Heemskirk şi cu căpitanul Inkoos şi cu oricine altcineva pe care l-aş putea găsi în grabă! Şi apoi, dacă ei nu vor putea să mă vindece de iluzia mea, va trebui să merg pe Azrael şi să găsesc acolo greşeala. Acolo *trebuie* să fie o greşeală. *Vreau* să fie acolo o greşeală!

Alida respiră adânc.

— Da, desigur, acolo trebuie să fie, spuse ea. Ca Inspector al Relaţiilor şi eu am un interes în asta, fiind unul dintre ei. Vrei să ne întâlnim în această seară pentru a compara însemnările în legătură cu ce am fost în stare să aflăm?

Propunerea era mult mai ostentativă decât oricare alta pe care o făcuse în cincizeci de ani, însă ea simţi nevoia să o întărească:

— Cu cât mai sus, cu atât mai puţini, în regulă! continuă. Dar nu mai puţini decât este inevitabil!

Mai reflectă un timp asupra acestui lucru şi în cele din urmă ridică din umeri, decisă.

— Foarte bine. O să te chem la ora nouăsprezece şi treizeci.

Îşi luă apoi rămas bun. Când uşa se închise, Alida îşi spuse cu voce tare:

— La sfârşit vei deveni necruţătoare. Dar nu vei putea să mai faci nimic. Deci trebuie să te iert anticipat. Nu-i aşa?

Apoi şterse întrebarea prostească din proiecţia oraşului şi îşi continuă munca obişnuită, de zi cu zi.

IX

Vocea lui Lorenzo provenea dintr-o cutie mică, albă, aşezată pe o masă sculptată şi spunea:

— Când aud numele lui Jorgen Thorkild, oamenii se gândesc la tot ce se asociază cu acesta: Sistemul Punții şi stelele pe care le leagă laolaltă, toate lucrurile minunate pe care contactul interstelar le-a făcut posibile. Dar dobândirea unei asemenea înalte poziții ca a voastră nu este de ajuns. O dată dobândită, ea trebuie justificată.

— Cum ai putea să ştii tu? întrebă Thorkild, ridicând cutia de pe masă. Eşti doar o maşină!

Aerul era cald şi suprasaturat, greu-siropos din cauza parfumului imenselor flori care acopereau fiecare din sutele de tufişuri de pe terenurile spitalului. Acestea erau aranjate cu multă ingeniozitate, pentru a ascunde maşinăriile de supraveghere şi control care urmăreau pacienții oriunde s-ar fi dus, orice ar fi făcut sau ar fi spus. Dar, din cauza riscului de a agrava iluziile de care sufereau unii dintre ei, cum ar fi fost, de exemplu, convingerea că plantele, şi copacii, şi alte obiecte vorbeau cu ei, nu ar fi fost necesari interlocutori telecomandați identificabili, asemănători cu cel pe care Jorgen tocmai îl ridicase acum gânditor.

Din loc în loc existau bălți, puțin adânci, pe ale căror suprafețe nemişcate ca o oglindă se întindeau nuferi, roz, albaştri şi galbeni. Aprecie distanța până la cea mai apropiată dintre bălți, îşi trase brațul înapoi şi făcu imediat cutia să zboare spre ea.

— Corect, sunt o maşină, aprobă cu înțelepciune cutia. Dar principiile după care am fost programată, de către ființe umane, aminteşte-ți că sunt…

Şi, atingând suprafața bălții, împroşcă în jur cu apă.

Thorkild îşi şterse mâinile de un praf imaginar şi se aşeză jos. În câteva minute ceea ce făcuse era în mod obligatoriu raportat doctorului Lorenzo, şi el sau o imagine *solido* automată a acestuia avea să apară pentru a protesta. Cu toate acestea, dacă n-ar fi fost decât numai acea mare uşurare de a scăpa de argumentele neobosite ale maşinii, şi tot merita să suporți prezența doctorului. De ce nu putuse Lorenzo cu căpățâna sa de dovleac să înțeleagă că ceea ce-şi dorea cel mai mult acest unul singur dintre toți pacienții săi era, pur şi simplu, să nu mai trebuiască să gândească pentru un timp? Să reacționeze, da! Să raționeze…, vă rog, nu! Şi iarăşi, şi iarăşi nu *încă*! Nu atunci când încercarea de a răspunde la o întrebare simplă te poate duce pe drumul unei orbiri mentale de la care nu există nicio scăpare, nici la dreapta, nici la stânga! Dacă va găsi vreodată o astfel de scăpare, ea va trebui să fie orientată ori în sus – înspre manie –, ori în jos – într-o criză sinucigaşă. Şi el nu vroia să fie țintuit în niciuna dintre aceste alternative! Vroia, desigur, să iasă din asta! Dar dorea să-şi găsească propriul drum, nu unul prescris în prealabil de un terapist, nu contează cât de hărăzit profesiei. El vroia să găsească o cale de evadare la fel de neverosimilă cum ar fi fost drumul unei Punți spre propriul său străbunic. În momentul de față nu ştia nici măcar dacă acest drum există. Se agăța însă, fără niciun temei, de convingerea că nu era imposibil să existe. Acesta era motivul pentru care refuzase până acum să-l lase pe Lorenzo să-i facă o analiză chimică totală a organismului, motivând că, personal, era prea *important* (dar în realitate el ura acest cuvânt!) pentru a risca să fie destabilizat de aditivi sistemici de genul celor prescrişi, din rutină, în zilele noastre, pentru „trecătoarea tulburare a personalității”.

Cu toate acestea erau aditivi şi aditivi, şi singurul articol care rămânea în picioare…, pe masa joasă, era un pahar de vin rece. Nu avea nicio obiecție împotriva lui sau a conținutului său. Luând paharul, se aşează pe iarbă şi se pregăti să contemple un arbust înflorit din apropiere.

Printre crengile dese ale acestuia, descoperi brusc o fată goală, care stătea în picioare, şi pete de umbră i se jucau pe corp. Fata îl privi cu ochii mari, sfioşi, ca un pui de cerb sperios.

— Nefret! o strigă el şi îşi întinse mâna ca să repună paharul la loc, pe masă.

— Te-am văzut când ai aruncat cutia în apă, zise fata, şi o undă de venerație tremură în vocea ei. Eşti norocos!

— Norocos, Nefret?

Pe Thorkild nu-l preocupase să vorbească spre ea; rareori i se întâmplase să procedeze aşa de când îl lăsaseră afară pentru odihnă. Dar aproape tot timpul fusese asigurat că oricine putea să vorbească doar *spre* ea, nu cu ea; or, aceasta era o realizare formidabilă.

Ea ezită, uitându-se în stânga şi în dreapta, printre crengi, apoi alese o ramură mai groasă, încărcată cu splendide flori, ca de ceară, pe care o rupse de jos, de lângă rădăcină. Ținând-o în față, ca pe o torță, de a cărei lumină părea că ar avea nevoie, fata făcu, înainte de a îndrăzni să se aventureze în poiana largă, câțiva paşi prudenți înspre Thorkild. El văzu astfel că ea îşi desenase pe piept, cu nămol de la unul din eleşteie, nişte ochi deschişi.

— Norocos? spuse Thorkild din nou, stânjenit.

Ea avea însă şi propriii săi ochi, şi aceştia erau teribil de pătrunzători. Îi reaminteau puțin de cei ai lui Lancaster Long.

— Pe mine mă vor vindeca, zise Nefret. Dar nu şi pe tine. Tu nu-i laşi.

— Nu poți vindeca pe cineva care nu este bolnav, fu de părere Thorkild.

— A fi bolnav înseamnă a fi diferit, spuse Nefret.

Lăsă apoi în jos capătul rupt al ramurii înflorite şi începu să smulgă petalele, una câte una. Din nou nu se mai uita la Thorkild.

— Eu sunt maleabilă, spuse în cele din urmă. Pot simți cum medicamentul pătrunde în interiorul meu chiar acum. Aşa cum mâinile modelează lutul umezit, într-una din zilele acestea am să fiu pe deplin refăcută. Nu am să mai fiu deloc eu. Se întâmplă pentru a treia oară, din câte îmi amintesc, înțelegi? Eu sunt prea slabă pentru a lupta cu schimbările. Nu am nevoie decât să nu observ când îmi suflă ei medicamentele în aer, şi, iată rezultatul, chiar înăuntrul meu, ca şi cum ar fi propria mea respirație, şi se transformă într-un nou eu şi încep să mă comport în modul în care vor ei, în modul pe care ei îl consideră corect. Dar tu, tu eşti tare, inflexibil. Nu te vor modela în alt chip decât în acela în care exişti. Dacă vor continua să încerce, te vor sfărâma în bucățele mici şi în praf, şi vei scânteia din ele în lumina soarelui.

— Cum se face că eşti aici pentru a treia oară, Nefret? întrebă Thorkild.

De departe arăta prea tânără; corpul ei era încă pe jumătate de copil, figura ei abia se forma sub pielea bronzată şi netedă.

— Pentru că am fost diferită.

— Cum adică eşti diferită?

— Pentru că eu nu vreau să fiu la fel cu toată lumea. Nu vreau să fiu făcută să cred că sunt fericită. Dacă ar urma să fiu fericită, eu vreau *să fiu* fericită! Altfel prefer să rămân aşa cum sunt.

Un picior sub a cărui talpă scârțâia la mers pietrişul unei cărări anunța că venea cineva mai curând în persoană decât sub formă de înregistrare tridimensională. Ea lăsă creanga să cadă şi se aruncă pur şi simplu înapoi, în tufişuri; dispăruse înainte ca floarea aflată în vârful crengii să atingă solul.

Thorkild luă o înghițitură din vinul său înainte de a se întoarce pentru a se convinge că noul-venit era, aşa cum se

aşteptase, Lorenzo.

— Ai ajuns repede, spuse el.

— Eram deja pe drum, zâmbi Lorenzo. Agățând cu piciorul un scaun care se găsea în apropiere, îl trase spre el şi se aşeză. Presupun că ai aruncat cutia de terapie în eleşteu?

— Ah, asta trebuia să se întâmple mai de mult, zise Thorkild cu ironie. O ruşine! Înseamnă însă că probabil ați făcut-o rezistentă la apă.

— Are certificat de garanție împotriva a orice, de la aer lichid la fier lichid. Deci este încă unul din lucrurile de care nu poți să fugi.

— Eu nu fug! explodă Thorkild, încleştându-şi pumnii. Mi-am dorit să te pot face să înțelegi acest lucru simplu şi evident! Eu nu, repet, *nu* fug nicăieri, nu mă ascund, nu mă dau în lături, nu trag chiulul, nu mă eschivez, nu…

— Atunci ce faci tu? îl întrerupse Lorenzo, cu o izbucnire de autoritate.

— Eu caut un loc care să merite să fug *spre* el!

Replica era neaşteptată; Thorkild avu pe moment satisfacția de a-l vedea pe Lorenzo în dificultate. Dar asta ținu doar câteva secunde, timpul necesar pentru a le şopti computerelor sale de la spital un mesaj şi pentru a primi răspunsul în scopul găsirii unei noi căi de abordare a pacientului de acum înainte.

— În cazul acesta, Jorgen, de ce încă nu l-ai descoperit? Ai lucrat în Sistemul Punții toată viața, din clipa când ți-ai încheiat educația. Ai arătat o asemenea înțelegere a acestuia, încât…

— Încât ei m-au ales Director la vârsta mea absurd de timpurie! Şi? Nu a fost decizia mea – a fost a altcuiva! La care s-a adăugat verdictul unui grup de maşini!

— Cu cât crezi că ar trebui să fii mai în vârstă decât eşti ca să fii pregătit să-ți menții slujba?

Asta era o lovitură sub centură. Thorkild îşi închise ochii şi se înfioră.

— Vorbesc serios! insistă Lorenzo. Hai, spune!

— Ah, cum naiba aş putea ghici? Au existat oameni mai în vârstă decât mine care ar fi putut fi aleşi – au existat oameni mai tineri care să ajungă la asta!

— Hmm! spuse Lorenzo şi transmise cu voce înceată o observaţie.

Enervat, Thorkild strânse din pumni.

— Ce pui acum în fişierul meu? izbucni.

— O remarcă în legătură cu atitudinea ta referitoare la vârsta cronologică. Îmi sună ca un fleac de atavism.

— Şi ce vrea să însemne asta?

— Chiar eşti interesat? vru să ştie Lorenzo.

Thorkild era pe punctul de a exploda, dar se stăpâni. Ce capcană perfectă! De îndată ce avea să admită că într-adevăr era interesat de ceva anume, exista riscul de a putea fi tratat în acelaşi mod ca Nefret: modelat ca lutul moale! Se întoarse cu spatele, rostogolindu-se pe o parte pe iarbă.

— Formidabilă confirmare! replică Lorenzo. Am să pun computerele să lucreze la asta chiar acum, spuse el şi se ridică în picioare. Ah, apropo! Ce aveam de gând să-ţi spun era că Alida s-a interesat de tine. A sunat de patru ori în ultimele două zile.

— Şi nu mi-ai spus atunci când era pe linie?

— Nu a cerut să vorbească cu tine. Vroia să ştie doar cum te simţi.

— Ah, politeţea ei condiţionată! La asta este bună. Ei bine, am văzut destul din acest mod de lucru ca să-mi ajungă pentru o viaţă. Am să uit de orice afecţiune pe care am avut-o vreodată faţă de ea şi am să privesc în altă parte. Dezaprobi legăturile dintre pacienţi, doctore? Eu, mai degrabă, mă simt atras de micuţa Nefret. A fugit când a auzit că vii. Poate că dacă pleci s-ar putea reîntoarce.

— Destul de ciudat să vorbeşti despre aşa ceva, spuse Lorenzo.

Părea că nu înţelege. Thorkild îi aruncă o privire suspicioasă. Asta era problema lui: era perceptiv! Chiar acum

Directorul Sistemului Punții vroia să fie înconjurat de oameni care ar fi putut să asculte pur şi simplu, fără să critice.

— Spune-mi ceva, continuă Lorenzo.

— Sunt sigur că orice aş putea să-ți spun eu, îl întrerupse însă Thorkild imediat, ai putea învăța la fel de uşor din fişa mea! N-am fost eu monitorizat şi analizat toată viața? M-ar fi înălțat maşinile la poziția mea de aşa-numită glorie dacă oamenii nu ar fi crezut că înregistrările pe care le-au făcut ei constituiau o expresie analogă tolerabilă a personalității mele? Ah, sunt într-o stare de virtuală eternitate, ca şi tine! Peste o sută, poate peste o mie de ani cineva care ar vrea să ştie cum eram noi va putea să lovească uşor o anumită înregistrare din câteva miliarde şi noi vom fi acolo, mâncând şi bând şi făcând dragoste şi, în general, va putea să examineze amănunțit mişcări umane, în special cum şi când folosim Punțile.

— Punțile – mişcări umane, şopti Lorenzo.

— Ce?

Înspăimântat, Thorkild se ridică în capul oaselor.

— Îmi pare rău, am vrut să transmit în şoaptă. Tocmai introduceam în fişier un postulat al echivalenței.

Thorkild se ridică în picioare; îl depăşea cu mult ca înălțime pe Lorenzo, care rămase în aparență calm.

— O, nu, n-ai vrut să faci asta! Ai vrut ca eu să aud asta!

— Dacă încă poți să fii supărat înseamnă că nu ai pierdut toate contactele cu noi, ceilalți. Încă poți să fii mândru!

— Mândru? Ai înnebunit! Eu am renunțat la mândrie.

— Când?

— Ştiu exact când! În momentul când am realizat că singurul motiv pe care îl aveam ca să fiu mândru îl constituia faptul că eram atât de bun, încât să fiu folosit de alți oameni.

— Când a fost asta?

— Nu ți-am spus oare? Când am încercat să răspund întrebării lui Lancaster Long şi am văzut-o pe Uskia cu un difuzor conectat în ombilic, astfel încât copilul ei nenăscut să poată trage cu urechea la ceea ce se întâmpla. Şi m-am

gândit: aici sunt eu muncind ca un sclav, transpirând pentru toate, de la nesemnificative amănunte la marile linii politice, adoptând ca un părinte deciziile altor oameni şi pretinzând că sunt ale mele, suportând reproşurile când deciziile se dovedesc a fi greşite… Şi oare fac acest lucru pentru propriul meu bine? Nu, nu îl fac! Îl fac pentru superstiţioşi idioţi, imbecili, cu burţile mari ca Uskia! Trebuie să fiu mândru de *asta*?

— Crezi că acest gând l-a împins pe Saxena la sinucidere?

Era întrebarea pentru care Thorkild îşi adunase toate puterile. Se întoarse, murmurând:

— Eu ar trebui să ştiu? Întreab-o pe Alida!

— Tu nu ai întrebat-o?

Thorkild mormăi ceva şi îşi goli paharul de vin.

— Nu ai întrebat-o, nu-i aşa? Pentru că ea a refuzat orice formă de intimitate cu tine, nu? Şi subconştientul tău a interpretat asta drept o dovadă de inferioritate a ta faţă de Saxena…

— La naiba, am eliminat de ani de zile acest tip de nonsens superficial din sistemul meu! Şi încă am făcut-o eu însumi!

— Asta, spuse Lorenzo cu discernământ, sunt pregătit să o cred. Un om care poate *fi* Directorul Sistemului Punţii nu are nicio nevoie de gratificaţii minore ca acestea. El, în mod automat, posedă destule alte ţeluri pentru…

— Ţeluri? Thorkild căscă. La fel ai putea spune şi despre… despre un spor de ciupercă împrăştiat de un suflu de aer. Nu ştie unde se duce, dar se consolează singur cu speranţa că există ceva în spatele acestei parcele de sol îngrăşat de frunze. Ei bine, noi am trecut de prima noastră parcelă şi ce am găsit? Mai multe la fel! Rezultatul: suntem reduşi la a acţiona de dragul acţiunii, dezvoltare de dragul dezvoltării.

— Şi toate acestea ţi-au fost desluşite de câteva cuvinte ale lui Lancaster Long?

— Bănuiesc, zise în silă, că ai putea spune că întrebarea lui le-a adus în centrul atenției.

— Înțeleg.

Lorenzo se întoarse şi o luă când într-o direcție, când în cealaltă, de la un loc la altul şi înapoi, de mai multe ori, în timp ce continuă să întrebe:

— Spune-mi, te rog, altceva – ceva ce nu pot găsi în înregistrările tale, pentru că gândurile nerostite nu apar la maşinile pe care se pare că le urăşti atât de mult. Te-ai gândit vreodată să-ți faci timp ca să întemeiezi o familie?

— Dar calitatea de părinte este o îndatorire de zi cu zi! Cel puțin douăzeci de ani!

— Ştiu, ştiu! Acesta este motivul pentru care, mult prea adesea, oameni ca tine o lasă pe seama omului obişnuit, ca şi cum douăzeci la sută dintr-un timp de viață modern şi activ ar fi prea mult, o încercare pe…

— Taci din gură! şuieră Thorkild.

Lorenzo aproape se supuse, însă îşi rezervă dreptul să subvocalizeze un alt comentariu pe fişele din spital. Chiar înainte ca pe Thorkild să-l trădeze temperamentul el reluă:

— Foarte bine, ai o eficacitate de grad zero în privința paternității. Eşti destul de diferit de Uskia, spre exemplu. Tu…

— Despre ce tot behăi acolo?

— Totul este o chestiune de ipoteze, insistă Lorenzo conciliator.

— Atunci, tu şi ipotezele tale ar fi trebuit să-i faceți față lui Lancaster Long! Dacă sunt mai mulți oameni ca el acolo de unde vine el, ne vor zgâlțâi şi pe noi ceilalți când se vor conecta la Sistem!

Lorenzo arătă brusc mult mai bătrân. Vocea sa era joasă şi fragilă când spuse:

— S-au decis să nu o facă.

— *Ce?*

— S-au decis să nu o facă, îşi impuse Lorenzo un zâmbet şters. Ai putea încerca să te gândeşti cu foarte mare atenție la

câteva din consecințele probabile. Eu deja am cerut computerelor mele să lucreze la asta şi, îndată ce vei dori să te arăți din nou interesat de univers, am să le pun să funcționeze pentru tine. Dar... ştii ce înseamnă numele planetei lui Long?

Thorkild rămăsese încremenit, ca o statuie.

— Azrael este numele legendar al Îngerului Morții! lătră Lorenzo. Şi se pare că nu a fost ales la întâmplare! Dacă eşti atât de sătul de viață, de ce nu copiezi exemplul lui Saxena în loc să-mi mănânci mie timpul, când sunt convins că până mâine dimineață voi avea cel puțin o mie de cazuri mai grele decât al tău?

Se învârti pe călcâie şi se îndepărtă păşind cu aroganță. Dispăruse cu mult înainte ca privirea şocată cu care Thorkild îl urmărise plecând să se schimbe într-una ceva mai apropiată de privirea umană.

X

— Dar este o greşeală, spuse Alida pe neaşteptate. Nu dăm dovadă de politețe aşteptându-l, nu-i aşa? El ne tratează ca pe nişte cerşetori!

Alida stătea cu Moses van Heemskirk şi cu alți câțiva oficiali pe scaunele capitonate, confortabile, din holul de intrare al casei care fusese destinată delegației de pe Azrael pe durata şederii ei pe Pământ. Laverne ar fi trebuit să fie printre ei. Lăsase vorbă că va întârzia pentru că Uskia plănuise să se întoarcă pe Ipewell cât mai curând posibil şi câteva impedimente minore apăruseră pe neaşteptate în contractul Punții pentru planeta ei.

Mulți străini de pe alte lumi folosiseră această impozantă clădire. De obicei, perioada de negocieri era destul de lungă pentru a permite să se imprime asupra locului unele caracteristici ale personalităților celor care o ocupau temporar – câteva sugestii despre caracteristica lumii lor de acasă. Nicio urmă a lui Long sau a însoțitorilor săi nu putea fi însă detectată aici; nu era nici măcar mirosul slab de bucătărie străină care în trecut îmbibase de foarte multe ori aerul clădirii. Numai când şi când cineva putea fi auzit lansând un ordin scurt sau traversând coridorul în pantofi moi, cu foşnetul unei lungi robe negre.

Moses van Heemskirk îi zâmbi cu amărăciune Alidei, ceea ce nu se prea potrivea cu fața sa rotundă.

— Un om îndărătnic! spuse el. Şi noi atârnăm de decizia lui ca de o funie legată de *gât*!

— Să greşim noi? întrebă ea într-o doară.

— Cum ar putea avea el dreptate? se împotrivi van Heemskirk, întorcându-i cu abilitate întrebarea şi validând-o într-un fel mult mai primejdios.

Se auzi un zgomot de uşi care se deschid şi ei se ridicară emoţionaţi. Oamenii ieşeau din camera în care Ministrul Shrigg dispăruse cu o oră în urmă.

— De ce trebuie să ne bazăm pe el? murmură cineva, aproape ca o şoaptă.

Dar toţi cei din apropiere îl putură auzi şi majoritatea îl aprobară dând din cap.

În sfârşit, apăru şi Shrigg, cu faţa înroşită până la limitele cheliei şi având întipărită pe ea o privire încruntată, violentă.

Îşi făcu drum prin mulţime, până la uşa principală, şi apoi, afară, trăgându-şi după el marionetele şi însoţitorii, care îl urmau ca pleava prinsă în vârtej, pe urmele unui vehicul rapid. Toţi ochii se îndreptară spre el din reflex. De-abia în momentul când Shrigg le ieşi din câmpul vizual, Alida, şi, în aceeaşi clipă, şi ceilalţi care o însoţeau îl observă pe Lancaster Long stând în cadrul uşii deschise pe unde tocmai ieşise Shrigg.

Pe faţa lui se aşternuse o mască de dispreţ rece.

— Am fost proşti că ne-am bizuit pe Shrigg! se tângui Alida.

— Ai fi putut să faci tu mai bine? replică van Heemskirk, cu voce aspră, şi se îndreptă spre Long, cu o secundă înainte ca acesta din urmă să ridice braţul pentru a-l chema cu gest poruncitor.

Cât de mult din mândria unui om putuse fi astfel salvat!

Dar să crezi că un singur om poate deţine o asemenea putere! Numai prin faptul că pusese la îndoială valoarea a ceea ce Pământul preţuia cel mai mult, el declanşase, într-adevăr, valul de sinucideri care înspăimântase. De asemenea, fuseseră provocate răzmeriţe şi alte tulburări. Partidele Anti-Pământ de pe un număr de câteva alte lumi salutară ştirea despre refuzul lui Azrael şi unii dintre adepţii lor mai exaltaţi vorbeau deschis despre sabotaj.

Moştenirea stelelor, la care umanitatea visase încă din timpurile când locuia în peşteră…! Şi aici, iată, se afla un om căruia nici nu îi păsa de ea!

Oare realiza el cât de mult avea să fie detestat? Probabil. Însă mai mult ca sigur că acest lucru îl va delecta.

*

— Am să mă întorc în Azrael imediat, spunea el, eu şi cei care au venit cu mine. Voi o veți informa pe căpitanul Inkoos să-şi ridice nava de pe planeta mea cât mai curând posibil. M-am săturat de voi şi de Pământul vostru decadent!

Inconştient, el îşi frecă antebrațul stâng cu vârful degetelor de la cealaltă mână. Alida realiză că de fapt atingea locul unde se înfipseseră colții şarpelui cu clopoței.

— Ah, desigur că vom face cum spui! declară van Heemskirk, încremenind cu o privire provocatoare pe fața cu nas coroiat, aflată înaintea sa. Numai dacă nu te răzgândeşti şi hotărăşti altceva! Dar… Pământul este bătrân şi foarte răbdător. Nu este nicio grabă.

Alida simți un fior de admirație. Disprețul lui van Heemskirk era aproape egal cu cel al lui Long, dar era ambalat într-un aer protector – ceva, în genul: ai să creşti, băiete, şi ai să înveți ceva mai bine într-o bună zi!

Cu toate acestea, Long părea că nu-l auzise.

— I-am explicat Ministrului Shrigg, spuse el, dar este un nătărău cu cap de lemn. Sper ca tu, cel puțin, să ai o vagă bănuială despre ce vorbesc. Vreau ca cineva de aici să recunoască motivul pentru care am respins momeala voastră poleită în aur, de ce noi, cei de pe Azrael, nu vom avea nicio legătură cu jucăriile voastre elaborate…!

Alida îşi aminti că Hans prezisese asta. Dar nu avea niciun rost să se gândească la Hans. De altminteri, el fusese evaziv, şi metaforic… Sfârşitul curcubeului… Într-adevăr, ea venise în contact cu el şi îl ținuse ele mână; dar ştia că, în realitate, niciodată nu se apropiase de el şi nici nu va putea să o facă vreodată. Cu toate acestea, perspicacitatea lui era

uimitoare! Şi curajul care îl condusese pe lumea unde Chen murise – şi unde, chiar şi acum, el înfrunta aceleaşi forțe…!

— De ce să pierdem timpul? replică van Heemskirk cu o plictiseală superb de afectată. Chiar şi maşinile pot diagnostica mica gelozie. Un copil se poate convinge singur că ceea ce adulții consideră o unealtă nu este nimic mai mult decât o jucărie cu care să te joci pe-aici, prin jur, şi, odată ajuns la această concluzie, e distrus de temerea că un alt copil ar putea şi el să se bucure de asta.

— Batjocura ta nu mă atinge, spuse Long. Ea vine de acolo de unde trăiți voi, dintr-o lume aflată departe de realitate. Trebuie să fie din acelaşi motiv pentru care ceea ce zic eu nu vă poate atinge pe niciunul dintre voi.

— Trebuie să fie? îl imită van Heemskirk cu ironie. Ei bine, din punctul meu de vedere există grade de necesitate… Dar ascultă-mă până la capăt, sau n-ai de gând?

— M-am săturat de trăncăneala ta, ripostă Long.

— Cu toate acestea, te sfătuiesc…, spuse van Heemskirk cu subtilitate şi nu îşi încheie fraza.

Dar un val de tensiune trecu printre cei care ascultau. Alida se trezi ea însăşi înghesuindu-se mai aproape. Se părea că politicianul gras va începe să spună ceva neaşteptat. Important? *Salvarea?*

Dar cum?

— Ei bine? ceru Long.

Conştient că el restabilise autoritatea, van Heemskirk nu se grăbi. Vorbi încet, fără grabă, savurându-şi cuvintele:

— Ți-ai exprimat foarte clar poziția, repetând-o la infinit. În consecință, va fi plăcut pentru tine să auzi că imediat ce i-ai spus Ministrului Shrigg că urăşti absolut, pe deplin şi categoric ideea unei Punți Azrael…

Asta trebuie să fie un citat, îşi dădu Alida seama, pentru că Long se făcuse foc şi pară: *cum se poate ca tu să-mi ştii propriile mele cuvinte?* Şi van Heemskirk răspunse printr-o înclinare a capului, astfel încât lumina să alunece pe firul argintat care ducea de la urechea sa la corzile vocale şi apoi,

în jos, sub guler: un micro-transmițător. Alida vru să bată din palme. Nu se gândise să se echipeze şi ea cu unul în vederea acestei întâlniri cruciale şi acum era necăjită pentru că scăpase din vedere acest lucru. Între timp, politicianul continuă:

— … imediat deci, noi am şi pornit la acțiunea pe care ai dorit-o. Nava de cercetare *Câinele de Vânătoare*, aflată sub comanda căpitanului Lucy Inkoos, s-a ridicat în spațiu din ordinul meu înainte ca Ministrul Shrigg să traverseze acest culoar. Până acum nava a ajuns la zece mii de kilometri pe orbită şi nu se va reîntoarce pe suprafața planetei, pentru că va rămâne în sistem până la viitoare ordine.

Se petrecu ceva, ca o minune, de parcă soarele apăruse brusc pe cerul unei zile înnegurate. Zâmbete explodară pe fețele tuturor, cu excepția celei a lui Long.

Şi a Alidei. Care, asistând la scenă, părea chiar glacială.

— Dar…, spuse Long după o pauză de confuzie-nedumerire şi trebui să înghită în sec.

Era o plăcere să-l vezi că nu ştie ce să spună sau ce să facă.

— Dar, continuă el în cele din urmă, ce se va întâmpla cu mine? Şi cu personalul meu?

— Ah, ce faci tu este în întregime treaba ta. Noi respectăm libertatea individului, aici, pe Pământ. Dar, din moment ce voi nu mai sunteți o echipă de negociatori angajați în discuții pentru o Punte spre lumea-voastră-mamă, noi trebuie să vă cerem să eliberați această casă în douăzeci şi patru de ore. Este o proprietate oficială şi este rezervată oaspeților oficiali. Bună ziua.

Van Heemskirk ridică şmechereşte dintr-o sprânceană, într-un gest plin de insolență, spre bărbatul mai înalt, se întoarse apoi pe călcâie şi se îndreptă cu paşi grei spre uşă. În spatele său cineva începu să râdă pe înfundate; apoi altcineva izbucni fără reținere în râs şi toți ceilalți i se alăturară. Cu excepția, din nou, a lui Long şi a Alidei.

Pentru că Hans era pe Azrael. I se acordase oare timp suficient ca să părăsească Azrael-ul?

— Atunci, trimite-ne înapoi pe nava ta de cercetare! țipă Long. Una dintre navele noastre se poate întâlni cu ea şi…

În prag, van Heemskirk se opri şi se întoarse:

— Dar tu deteşti ideea călătoriei cu Puntea, spuse el cu un glas ca lama unui cuțit. Şi noi, din rațiuni de conştiință, nu o vom impune cuiva care i se opune. Deci purtați-vă singuri de grijă! *La revedere!*

*

— A cui crezi tu că a fost ideea? întrebă van Heemskirk cu amărăciune. Eu n-am fost atât de deştept.

— Vrei să zici că Hans este încă pe Azrael! strigă Alida.

Pentru o clipă sau două van Heemskirk se concentră asupra demodatei extravaganțe a maşinii în care mergeau; era o experiență rară în lumea modernă să te bucuri de înaintarea pe îndelete a unui vehicul personal pe roți, de priveliştea oferită de fațadele clădirilor pe lângă care aluneci, de scara umană a numai o sută de kilometri pe oră în loc de viteza care fusese considerată de secole firească, de la sine înțeles, în spațiu sau chiar în atmosfera de deasupra.

În cele din urmă, dădu din cap, edificată.

— Tu l-ai părăsit acolo! îl acuză Alida. L-ai abandonat!

— Oh, nu! El a ales asta. Ne-a vorbit despre lupta într-un fel de competiție.

Vocea lui deveni nefiresc de tăioasă:

— Aceasta a fost chiar expresia lui: el pe Azrael, Long aici. Câştigătorului îi revine trofeul.

— Dar, dacă va câştiga el, va pierde, spuse Alida.

— Ştiu, răspunse van Heemskirk cu o amabilitate neobişnuită. Alida, eu îmi dau seama de asta pentru că, fiind politician de carieră, depind de popularitatea mea, de alegătorii mei ca să-mi păstrez poziția. Oameni ca tine au tendința de a mă include în aceeaşi clasă spirituală cu Shrigg

şi alţii de teapa lui. Dar tu mă cunoşti deja de ceva timp. Nu există nicio mică diferență între el şi mine?

Ea se sili să-l aprobe din cap.

— Mă simt uşurat! Vezi, nu-mi pasă că sunt ceea ce sunt, pentru că eu mă gândesc la mine ca la tipul de individ care trebuie să ungă osiile mecanismului social. Cine poate fi mai îngrijorat decât mine când cineva aruncă o găleată de nisip în interiorul lui? Te-ai îndrăgostit de Hans Demetrios, nu-i aşa?

— Este chiar atât de evident? replică ea, descurajată.

— Se vede puțin. Şi nu sunt surprins. Eu întrevăd în el o cât de câtă asemănare cu Saxena. Sper că nu te mai superi acum pe oamenii care vorbesc despre Saxena. A fost o vreme, îmi amintesc, când găseai acest lucru insuportabil.

— Este mort! suspină Alida.

— Dar nu şi în mintea ta şi a lui Jorgen. Ar cam fi timpul să moară şi acolo. De fapt, cred că în mintea lui Jorgen moare acum. Am vorbit cu Lorenzo ieri şi el era, cu oarecare prudență, optimist în privința creării unei breşe la acel nivel.

Frecându-şi mâinile durdulii una de alta, ca şi cum le-ar fi spălat fără apă, adăugă:

— Bănuiesc că a trecut ceva timp de când nu te-ai mai interesat tu însăți de Jorgen...

Înțelegându-i reproşul, Alida se trezi că roşeşte ca o adolescentă.

— Nu avusese loc nicio schimbare..., nicio schimbare..., nicio schimbare..., spuse ea.

— Deci te-ai hotărât că ai putea să-l consideri nevindecabil, hmm?!... Nu este bine să te opreşti asupra posibilității eşecului, în niciunul dintre cele două cazuri, nici într-al lui Lorenzo, nici chiar într-al lui Jorgen. Nu reprezintă oare asta tot ce trebuie spus? Şi nu este acesta unul dintre motivele pentru care, o dată cu trecerea secolelor, din ce în ce mai puțini dintre noi – elita, dacă vrei un cuvânt mai adecvat – îndrăznesc să ne încredințeze paternității? Făcându-ne singuri răspunzători pentru o altă ființă umană, lăsând solitare altele, mai multe, aşa cum obişnuiau ei, este atât de

iminentă posibilitatea nereuşitei, încât practic ne îndepărtăm de ea. Deşi nereuşita, desigur, este indispensabilă. Cum ar putea succesul să se simtă tridimensional fără eşecul cu care să contrasteze…?

— Am crezut că vrei să vorbeşti despre Hans! îl întrerupse Alida.

— Vreau.

Alida era tulburată. Ceea ce spusese van Heemskirk îi reamintea atât de mult de cuvintele seci ale lui Hans: „Nu am schimbat subiectul.”

— Foarte bine. Continuă, spuse ea încet.

— Într-un fel sau altul, noi am căzut în cursă din cauza ruşinii faţă de riscul eşecului. Suntem obsedaţi de asta. Într-o astfel de stare nu poţi să dai ochii cu cineva a cărui intenţie mărturisită este a-ţi face munca să pară fără valoare. Cu mai multă subtilitate, tu nu poţi accepta o slujbă pe care altcineva a luat-o înaintea ta şi căreia nu a putut să-i facă faţă. Dar asta nu se întâmplă şi în cazul în care tu crezi în adâncul inimii tale că eşti mai bun decât a fost el. Şi asta devine din ce în ce mai greu pentru că fiecare generaţie a fost selectată, cu mult timp în urmă, din cei mai buni dintre noi.

— Vorbeşti despre Jorgen?

— Într-un sens! Alida, de ce s-a sinucis Saxena? N-am îndrăznit niciodată până acum să te întreb. Dar dacă există cineva care să ştie, tu trebuie să fii aceea!

— Sunt surprinsă că te interesează, spuse ea, obosită. Dar, oricum, sunt obligată să te dezamăgesc. Nu mi-a spus niciodată. Nu a lăsat să-i scape nicio singură aluzie înainte de a o face.

— Poate că, dacă ai găsi o explicaţie, asta l-ar ajuta să moară şi în mintea ta. Dă-mi voie să fac o sugestie pe care eu personal o găsesc utilă atunci când sunt frustrat mai mult decât în mod obişnuit. Îţi convine sau nu, există un grup foarte mic de oameni pe Pământ – dacă tot am ajuns la asta, de fapt, există pe orice planetă locuită – care suportă povara plină de veneraţie a responsabilităţii. Noi constituim – nu-i

putem evita constituirea! – grupul părinților din familia umanității. Ce se întâmplă cu părinții? Oamenii îi privesc cu considerație până când devin şi ei, la rândul lor, părinți. Dar, în realitate, atât de puțini dintre noi acceptă acum responsabilitățile creşterii copiilor… Toate reacțiile naturale care ar fi trebuit să rezolve singure în direct problemele, relațiile de la persoană-la-persoană, în cazul nostru rămân abstracte, cu o infinit mai mare putere ca să cauzeze decompensări psihologice când lucrurile merg prost. Chiar şi cu tine alături de el – şi sunt sigur că îl vei lua drept un compliment când voi spune că eşti o persoană cu instinct matern, pentru că, dacă nu ai fi fost, nu ai fi putut să faci față slujbei tale, atât de bine şi de atât de mult timp –, chiar şi cu sprijinul tău deci, după cum spuneam, Saxena nu a putut face față tensiunii de a fi un membru al grupului de părinți. Nu ai fost tu cea care l-a părăsit, fapt de care cred eu că îți este teamă. A fost exact invers. Şi după cele ce i s-au întâmplat şi lui Jorgen, se poate demonstra că postul de Director al Sistemului Punții este un rol care ține în întregime de istorie şi pe care nici măcar o singură persoană nu-l poate îndura. N-ar fi surprinzător, nu-i aşa? De-a lungul secolelor, noi am pus din ce în ce mai multe sarcini pe umerii unui număr tot mai mic de indivizi. Deci…, sfârşi el, făcând, în loc de orice altă concluzie, un semn edificator cu una din mâinile sale dolofane.

Alida era foarte palidă, dar îl aprobase, dând din cap din ce în ce mai des în timp ce el vorbise.

— Îți mulțumesc, Moses, spuse ea acum. Asta e o explicație credibilă. Cred că o voi găsi folositoare. Explică mult şi din atracția mea față de Hans.

— Ca fiind persoana suficient de curajoasă pentru a prelua lucrurile de acolo de unde a căzut Chen, da! De fapt, i-am vorbit de teoria mea şi lui, şi el a descoperit că, în mare, era de acord cu ea. Asta s-a întâmplat la întâlnirea când mi-a zis ce să fac dacă cele mai mari eforturi ale noastre de a-l convinge pe Long să-şi schimbe părerea n-ar fi reuşit.

— De fapt, ce a spus?

Alida îşi puse mâinile între genunchi pentru a-i împiedica astfel să mai tremure.

— Că singura noastră speranță, dacă Long se dovedea inflexibil, era să convingem publicul că noi avem dreptate şi Azrael se comportă într-o manieră puțin cam prostească. El ne-a avertizat de un eşec parțial, orice am fi făcut: un val de sinucideri, un val de morți provocate intenționat în distracții riscante. *Există* ceva detestabil de atractiv în ideea de a pune capăt unei existențe monotone! Probabil de aceea oamenii se adună ca să-l vadă pe Rungley şi de aceea Long a considerat potrivit să-şi acorde binecuvântarea publicității.

— Deci te-a asigurat că Long va eşua aici.

— Unde noi putem lua măsuri ca el să fie, în mod treptat, redus de la un străin misterios, care inspiră o teamă respectuoasă, la un individ obişnuit, mai curând nerod, care nu ştie ce este bine pentru el sau pentru lumea sa.

— Tu nu l-ai... hmm!... îndemnat pe Hans să rămână pe Azrael?

— Poate că sunt vanitos, dar niciodată nu am gândit că-i pot spune eu unui pantolog ce să facă! Nu, el a prevăzut totul, inclusiv o justificare legală care îl împuterniceşte să procedeze astfel sub legea Azrael-ului.

— S-a numit singur trimisul special al lui Shrigg în investigarea morții lui Chen?

— Felicitări, Alida! Ai început să gândeşti din nou ca eul tău obişnuit. Pe Azrael ei nu recurg la un proces înaintea execuției cuiva care a omorât în cursul unui ritual, dar sunt obligați să înregistreze o hotărâre pregătită de cineva care ar corespunde, în termeni juridici vechi, unui judecător de instrucție. Conform propriilor lor legi, ei trebuie să-l tolereze pe Hans până când el se declară satisfăcut.

— Ce-ar fi să-l aduci acasă?

Omul rotofei ezită. În cele din urmă spuse cu blândețe:

— Nava de cercetare va rămâne un timp nelimitat şi el poate să o contacteze pe căpitanul Inkoos oricând doreşte.

— Înțeleg!… Moses, ai discutat cu Lorenzo teoria ta privitoare la rolul-de-părinte? Vreau să spun, în legătură cu Jorgen?

— N-a fost nevoie. După câte s-ar părea, pierderea contactului direct cu viitorul reprezentat de… creşterea copiilor este printre cauzele cele mai obişnuite ale stării de care suferă bieții oameni.

— *Noaptea neagră a sufletelor?*

— Exact.

— Ce frază oribilă! se înfioră Alida. Ea singură şi te duce cu gândul înapoi, în Epoca Întunecată, când oamenii munceau sub povara superstițiilor nebuneşti – magie neagră, vrăjitorie, demoni, spirite rele, oriunde te întorceai!

— Tocmai de aceea Hans este pregătit să-şi asume riscul.

— Ce?

Alida se întoarse consternată. Se apropiau de sfârşitul călătoriei lor.

— Am primit instrucțiuni să nu-ți spun asta până când nu se va rezolva totul aşa cum a prevăzut Hans. Dar acum pot să-ți spun. Ştii pălăriile îmblănite pe care le posedă bărbații de pe Azrael?

— Desigur!

— L-ai văzut vreodată pe Long fără a lui?

— Nu, nu l-am văzut, dar ce-i cu asta?

— Doctorii l-au văzut, la spitalul unde a fost dus pentru muşcătura de şarpe… Aşa am aflat şi eu.

— *Ce?*

— Când îşi scoate pălăria poți vedea de o parte şi de alta a frunții sale, chiar sub linia părului, câte o mică excrescență, zbârcită, de piele întărită. Doctorii au spus că este aproape la fel de tare ca o unghie. Cu alte cuvinte, Alida, pentru că el consideră că asta se potriveşte rolului său, Lancaster Long încearcă să-şi lase să-i crească coarne.

XI

Dacă acea singură clipă din actul sinuciderii care se află între hotărâre şi moartea propriu-zisă ar putea fi dilatată, făcând-o să se desfăşoare pe zile sau săptămâni, se gândi Hans Demetrios, asta s-ar fi asemănat foarte mult cu ceea ce experimenta el acum. Atârnarea-de-nimic imediat după ce scaunul este îndepărtat, înainte ca funia să strângă gâtul; secundele dintre vârful stâncii şi piatra de pavaj; arsura insuportabilă a otrăvii în măruntaie; şuieratul aerului scăpând în spaţiu şi ducând cu sine propriul sunet spre urechi care nu vor mai auzi niciodată nimic…

Cu toate acestea exista speranţa de care să se agaţe. Hans îşi imagină – se obligă să creadă – că localizase punctul slab în gândirea acestor oameni. Trebuia să continue neobosit să dăltuiască până când monolitul convingerilor lor se va sfărâma.

Trebuia. Pentru că dacă n-ar fi făcut-o…

Dar refuză să-şi îngăduie să se gândească la acest lucru.

*

Oamenii fură puşi în încurcătură la început, când nava de cercetare, fără să dea niciun avertisment, se ridică din port, lăsând numai silueta scundă a lui Hans, care rămăsese în picioare pe betonul pustiu, ca o bocitoare solitară. Curios, în acel moment el se simţea pendulând între regretul faţă de ce pierdea şi foamea de a şti dacă sacrificiul pe care-l făcea se justifica. Se compara singur cu un om înfometat care nu

putea găsi altă mâncare decât un fruct amar care îi strâmbase gura chiar şi după ce îl înghiţise cu greu.

Asta se întâmplase cu puţin înainte ca un grup de bărbaţi tăcuţi să vină şi să-l escorteze până în faţa unuia dintre oficiali, cunoscut ca supraveghetor sau păzitor al dreptăţii. Ei îl tratară cu asprime, dar el era pregătit pentru asta. Într-o cameră cu pereţii din scânduri maronii, oficialul îi ceru să-şi explice motivul prezenţei sale pe Azrael.

Hans răspunse cu blândeţe, ascunzându-şi adevăratele emoţii.

— Reprezentantul vostru, Lancaster Long, a refuzat să permită o Punte spre Azrael şi a cerut să părăsim imediat lumea voastră. Noi nu vom încerca să obligăm pe nimeni să acţioneze împotriva voinţei sale. Cu toate acestea, rămân nişte afaceri neterminate. Eu sunt aici pentru a le încheia. Am un grad superior gradului tău, dar voi fi mulţumit dacă mi te adresezi ca unui egal.

Întrucât oficialul era în mod evident suficient de în vârstă pentru a fi bunicul lui Hans, el se supuse.

— Ce se întâmplă cu Long şi însoţitorii săi?

Hans ridică din umeri cu prudenţă.

— Ce fac ei nu mă priveşte pe mine. Presupun că sunt încă pe Pământ. Desigur, nu se vor întoarce cu Puntea navei de cercetare.

Vestea fu întâmpinată cu o încruntare.

— Şi ce vrei tu?

— Pentru mine, nimic. Pentru oamenii Pământului, dreptate. Unul dintre noi a fost omorât aici.

— Conturile au fost reglate. A avut loc o execuţie. Totul a fost făcut conform legii.

— Dar trebuie demonstrat că legea voastră este dreaptă.

— Ce altceva este dreptatea dacă nu legea?

— Dacă asta este adevărat, de ce nu are fiecare planetă aceeaşi lege ca a voastră?

Hans stătea în picioare, clipind blajin şi aşteptând. În cele din urmă, oficialul emise ordinele lătrând şi gărzile îl duseră

pe Hans într-o celulă. Şezând pe vine, pe podeaua tare, rezemat cu spatele într-un ungher, pentru că suportul se preta la aşa ceva, Hans îşi imagină ce trebuia să se întâmple dincolo de aceşti pereți puternici şi goi.

Statutul exact care îi dădea dreptul lui Long să vorbească pentru Azrael în negocierile cu Pământul era unul dintre lucrurile pe care nici chiar Jacob Chen nu fusese în stare să le pătrundă. Cu Ipewell fusese foarte simplu; acolo exista baza cvasireligioasă a matriarhatului, legenda Mamei celei mai Mari dintre Toate, a cărei întruchipare temporară era Uskia – o societate în întregime sincronizată, căreia i se puteau găsi fără greutate cheile. Se recunoştea aici îndeosebi influența imaginii Marelui Lama din Tibetul antic. Pentru că era cea mai mică delegație de autoritate, fusese necesar ca însăşi Uskia să meargă pe Pământ. În lipsa acesteia fusese uşor de descoperit cum operau relațiile-de-putere dintre subordonații ei. Analiza, deşi complexă, deriva din câteva presupuneri de bază şi, cu toate că ar fi trebuit să fie modificată în lumina practicii, din moment ce oamenii de pe Ipewell şi din alte lumi umane au început să se influențeze reciproc, ea era în esență completă. Hans era sigur de asta.

Dar în cazul planetei Azrael…

Aici era clar vorba de un fel de sistem de castă. Dacă putea fi comparat cu ceva, atunci structura Japoniei antice ar fi trebuit să-i servească drept analogie. Mai mult decât arborele genealogic, ceea ce conta în determinarea castei cuiva era un cod al comportamentului. În cea mai înaltă castă, putea fi luat drept cert faptul că fiecare membru al ei ar fi reacționat în exact acelaşi mod ca oricare altul, indiferent de tipul solicitării – până la (şi inclusiv!) reluarea contactului cu îndepărtata planetă-mamă.

Deci, în principiu, n-ar fi fost nicio diferență dacă ar fi fost aleşi să viziteze Pământul Long şi însoțitorii săi sau un cu totul alt grup. Era aproape imposibil pentru cineva crescut în ambianța societății de pe Pământ, care cultiva individualitatea, să înțeleagă un asemenea ansamblu rigid de

convenții; dar nu exista nicio altă explicație alternativă care să se potrivească măcar pe jumătate atât de bine ca aceasta.

Pentru a obține o rază de înțelegere, trebuia să ajungi în trecutul îndepărtat. Sugestii şi chei ale problemei se găsesc din belşug – în Grecia antică, un artist care ar fi creat o capodoperă ar fi distrus-o deliberat, de teamă ca perfecțiunea ei să nu stârnească gelozia zeilor; de asemenea, în multe culturi, oamenii şi-au luat bogățiile cele mai de preț şi le-au ars, în semn de jertfă. Sacrificiul a mers mai departe, ajungând chiar până la singurul copil! Chiar până la propria lor viață! Şi au făcut acest lucru orbeşte, dintr-un fel de reflex.

Dar cine şi-ar fi închipuit asemenea atitudini pe o planetă care a fost colonizată de o navă spațială mai-rapidă-decât-lumina şi a cărei cultură era la fel de puțin înclinată, ca şi cea a Pământului, spre a-şi imagina suverani capricioşi şi supranaturali?

Căpitanul Inkoos şi restul echipajului navei *Câinele de Vânătoare* cunoşteau asemenea concepte precum sacrificiul şi gelozia divină numai din studiul istoriei. Ştiau că însăşi existența, condiția obiectivă de a exista, impusese oamenilor primitivi anumite necesități şi aceştia fuseseră mulțumiți să le îndeplinească. Ei îşi priveau viețile ca pe o recompensă. Aveau îndemânări şi tactici perfecționate pe parcursul unui răstimp care cuprindea mai mult decât întreaga lor viață şi care se dovediseră a le fi instrumente credincioase. Cunoscând toate acestea, echipajul nu se aşteptase la ceva neobişnuit pe Azrael, deoarece, din câte se ştia, fiecare lume recontactată avea propriile sale trăsături caracteristice. Chiar înclinaseră să spere că această planetă putea fi în mod special remarcată: era plăcut, în permisie, să menționezi ceea ce se întâmplase de curând şi să descoperi că oameni total necunoscuți puneau întrebări în cunoştință de cauză. În consecință, şi-au anunțat prezența, au stabilit contactul, au debarcat în locul desemnat, s-au întâlnit cu oficialii celei mai înalte caste, au oferit Puntea…

Nimic nu-i avertizase să se aştepte la şocul care îl descurajase pe pantologul din echipajul navei de cercetare astfel încât să fie nevoit să renunţe şi să-i facă loc lui Chen… în timp ce necomunicativii locuitori îi aleseseră deja delegaţi pe Long şi pe colegii săi, şi aceştia se aflau pe Pământ.

Unde încă mai erau.

Hans şedea în colţul celulei friguroase şi aştepta să înceapă zvonurile. Rigiditatea acestei societăţi presupunea ca toată lumea să fie în permanenţă bănuitoare din cauza unuia sau a altuia. Acolo unde singurele motive de încredere constau în presupunerea că alţi oameni gândesc identic cu tine însuţi, cea mai neînsemnată insinuare de îndepărtare de la norma comună trebuia să spargă această încredere. Nimeni nu-l întrebase încă pe Hans dacă Long alesese să rămână pe Pământ; însăşi ideea că ar fi putut face el o astfel de alegere era de neconceput.

Sarcina imediată a lui Hans era însă de a o face credibilă. Printr-o abilă răstălmăcire, el trebuia să-i facă pe oameni să se îngrijoreze. Oare Long le trădase codul, astfel încât să nu îndrăznească să se mai întoarcă acasă? În ciuda tuturor manifestărilor lui ironice faţă de deschiderile decadente ale Pământului, se lăsase totuşi tentat de acestea? O dată puse, asemenea întrebări vor cere un răspuns. Şi pentru că ei nu aveau nicio cale de comunicaţie cu Pământul – chiar acum, estimă Hans, vor descoperi zidul de tăcere pe care personal îl ordonase navei de cercetare să îl păstreze! –, singurele lor mijloace de a afla erau prin el.

Viaţa sa depindea de un fir subţire de aţă. Dar era destul de sigur că ei vor hotărî să colaboreze cu el în speranţa aflării, indirect, a adevărului despre Long. Poate vor încerca să încheie un târg; poate îşi vor pierde răbdarea şi îl vor tortura. Orice s-ar întâmpla, el va trebui să se bazeze în primul rând pe propriile-i mijloace. Nu avea nici măcar una dintre centurile computerizate pe care reprezentanţii Pământului le purtau în mod obişnuit când călătoreau în afara lumii; van Heemskirk îi oferise centura sa preferată, cea mai nouă şi mai

bună, dar el refuzase, spunând că: „Aceşti oameni sunt totuşi numai ființe umane, ca şi mine. Nu voi dovedi nimic dacă n-am să pot să-i înving fără maşini.”

Tot ce acceptase era un transmițător, subțire ca un fir de ață, ascuns în păr. Avea astfel posibilitatea să raporteze căpitanului Inkoos şi, prin ea, Pământului desfăşurarea acțiunii. Dar nădăjduia să nu-l folosească prea mult. Transmițătorul avea şi a doua funcție: monitoriza semnalele lui de viață şi, dacă acestea încetau sau creşteau periculos de neregulat, *Câinele de Vânătoare* avea să coboare mârâind din cer, pentru a răpi şi a aduce înapoi, dacă va fi necesar, cadavrul său cald încă şi sacrificând pe oricine ar fi încercat să-i stea în cale. Ar fi ultima confirmare a disputei pe care el încerca să o oprească. Puțin cam târziu pentru el, dar îndeajuns de devreme pentru a salva Azrael-ul.

Se concentră asupra acestuia dintre toate celelalte gânduri ale sale. Oameni ca Shrigg, van Heemskirk, Jorgen Thorkild, chiar şi Alida care era extrem de sensibilă la situația lui primejdioasă – ei toți – gândeau că el acceptase acest joc pentru binele Pământului…

Nu era chiar aşa!

El îşi propusese să aducă cu sine salvarea planetei Azrael!

*

Zilele continuau să treacă; el era hrănit, făcut să se simtă mai mult sau mai puțin confortabil, vizitat din când în când de oameni care puteau să fie frații lui Long şi supus unor întrebări politicoase privitoare la bunele lui condiții de viață, întrebări pe care el le întâmpina cu nemulțumiri mute, dar evidente, pricinuite de faptul că nu era în stare să conducă treaba pentru care se afla aici. După o săptămână, unul dintre ei, pe care nu-l mai văzuse înainte, aruncă o privire în jur, neliniştit, ca şi cum i-ar fi fost teamă să nu fie auzit din întâmplare – dar ei erau singuri, iar gardianul care stătea dincolo de uşa celulei fusese trimis de ochii lumii cu o

misiune oarecare – şi întrebă dacă Long rămăsese pe Pământ din propria sa voință.

Hans îşi ascunse triumful. Spuse, pe un ton care suna plictisit, ceea ce era adevărul adevărat:

— Nu l-am întâlnit niciodată pe acest om Long! Am auzit că a făcut ceva ce eu găsesc a fi o prostie, şi încă în public. În afară de asta însă…

Şi ridică din umeri.

— În orice caz, adăugă el, Long nu putea fi implicat în moartea lui Chen. El nici măcar nu a fost pe planeta asta când s-a întâmplat. Cer să vorbesc cu cei care au fost şi au văzut-o.

Ceea ce încheie această discuție specială…

Oricum, a doua zi de dimineață, Hans era în sfârşit condus din celulă spre un fel de sală de audiențe, la fel de lipsită de ornamentație ca oricare altă încăpere de pe Azrael, dar decorată sumbru cu bărbați în robe de culori foarte închise, care stăteau în picioare, ici şi colo, pe podeaua pavată cu pietre, ca nişte piese gigante de şah. În centrul grupului era un scaun cu spătar înalt, din lemn negru, în prezent vacant.

Încă înțepenit din cauza întemnițării, mai conştient de mirosul pe care hainele sale trebuiau să îl emane după atâta timp în care nu se spălase, Hans îşi păstră demnitatea cât de bine putu. Se uită cu băgare de seamă, pe rând, la fiecare dintre bărbați în parte; unul îi întoarse privirea, cu o evaluare rece. Foarte bine, se gândi Hans. Acesta era cel spre care trebuia să-şi îndrepte atenția, indiferent de cine va veni să ocupe scaunul.

Uşa scârțâi, deschizându-se. Apăru un bărbat în vârstă, gârbovit, ajutat să înainteze de unul mai tânăr. Roba şi pălăria sa erau la fel de negre ca văzduhul. Lui Hans îi trecu prin minte că îmbrăcămintea bărbatului care îi întâlnise privirea era un albastru de miez de noapte. Propria sa îmbrăcăminte, din niciun motiv anume, era foarte deschisă şi, desigur, acum era prăfuită. Era posibil să-l bată norocul? În

orice caz, oferea o imagine pe care cineva putea să o exploateze în discuție.

O dată aşezat, bătrânul spuse cu o voce slabă, dar încă plină de autoritate:

— Deci tu eşti băiatul care se pretinde a fi mai mare în grad decât supraveghetorii noştri de dreptate! Nu vei face aşa în prezența mea. Eu sunt Alastair Shang, şi am renunțat la dreptul de a muri în ritual de mai multe ori decât oricare dintre colegii mei. Am răbdat obligația viețuirii pentru un secol!

Se aplecă într-o parte, pentru a scoate un şuierat astmatic greu. Şi, revenindu-şi, conchise:

— Îți este încă liberă evadarea din Univers la numai o frântură din vârsta mea!

Cât de interesant...! Inima lui Hans tresări. Dar el îşi păstră atitudinea calmă, impasibilă.

— Am fost informat că ştiința medicală se degradează pe Azrael, murmură el. Deci n-am să vă bat la cap cu discrepanța dintre vârsta mea aparentă şi cea cronologică. Este total irelevantă pentru scopul şederii mele aici. Despre care deja am vorbit, în amănunt, cu unii dintre colegii tăi – separat, spre surprinderea mea. Impresia mea a fost că suveranii Azrael-ului vorbesc şi acționează ca unul.

— Aşa şi facem! declară Shang, care apucă brațele scaunului său şi, aplecându-se în față, îl privi fix.

— Vizitele confidențiale şi secrete pe care unii dintre ei mi le-au făcut în închisoare nu se potrivesc prea bine cu ceea ce pretinzi, spuse Hans, mutându-şi privirea de la un ascultător la altul. Oricum, dacă preferi să crezi ceea ce vrei, eu n-am să te contrazic. Am să observ doar că noi, cei de pe Pământ, acționăm în alt mod şi, de aceea, va fi de ajuns pentru voi să justificați moartea lui Chen doar în fața mea.

Urmă o tăcere datorată perplexității.

— S-a vorbit despre o investigație, spuse în cele din urmă Shang. Dar s-a oprit aici. A fost destul. El a murit sub jurisdicția legii. De ce pregătiți o alta?

— Nu este o alta. Este singura investigație. Asta este, asta va fi, dacă mă lăsați să o îndeplinesc. Nu a fost nicio investigație aici, pe Azrael.

— A fost! lătră unul dintre bărbații înalți, care stăteau în picioare, lângă scaun. Eu însumi am condus-o!

— Şi tu spui – memoria uimitoare a lui Hans îi aduse cuvintele pe buze, fără niciun efort din partea lui de a se gândi la ele – că a fost în cursul unui ritual, sub privirile tuturor, şi când cineva face asta, o face deliberat. Aşa i-ai spus şi căpitanului Inkoos, nu-i aşa?

— Îmi amintesc foarte bine că aşa am făcut!

— Dar tu ai vorbit numai de ucigaş, nu şi de victimă. Eu vorbesc de victimă, privată de posibilitatea de a îndura obligația existenței pentru încă un secol sau două. Desigur, dacă aici, pe Azrael, nu aveți pe nimeni a cărui viață să aibă vreo valoare, semnificația a ceea ce am spus vă va scăpa.

Începând să se arate îngrijorat, unul dintre ei se aplecă să şoptească ceva la urechea lui Shang şi, după o scurtă reflecție, acesta procedă exact aşa cum se aştepta Hans. El îi făcu semn bărbatului în albastru-ca-miezul-de-noapte să preia discuția. Acesta din urmă, zâmbind cu buzele subțiri deasupra bărbii gri şi ciufulite, păşi în față.

— Eu sunt Casimir Yard. Te atingi de probleme filosofice ca un copil, fără să înțelegi. Voi încerca să arunc o lumină asupra ignoranței tale.

— Unii ar putea spune, pară Hans, că a lua viața unui străin fără alt motiv decât propria dorință egoistă a cuiva de uitare seamănă cu acțiunea nu a unui copil, ci a unui bebeluş, pentru care lumea de dincolo de pielea sa nu există, desigur, în afară de ceea ce îi poate procura satisfacție imediată. Totuşi eu consider că voi toți aici de față, oameni în toată firea, ați trecut, în orice caz, de acest stadiu sau altfel ați fi fost deja morți, nu-i aşa?

Unul dintre spectatori trase aer în piept şuierat şi mulți pumni se încleştară. Oricum, Casimir Yard de-abia suspină.

— Este clar că tu munceşti sub iluzia că numai existenţa este cea care merită osteneală pentru binele ei. Aceasta este condiţia nu a unui bebeluş, ci a unui animal neinteligent sau a unei plante. Ca dovadă, când existenţa individuală a unui organism fără minte îşi atinge sfârşitul, acest lucru este fără importanţă. Pe de altă parte, noi care suntem fiinţe umane…

— Dar nu aţi acordat nici cea mai mică atenţie întrebării despre identitatea lui Chen! îl întrerupse Hans cu asprime. Oare sfârşitul existenţei sale era cel al unui organism fără minte?

— Noi i-am acordat respectul pe care ni-l acordăm şi nouă înşine, răspunse Yard, netulburat, deci l-am considerat capabil să ia decizia de a căuta uitarea. Dacă nu aceasta a fost intenţia lui, nu ne cerem scuze, dar regretăm că ne-a fost – să o spunem? – inferior. Arătând şi vorbind ca o fiinţă umană, el a fost în mod sigur o creaţie de un ordin inferior.

— Pentru a-ţi atinge scopul pe care l-ai fixat printr-o asemenea prevedere, spuse Hans, străduindu-se să nu scrâşnească din dinţi la acuzaţia că şi Chen fusese o fiinţă inferioară, nu trebuie însă să fii în totalitate şi judicios informat?

— Aceasta este definiţia unei fiinţe superioare, replică Yard cu siguranţă.

— Oare nu v-a întrebat Chen, în mod constant, încă de la venirea lui în mijlocul vostru, pe voi şi pe alţii ca voi, în legătură cu motivarea societăţii voastre şi cu scopul ritualului?

Hans făcu înapoi o jumătate de pas, spre a cuprinde mai bine cu privirea adunarea, şi continuă:

— Nu mă adresez numai lui Casimir Yard; mă adresez vouă tuturor şi vreau ca răspunsul să vină, la întâmplare, de la unul dintre voi. Pentru că voi deja aţi declarat că toată aristocraţia Azrael-ului vorbeşte şi gândeşte ca unul singur. *Tu* să-mi răspunzi! îşi întinse el braţul spre un om care stătea în picioare de cealaltă parte a scaunului lui Shang.

— Aşa este, admise în silă omul, ocolind privirea lui Hans.

— Şi ce i-aţi spus?

— Că cel mai înalt scop al unei fiinţe inteligente este de a fi capabilă să-şi aleagă moartea, în loc să o aibă din întâmplare, printr-un accident sau din invidia şi reaua-voinţă a unei specii inferioare.

Yard fusese vizibil încordat; auzind însă acest răspuns impecabil de ortodox, se linişti.

— Şi, merse mai departe Hans, deoarece suferinţa este o proiecţie a ultimei realităţi a morţii, trebuie să fie nu numai îndurată, ci şi instituţionalizată?

— Păi… da! spuse omul, încurcat.

— Şi pentru că realitatea este nedorită şi dezagreabilă, amânarea morţii este minunată?

— Deloc! strigă Shang, de îndată ce înţelese implicaţia a ceea ce afirmase Hans.

Încercă să se ridice din scaunul său, dar emoţia şi vârsta se uniră pentru a-l trăda şi căzu din nou, într-un acces de tuse, făcându-i semn lui Yard să preia discuţia pe care el nu o putea continua.

Reuşind să pară perfect calm şi stăpânindu-se cu desăvârşire, deşi inima îi bătea ca un ciocan şi gura îi era foarte uscată, Hans spuse:

— Atunci explică de ce alegerea aristocraţiei de pe Azrael este să îndure viaţa cât mai mult timp posibil, dacă acest lucru nu este un act de negare a realităţii.

— Este un act de acceptare, spuse Yard. Şi nu este dat decât câtorva să îl accepte pentru atât de mult timp.

Urmară aprobări viguroase din cap. Hans nu le luă în seamă.

— Prin urmare este incorect, din punctul vostru de vedere, să privezi de viaţă pe cineva a cărui intenţie este să o îndure la nesfârşit?

Urmă o tăcere absolută. Recuperându-şi respiraţia, Shang zise:

— Nu este dat fiinţelor umane să o îndure la nesfârşit!

— Ştiinţa medicală existentă pe Pământ, spuse Hans, o depăşeşte, cel puţin, pe a voastră, nu-i aşa? Dacă asta are vreo legătură cu prezenţa în continuare a lui Lancaster Long pe lumea mea de acasă, nu am să mă aventurez să ghicesc; deşi am să vă declar, ca un lucru verificabil – şi sunt sigur că delegaţia lui Long a raportat asta înainte ca transmisia să se întrerupă –, vârste ca a lui Shang nu reprezintă deloc ceva deosebit pentru cine le poate ajunge.

— La fel de nechibzuit şi de fără rost ca un lemn! ripostă Shang.

— Încerci să eviţi punctul meu de vedere, replică Hans cu răceală. Punct de vedere care susţine că aici, pe Azrael, oricine poate fi pierdut în cursul ritualului, indiferent de intenţie.

— Asta este incorect, spuse Yard, înainte ca Shang să poată vorbi din nou. Întotdeauna, cel care ia parte la ritual o face intenţionat.

— Şi ritualul este ceea ce dă un sens existenţei?

— Da!

— Şi alegerea de a lua parte la un ritual care se poate termina cu moartea este ceea ce deosebeşte pe cel fără minte de clasa inteligentă a creaţiei, a lumii?

O pauză. Apoi, în silă:

— Da!

— Şi omorârea unui străin îi dă dreptul cuiva să fie omorât, ceea ce este calea de acces spre unica realitate?

— Ei bine, da!

— Şi faptul că vă puneţi coarne pe frunţi este un simbol al închinării voastre la ceea ce în mitologia Pământului antic ar fi putut fi numite puterile răului?

Înainte ca sensurile acestea să fie înţelese, Hans micşoră distanţa dintre el şi Shang cu trei paşi şi trimise în zbor pălăria bătrânului, măturând-o violent cu braţul. Sub ea, capul său era aproape chel. Dar pe pielea descoperită, ca de ceară, unde trebuia să fi fost odată linia părului, se aflau într-adevăr două umflături respingătoare, fiecare de mărimea

vârfului de la degetul cel mare al lui Hans; în jurul lor se întindea o zonă roşiatică, inflamată. Shang strigă slab şi cei de lângă el se grăbiră să-i aducă pălăria – nu însă să-l rețină pe Hans, care reuşi să se întoarcă acolo unde stătuse şi să-i înfrunte pe toți.

— Înțeleg acum, spuse el cu voce tare şi foarte clară, înțeleg ce nu ați îndrăznit niciodată să-i explicați lui Chen!

Yard păru că este pe cale să spună ceva, cu toate că, în cele din urmă, se abținu, îndoindu-şi degetele osoase în palme. Toți aşteptau, ca nişte criminali în boxa acuzaților, care ascultă verdictul unui juriu format dintr-un singur om…

Cum era posibil ca, în tot spațiul cosmic, mutilarea, desfigurarea voluntară să mai atingă un statut de valoare magică într-o societate care încă poseda cel puțin nave spațiale interplanetare? Cum putea membrul unei elite care trebuia să constituie intelectualitatea să fie redus la simpla consimțire de a îndura o banală cicatrizare? Era ca marcarea animalelor de carne…!

O, nu! Ia stai puțin. Nu era aşa. Era mai curând ca…

Dar Hans nu mai avea timp ca să rezolve detaliile apărute în mintea sa într-o clipă pe care Jacob Chen ar fi trebuit să o savureze. Ar fi făcut-o, doar că impulsul care determinase acest lucru era acum pe cale de a fi uitat, pe Pământ şi pe toate celelalte lumi locuite…

Nu mai era timp! Nu mai era timp! Trebuia să se elibereze de ultima provocare la care credea că ei nu vor avea niciun răspuns, pe care el mizase propria-i viață şi viitorul planetei.

— Ați insistat mereu şi mereu asupra faptului că dorința voastră este moartea, spuse el. Ați insistat că este drept, şi corect, şi inerent ca oricine omoară în cursul unui ritual să fie şi el, la rândul lui, omorât. Dar ce ați trecut cu vederea este că, dacă ne convingeți de adevărul celor spuse de voi, …

Se opri pentru a obține un efect maxim şi văzu că ei îşi lingeau buzele, stăpânindu-şi cu greu emoția, schimbându-se de pe un picior pe celălalt, ca şi cum ar fi căutat o cale de ieşire din capcana pe care singuri şi-o creaseră. Shang se

părea că leşinase, dar niciunul dintre ei nu-i mai acorda nicio atenție.

— … Ce ați trecut cu vederea, reluă Hans, este că şi noi putem omorî. Avem peste o sută de moduri în care vă putem ucide!

*

Şi aceasta era, expusă în toată goliciunea ei, aceeaşi dilemă care îl chinuise şi pe Chen, transmisă în termeni care încremeneau o întreagă planetă:

Noi am greşit? Atunci am trăit o minciună şi existența noastră nu are niciun sens, încercările de a ne introduce realitatea în propriile vieți prin confruntarea noastră cu durerea şi cu moartea sunt un nonsens trivial.

Noi avem dreptate? Atunci le-am dat celor de afară mai multă putere decât nouă, justificarea ca ei să pună capăt vieții noastre, deoarece unii dintre noi au pus capăt vieții unuia de-al lor.

În acel moment îngrozitor, înainte ca vreunul dintre reprezentanții Azrael-ului să găsească un mijloc de a răspunde, Hans recunoscu că situația lor era la fel de dificilă ca şi a lui, şi decurgea din nevoia de a fi întotdeauna în mod absolut corect. Şi deveni primul pantolog capabil să admire forța care putea decurge din a greşi.

Mai târziu găsi asemănări în trecutul îndepărtat pentru a-şi explica şi a-şi justifica reacția. Spre sfârşitul zilelor, imaginea sa favorită era cea a unui ofițer însărcinat să pedepsească protestatarii împotriva unuia dintre ultimele războaie ale Pământului, ofițer care îşi înapoiase medaliile şi preferase să strângă mai curând mâinile protestatarilor decât pe ale generalului său, pentru că ei aleseseră să suporte cele mai groaznice torturi decât să fie de acord să tragă în necunoscuți, aşa-numiți inamici.

… Dar tortura fusese inutilă şi fără rezultat. Şi el ştia deja acest lucru când anticipă ceea ce Yard se străduia să exprime, aşa încât insistă asupra problemei esențiale:

— După cum v-am spus, eu sunt aici pentru a întocmi un raport în legătură cu asasinarea lui Jacob Chen. Voi porni să fac asta. Până să mă împiedicați voi, nava care se află încă pe orbită le va putea semnala intenția voastră celorlalte. Celorlalte sute! Asemenea nave pot să vă facă planeta un deşert şi deci să vă îndeplinească dorința. Nu trebuie decât să o cereți.

Cu un evident umor negru, mai adăugă:

— De fapt, şi singură, nava *Câinele de Vânătoare* ar putea face treaba asta. Dar ar lua destul de mult timp.

XII

Din câte era el capabil să-şi formuleze un țel în perioada care a urmat refuzului planetei Azrael pentru o Punte, pe Thorkild îl preocupa să evadeze în a visa cu ochii deschişi printre tufişurile înflorite şi nuferii de pe eleşteu, până când cineva avea să aducă binecuvântata veste că Sistemul Punții nu putea funcționa cu un director *in absentia*, aşa că altă persoană a fost numită să preia conducerea. După asta... ei bine, o să vadă el!

Şi, într-adevăr, pentru un timp îşi stăpâni ambiția. Acum, totuşi exista în mintea sa un ecou ca de bătăi de ciocan, care izbea în răspunsuri pe care el nu putea să şi le zăgăzuiască. *La naiba* cu Lorenzo, pentru că îi spusese vestea pe care ar fi preferat mai curând să moară decât să o audă! Cu siguranță, o făcuse intenționat, din răutate; Lorenzo nu făcea nimic fără să chibzuiască mai întâi.

Refuzase în mod constant să vizioneze sau să asculte ştirile. Asta nu-l salvase de la cunoaşterea celor mai probabile consecințe. Imaginația i le reamintise în formele cele mai convingătoare şi ei continuaseră să se vâre între el şi videocasetele pe care le privea, cărțile pe care le citea, muzica în care încerca să se cufunde. I se reamintise irevocabil de lumea din afară şi armele sale de apărare erau acum distruse, fără posibilitatea de a mai fi reparate.

Nu era sigur dacă Lorenzo realizase, sau încă mai spera un astfel de rezultat; atât cât era posibil, Jorgen îşi păstra atitudinea sa de totală indiferență. Dar, deşi pentru un timp fusese sinceră, atitudinea exprima acum ceea ce devenise el

în timp. Nu se mai putea eschiva de la a se simți vinovat în legătură cu inevitabilele sinucideri şi cu alte morți inutile care cu siguranță urmaseră acestei jigniri oferite întregului Pământ. Blestema faptul că fusese născut cu o conştiință şi nu putea să o evite. În căutarea distracției, recurse la toate mijloacele computerizate pe care spitalul i le putea pune la dispoziție. Încercă să apeleze la jocuri, de la şah la *go* şi la poker, numai pentru a constata că maşinile fuseseră programate să opereze la niveluri analitice maxime. Furios, descoperi că îi invidia pe ceilalți pacienți ale căror personalități strivite erau răsfățate, permițându-li-se cel puțin iluzia învingerii maşinilor. Desigur, nu-i spuse nimic lui Lorenzo, pentru că ştia mult prea bine ce fel de răspuns sarcastic ar fi primit.

Încercarea de a se extenua printr-o activitate fizică epuizantă fusese tot fără niciun folos; era ca şi cum corpul său ştia mai bine decât mintea sa când era reglat pentru un program sănătos şi, după atât de multă acțiune cu care fusese obişnuit toată viața sa de adult, nu se mai putea pierde în ceea ce făcea. În schimb, putu să se gândească la ceea ce vroia cel mai mult să închidă într-un loc sigur, departe de conştiință.

Apoi, într-o zi, deveni conştient de existența unui ritm care îi răsuna în cap. După un efort destul de mare îl identifică, era melodia cântecului pe care îl cântase Koriot Angoss în dimineața discuției lor despre Rungley. Găsi bine venit faptul că melodia nu-l părăsise şi, mai târziu, în aceeaşi zi, ceru o claviatură electrică, pe care o duse în grădină. Copil fiind, dovedise câteva aptitudini muzicale, pe care nu le pierduse în întregime. După câteva ore de bâjbâieli şi stângăcii descoperi că putea să reproducă întreaga melodie cu armoniile caracteristice.

După aceea, nu mai făcu nimic altceva decât să rămână aşezat lângă eleşteul său favorit şi să cânte din memorie sau să improvizeze. Din când în când alți pacienți veneau şi

ascultau, aşezându-se în jurul lui pe iarbă, dar nu le răspunse niciodată când ei încercară să vorbească cu el.

Astăzi, totuşi, el fusese complet singur şi cântase atât de mult, încât degetele îi deveniseră rigide. Le lăsă în voia lor, într-un fel de tânguire lentă, căutând să pipăie fiecare notă fără o conducere conştientă.

Brusc, atinse un acord aspru şi trânti cu violență capacul claviaturii. Nu-i mai era de niciun folos! În mintea sa nu putea evada din cunoaştere. Long refuzase dispreţuitor oferta unei Punți. O acțiune atât de completă, fără precedent, presupunea un scop profund. Propria sa senzație era că Long câştigase. Avea nevoie să ştie de ce.

Ar fi trebuit să se întoarcă…

În timp ce decizia se cristaliza, privi în sus. La început nu recunoscu fata din fața lui, pentru că era îmbrăcată şi nu o mai văzuse niciodată astfel. Apoi îşi dădu seama cine era.

— Nefret? spuse el.

Ea stătea în picioare, cu mâinile încrucişate cu modestie în față. Părul lung şi negru era strâns la ceafă. Fața îi era calmă. Dar ochii exprimau ceva patetic, ca sufletul unui animal sălbatic închis în cuşcă.

Ea nu răspunse imediat, şi el continuă:

— Pleci? Te-ai vindecat?

— Da, m-au vindecat, spuse ea şi, lăsându-se brusc pe genunchi, privi în sus, spre el. Asta este, am dreptul să plec departe astăzi.

— Ei bine, ah!…

Cuvintele sunau goale, dar el le pronunță totuşi:

— Ei bine, îți urez să ai noroc. Şi… şi ştii ceva? zise cu un aer de evidentă surprindere.

— Ce?

— O să-ți simt lipsa. Sunt chiar îndrăgostit de tine.

— Aş fi vrut să nu fii, spuse ea cu o urmă de amărăciune în glas şi ochii săi negri rătăceau în depărtări, dincolo de fața lui.

— De ce?

— Din acelaşi motiv pentru care m-am hotărât să-i las să mă vindece.

Declarația era plină de tonalități aspre. El se aplecă spre ea, împingând claviatura într-o parte.

— Care este că…?

— Eu vreau să mă sinucid şi aici ei nu mă lasă.

El se holbă la ea înspăimântat. Pentru o clipă, fața ei deveni a lui Saxena, nu cel din portretul zâmbitor care împodobea biroul Directorului, ci aşa cum trebuie să fi arătat mort, desfigurat de otrava care îi oferise eliberarea. Apoi, aşa cum i se întâmpla şi în coşmar, fața lui Saxena deveni propria sa față…

Nălucirea trecu, lăsându-l tremurând, deşi aerul era cald.

— Nu îți este teamă că, dacă aud că spui asta, ei te vor…?

Ea îl întrerupse cu nerăbdare:

— Oh, ei nu mai trag cu urechea în privința mea. Şi asta, demult, nu numai din această dimineață, când eliberarea mea a fost aprobată şi eu am încetat să mai fiu oficial un pacient. Apropo, nici în privința ta nu mai trag cu urechea. Nu ai ştiut?

De fapt, Thorkild începuse să bănuiască asta; trecuseră zile de când fusese făcută tentativa de a-l supraveghea de la o distanță de la care se putea auzi cu o cutie de terapie. Dar asta avea şi un revers: se putea subînțelege (şi îl suspecta pe Lorenzo că dorise ca el să ajungă la această concluzie!) că, fără a fi fost atenționat, tratamentul său se încheiase şi lui nu îi rămânea decât să realizeze acest lucru. Ceea ce, în realitate, se întâmplase chiar în acest moment…

Dar el nu dorea să accepte că fusese în mod strălucit manevrat din afară în încercarea sa de a rămâne nebun atestat. Mai ales pentru a nu-şi îngădui să se gândească la acest lucru spuse:

— Dar de ce, Nefret? Când ai o întreagă viață înaintea ta!

— Pentru că este singura cale de a opri lumea.

Ea trase de tivul bluzei cu care nu era familiarizată şi pe care o purta cu neîndemânare, ca pe o atelă.

— Îți aminteşti cum ți-am spus odată că eu cred că sunt moale, cum este lutul, şi tu eşti dur, ca sticla, şi că ei te vor sparge înainte de a te schimba? Te-am privit, ți-am ascultat muzica. Şi ştiu acum că am greşit.

— Ce vrei să spui?

— Eşti erodat de ceva din interior. Te frământi fără motiv. Te pierzi brusc în tăcere şi priveşti încremenit în gol. Într-o zi, în curând, te vei preda şi te vei întoarce acolo de unde ai venit şi n-ai să mai fii capabil să-ți aminteşti de ce ai plecat. Am crezut că tu eşti tare. Dar nimeni nu este tare. Aşa că i-am lăsat să mă modeleze aşa cum au vrut ei, şi, când am să mor, nu eu o să fiu cea pe care am omorât-o, ci acest străin creat de ei.

Ea făcu un gest nefericit în susul şi în josul corpului său, atingându-şi din loc în loc hainele, ca şi cum numai simțirea lor şi o dezgusta.

Thorkild se înfioră din nou.

— Nefret, de ce te-ai dovedit diferită? Ce i-a determinat să te trimită aici? întrebă el.

— Oh…? Din cauza a ceea ce am vrut. Pentru că nu am vrut ceea ce mi s-a oferit.

— Ce ai vrut, atunci?

Ea îi aruncă o privire curioasă.

— Ştii, este ciudat! exclamă apoi. Am sentimentul că te cunosc atât de bine şi cu toate acestea nu ştiu nimic despre tine, cu excepția numelui tău şi a slujbei pe care ai avut-o, iar tu ştii şi mai puțin despre mine!… Totul este foarte simplu. Eu… sunt fără contract. Tatăl meu era un reprezentant pe Pământ al Gloriei şi mama a refuzat să i se alăture când el s-a întors acasă. Contractul a fost desfăcut şi tutorele meu legal este un bărbat dintr-un birou guvernamental.

— Încă?

— Nu am împlinit nici şaptesprezece ani. Mai am încă un an până să fiu independentă.

— Şi el a fost cel care te-a trimis aici – parcă ai spus că încă de două ori înainte?

— Oh, nu este o problemă care ține de *el*! făcu Nefret o grimasă. Ține de *ei*. Aş fi putut să mă lupt cu o persoană. Dar imensa, imponderabila şi obscura forță din spatele unui birocrat – asta nu o poți învinge. Eu am încercat. Prima dată am fugit cu un astronaut în Indonezia. Ştiam că era zadarnic să încerc să evadez în acest mod, dar era un gen de amuzament. Am încercat să le explic, dar ei deja deciseseră dinainte că trebuia să fiu nebună şi m-au trimis aici. Şi apoi am încercat să mă sinucid şi am dat greş. Şi, ultima dată, am crezut că *sunt* nebună. Am încercat să scap cu Puntea…

Thorkild îşi încleşta pumnii.

— Asta a fost cumva, din întâmplare, în ziua în care a murit Directorul Saxena?

— Exact. De aceea am încercat atunci. Am crezut că va fi destulă confuzie pentru ca eu să mă strecor *printre*… Dar n-am inclus în calculele mele faptul că maşinile nu au emoții. Computerele m-au prins şi am fost trimisă înapoi aici.

Thorkild rămase tăcut pentru o lungă perioadă de timp, gândind asupra cazului ca şi cum l-ar fi văzut de pe înălțimile obiective ale vârfului piramidei administrative… Era prima decizie pe care fusese chemat să o ia după preluarea funcției. Arătase atât de simplă, un act de rutină… Îşi aminti cum privea în jos de pe platforma avantajoasă, înainte de sosirea lui van Heemskirk cu Long şi Uskia, şi se întreba ce ajunsese din importanța omului acolo, atât de departe, dedesubt. Ei bine, acum cel puțin avea o parte din răspuns. Dar la ce îi putea folosi nu putea spune.

Aşteptându-l zadarnic să zică ceva, Nefret vorbi din nou.

— Cel puțin acum există o lume şi pentru oameni ca mine, murmură ea. Dacă n-am să pot să evadez în timpul anului viitor, atunci ştiu că o voi putea face o dată ce voi avea vârsta necesară. Voi putea merge pe Azrael şi voi face ceea ce a făcut Jacob Chen. Singura diferență va fi că în cazul meu aceasta este ceea ce vreau eu cu adevărat.

— Dar nu poate fi adevărat! izbucni, exasperat, Thorkild.

— De ce nu? îl fixă ea cu ochii săi negri, mistuitori. De ce nu trebuie să am şi eu dreptul să vreau ceea ce o întreagă planetă de alți oameni se dovedeşte că vrea?

Cu siguranță, era la curent cu ştirea despre Azrael, pe care Thorkild o ignorase în mod deliberat. Se ambală brusc:

— Pentru că… ei bine, pentru că, atunci când ai încercat să fugi cu Puntea, noi nu descoperisem Azrael-ul! Oricum, ei au refuzat să aibă o Punte acolo, nu-i aşa?

— Ah, bănuiesc că se vor răzgândi. Pământul îi va obliga, aşa cum Doctorul Lorenzo ne-a obligat pe tine şi pe mine. Chiar dacă va dura mai mult de un an, o parte din Azrael este deja aici. Există acum o Societate Azrael – n-ai ştiut? Ei pun bazele unor temple pentru a ține ceremonii asemănătoare cu aceea în care a fost omorât Jacob Chen. Lancaster Long a fost făcut preşedintele lor de onoare…

Un frison de groază coborî pe spinarea lui Thorkild. Ce era mânuirea şerpilor de către Rungley în comparație cu această contaminare psihologică subtilă şi dezastruoasă? Totuşi ceea ce făcuse Rungley era aproape ca şi cum el ar fi prevăzut efectul influenței lui Long…

— Îmi eviți punctul de vedere, insistă el. Unde te duceai când ai încercat să iei Puntea? Spre Gloria?

— Nu, nu intenționam să-mi găsesc tatăl, spuse ea cu un aer obosit. Este exact ceea ce ei toți au ținut să încerce să-mi spună, pentru că era o explicație mulțumitoare şi concisă. Dar ce este el pentru mine? Un accident biologic! Nu l-aş recunoaşte dacă ne-am întâlni pe stradă!

Brusc, Thorkild deveni nervos.

— Mi-ai spus o groază de lucruri despre ceea ce tu nu vrei, izbucni el. Spune-mi ceva şi despre ce ai vrea – ceva care te-ar putea face să alegi să trăieşti.

Fata îl țintui cu o privire plină de perplexitate. Ezită să vorbească pentru un timp destul de îndelungat. În cele din urmă, spuse pe o voce schimbată:

— Cred că…

— Continuă! îi ceru Thorkild.

— Cred că, dacă aş putea vrea ceva mai mult, ar trebui să fie… ceva care să conteze.

— Asta este, zise Thorkild. Acesta este singurul lucru pe care şi-l poate dori cineva.

Deodată, o imagine tridimensională apăru la o distanță de trei metri. Era Lorenzo. Privindu-i printr-una din nenumăratele camere ascunse care împresurau grădina, el înclină din cap spre Thorkild, dar i se adresă lui Nefret:

— Te aşteaptă la intrare, spuse el. Poți să pleci acum.

Ascultătoare, ca un câine bine dresat, Nefret se ridică în picioare. Întrucât era gata să se îndepărteze, Thorkild îi făcu semn să aştepte. El se ridică să înfrunte reprezentarea lui Lorenzo.

— Nu mi se pare că te-am văzut prea mult zilele astea, îl întâmpină.

— Şi de ce ar fi trebuit? răspunse Lorenzo tăios. Am fost ocupat! În caz că nu ai observat, a fost o epidemie de psihoze trecătoare, ca a ta. Zeci de mii de oameni au avut subminate bazele existenței şi majoritatea lor nu au avantajele care te determină pe tine să te ajuți singur.

— Clasifici calitatea de membru în Societatea Azrael-ului ca o dovadă *a priori* de deranjament psihic?

— Ah, înțeleg că Nefret ți-a vorbit despre asta. Îi sunt recunoscător. Am vrut să o fac eu însumi, dar am fost prea grăbit. Cum te simți acum, când problema ți-a ajuns la urechi, ştiind că străinul care ți-a zdruncinat echilibrul mental se bucură de un fel de adulație planetară, pe care tu nu ai obținut-o ca Director al Sistemului Punții?

Pentru o clipă, Thorkild fu atât de furios, încât l-ar fi putut lovi cu putere pe doctor – ar fi putut, dar să nu uităm că acesta nu era decât o imagine *solido*!

— Cred că adepții lui trebuie să fie mult mai nebuni decât sunt eu, spuse el, respirând greu. M-ați învins. Mă întorc înapoi.

Fața lui Lorenzo explodă într-un rânjet.

— Ei bine, *ei bine*! Speram să te aud spunând asta, dar, într-adevăr, nu o aşteptam decât după încă o săptămână sau mai mult! Pesemne că ai realizat totuşi că te-am recategorisit şi că era doar o problemă de timp?

— Ah, nu-ţi marca punctele pe mine! sări Thorkild, iritat. Este ceea ce te face să mergi mai departe. Eu încă nu mi-am reprezentat tot ceea ce mă face pe mine să merg mai departe, dar un lucru îl ştiu cu siguranţă…

— Care…?

— Îl urăsc pe Lancaster Long pentru că dispreţuieşte tocmai acel lucru căruia eu mi-am dedicat viaţa!

— Asta face posibil orice punct de vedere. Cinează diseară cu mine şi o să mai discutăm, iar mâine…

— Nu! Acum! Tocmai i-ai spus lui Nefret că *ei* o aşteaptă pentru a o lua. Cine sunt *ei*?

— Bănuiesc că cineva trimis de tutorele ei legal, trădă Lorenzo o urmă de enervare.

— Spune-le *lor* să plece, îi ceru Thorkild. Tocmai am făcut o descoperire interesantă. Eu sunt unul din *ei*… şi sunt profund ruşinat de acest lucru!

Aproape împotriva voinţei sale, Lorenzo începu să dea aprobator din cap.

— Continuă, îl provocă el. Până acum, nu pot să văd exact…

— Deşi, mai mult ca sigur că maşinile tale o fac, îl întrerupse Thorkild. Ei bine, nu contează. Căci nu se poate să fi fost o pură întâmplare apariţia lui Nefret în compania mea atât de des, nu? Şi nici nu cred că ai dat tu ordine în acest sens, nu-i aşa?

— De fapt, nu…

Lorenzo arăta puţin stingherit când adăugă:

— Desigur, o dată ce ai început să arăţi un asemenea interes faţă de ea, şi ea faţă de tine, am autorizat…

— Încetează cu încercările de a pretinde mai mult credit decât ţi se cuvine! Dar n-avea grijă, asta are mai puţină importanţă. Altceva este important. *Ei* au încredinţat-o pe

Nefret în grija ta, nu-i aşa? Ea încercase să părăsească Pământul cu Puntea în ziua în care s-a sinucis Saxena. Eu l-am înlocuit pe Saxena. Am vizat personal cu sigiliul oficial ordinul încredinţării ei. Nu am manifestat în acest caz nici cel mai mic interes... Am ajuns prea departe pe drumul dezumanizării. Din câte îmi amintesc, în asemenea situaţii legea prevede că, din moment ce ea se află sub jurisdicţia Oraşului Punţii, tutorele ei va acţiona ca un agent al autorităţilor Punţii – va acţiona pentru mine, cu alte cuvinte! Puteţi să verificaţi cu computerele voastre, dar nouăzeci şi nouă la sută eu sunt convins că veţi găsi că Nefret se află de fapt sub tutela mea legală.

Lorenzo îi fixa cu privirea când pe unul, când pe celălalt prin intermediul camerei.

— Şi tu asta vrei? se interesă el.

— Da, foarte mult. Dar tu, Nefret?

Ea ezită la început, derutată. În cele din urmă spuse în şoaptă:

— Cred că mi-ar plăcea să fie adevărat. Este adevărat?

— Un moment!

Lorenzo dispăru, dar pentru atât de puţin timp, încât niciunul dintre ei nu avu posibilitatea să spună ceva până la reapariţia lui. Lorenzo radia din nou.

— Corect! anunţă el.

— Bine! spuse Thorkild, cu vioiciune. Încă n-ai eliberat-o oficial, nu-i aşa?

— Nu. Trebuie doar să o trec în grija unei „persoane potrivite”, cum a intrat în terminologia curentă!

— Atunci, eu sunt „persoana ta potrivită”! Voi încerca şi îi voi procura lui Nefret ceea ce vrea – asta este destul de simplu, îţi imaginezi, pentru că tot ceea ce vrea este ceva care să conteze. Dar, cu toate că şi eu, personal, doresc exact acelaşi lucru, încă nu l-am putut găsi, şi nu pentru că Long ar fi reuşit să mă descurajeze atât de profund! Oricum, poate ne vom ajuta unul pe celălalt să-l găsim.

Thorkild îi întinse mâna lui Nefret. Ea i-o cuprinse cu ambele palme şi se apropie de el.

— Vorbind de Long, reluă Lorenzo după o pauză, în afară de ură, ce altceva mai simţi pentru individ?

Thorkild deschise ochii mari pentru o clipă. Apoi, pe neaşteptate, râse.

— Recunoştinţă! Asta probabil că sună ca un paradox, dar, dacă el nu m-ar fi insultat – el şi întreaga lui planetă blestemată –, numind munca mea, căreia mi-am dedicat viaţa, un fel de pură nechibzuinţă, eu aş fi putut să continui să suspectez că aşa ar fi până când mi-aş fi pierdut speranţa sau salvarea. Or, adevărul nu este acesta. Nu pot să mă opresc încă asupra vreunui mod anume de a o demonstra, aşa, dintr-o simplă clătinare a capului, dar am de gând să fac asta. O jur!

— Îmi amintesc că ţi-am sugerat că atât timp cât încă poţi să fii supărat nu eşti un caz disperat, spuse Lorenzo. Ţi-ai găsit o cauză. Ţine-te de ea. În fond, oamenii au nevoie de cauze, de motivaţii!

Nefret ignorase majoritatea replicilor, rămânând închisă în ea. Acum însă explodă:

— Este adevărat sau visez? Chiar este adevărat că cineva pe care eu într-adevăr îl cunosc va fi tutorele meu în locul acelui… acelui *birocrat* care m-a obsedat atât de mult timp?

— Asta este ideea, zise Thorkild, aprobând din cap. Îţi place?

Nefret îşi muşcă buza, pentru a-şi reţine un suspin, dar ochii i se umplură de lacrimi, care i se revărsară pe obraji, iar ea îi strânse mâna atât de tare, încât îl duru.

— Un rezultat foarte satisfăcător, se pronunţă Lorenzo. Deşi nu ştiu ce va spune omul trimis după Nefret, care a aşteptat atât de mult.

Un elicopter automat fu repartizat pentru a-i duce în grabă pe Thorkild şi pe Nefret înapoi, la Centrul Punţii. Vestea se împrăştiase deja şi chiar înainte de a porni la drum se auziră din propriu-i transmiţător înflăcărate felicitări pentru

revenirea sa. El era atât de politicos în răspunsuri pe cât putea fi în timp ce-şi consola însoțitoarea; ea plângea acum fără să se mai ascundă şi îi şoptea o dată şi încă o dată:

— Niciodată n-am gândit că va ieşi bine! Niciodată n-am îndrăznit să gândesc astfel!

Cu brațul în jurul mijlocului ei, cu cealaltă mână mângâindu-i mecanic părul, el căută să se concentreze asupra problemei cu care se confrunta acum. Oricum, va trebui să-i convingă pe oamenii de pe Azrael că punctul lor de vedere asupra Universului era greşit – că finalitatea subiectivă pe care ființele umane au găsit-o în viețile lor nu era mai puțin reală decât evenimentele obiective cauzate de natura oarbă, cum ar fi durerea şi moartea. Într-adevăr, începu el să-şi argumenteze, cineva ar putea foarte bine pretinde că ei erau *mai* reali, atâta timp cât realitatea putea fi definită numai prin referință la percepție. Scrâşni cumplit din dinți. Avea să aducă Azrael-ul legat în Sistemul Punții! Într-un fel sau altul! Într-o zi! Şi, la naiba cu Lancaster Long!

Dar, în timp ce elicopterul cobora spre acoperişul Centrului Punții, privirea îi fu atrasă de o mulțime de oameni de pe Pământ. Din câte putea el să vadă, chiar de la distanța aceea, toți erau îmbrăcați în imitații ale portului lui Long – roba neagră si pălăria înaltă. Cel puțin, ei se aflau încă la început. În timp ce-i urmărea cu privirea, unii dintre ei începură să-şi smulgă hainele, aruncându-le jos, şi călcându-le, şi scuipându-le şi chiar urinând pe ele.

Thorkild îi privea şi nu-i venea să creadă. Îi trecu prin minte să pornească transmițătorul elicopterului pentru un buletin de ştiri; peste tot, pe Pământ, se aflau o mulțime de astfel de transmițătoare, la îndemână, la orice oră din zi şi din noapte.

Dacă aceea era Societatea Azrael-ului, cum presupunea…

Apoi totul îi fugi din minte, întrucât ecranul transmițătorului se aprinse cu un singur titlu imens şi strălucitor:

AZRAEL ACCEPTĂ PUNTEA!

XIII

Cât de liniştit era în general, Hans avea momente când se apropia de disperare. Apreciase corect că Yard Casimir era adversarul care conta mai mult decât Shang sau oricare altul din clica selectă de supraveghetori care se pregătiseră să lupte împotriva lui. Puțin câte puțin, datorită confruntării, pe care Chen nu o realizase niciodată, el fusese capabil să analizeze adevărata structură a culturii Azrael-ului într-un mod pe care chiar proprii ei membri îl ignoraseră. Căzuseră în unanimitate de acord că principiile aflate la baza comportamentului lor erau nu numai drepte, ci şi indispensabile pentru corecta organizare a societății. Ideea că oamenii ar putea trăi sub alte tipuri de guvernare era atât de vagă, încât abia dacă puteau să gândească asupra formelor pe care le-ar putea lua astfel de guverne, şi era inutil să le explici de ce cultul durerii evoluase în exclusivitate la ei, întrucât era adaptat acestei planete ostile, deprimante, unde viața era o perpetuă şi obositoare luptă pentru obținerea mijloacelor de supraviețuire, dar că el nu corespundea şi altor lumi, ospitaliere şi tolerante. În ceea ce îi privea, le oferea un mijloc infailibil pentru ca şi cel mai umil cetățean să-şi facă existența importantă prin comiterea unui act pe care niciun animal nu l-ar fi putut concepe. Accentul se punea pe latura umilă a societății. Elita erau cei care optaseră să continue cu învățarea şi predarea doctrinei lor, fără ca să cedeze tentației de a se omorî.

Exista o logică în spatele acestei atitudini, dar era o logică de coşmar, încât chiar Hans, care începuse de unde Chen se

oprise, era uneori îngrozit să deducă urmările inevitabile. Era implicată în ritual şi limitarea populației; deci era ceva înrudit cu loviturile de palat ale Bizanțului pământean; de asemenea, era implicat şi acel sentiment cunoscut în cultura târzie preatomică sub numele de *Weltschmerz*, suferință determinată de inadaptarea la societate. Cu toate acestea, paradoxal, cei care simțeau această suferință cel mai puternic erau cei care se agățau totodată cel mai tare de viață…

Bineînțeles, pentru ei nu era niciun paradox.

*

Hans înțelese toate acestea şi încă multe altele în cursul cercetărilor pe care le conducea. I se permitea, în silă, să le conducă, în principal la insistența lui Yard, pe motivul că, oricât de bine fusese conservată dreptatea pe Azrael, Hans şi cei care l-au trimis erau barbari ignoranți, care aveau nevoie ca totul să li se explice şi să li se dicteze, ca la copii. Nu erau păstrate înregistrări ale celor care luaseră parte la asemenea ritualuri ca acela care-l costase pe Chen propria viață; oricum, participanții îşi aminteau, pentru că erau evenimente rare şi cruciale pentru orice individ şi el fu autorizat să-i întâlnească şi să vorbească cu ei. O imagine îngrozitoare se contura în mintea sa, de mizerie, şi sărăcie, şi foamete, edificându-se pe o asemenea furie a frustrației, încât crima şi execuția păreau până în cele din urmă o eliberare dorită. Cu toate că, niciodată, acest impuls nu era direcționat spre cei care creaseră şi acum mențineau această societate mizerabilă. Impulsul era, în mod invariabil, îndreptat împotriva unui egal într-ale suferinței.

Cineva ar fi putut să spună:

„Atunci, nu-i de mirare că aristocrația se teme să introducă Puntea! Toți vor dori să emigreze!”

Dar nu era chiar aşa! Planeta aceasta era casa oamenilor ei; mai mult ca sigur că, dacă s-ar fi găsit disponibilă o Punte, la nouăzeci la sută dintre ei le-ar fi frică să rişte o călătorie cu

ea, iar din ceilalți zece la sută cel puțin jumătate ar veni acasă, cu recunoştință, victime ale şocului culturii!

Cu alte cuvinte, prinşi în cursă de propria lor ignoranță şi privațiune!

De aceea Hans plecase cu intenția de a aduce cu sine ceea ce el considera a fi salvarea pentru Azrael. I se părea incredibil de nedrept ca ființe umane, fără îndoială, cel puțin în câteva cazuri, la fel de inteligente ca şi el să fie blocate în acest ciclu de sărăcie, când resursele planetei erau suficiente pentru a-i elibera. Îl îngroziseră condițiile de viață primitive impuse celei mai mari părți a populației, câtă vreme ştiința de a le depăşi fusese de la sine la îndemâna oricui, atunci când se întemeiase colonia.

Nimeni nu ar fi vorbit aici despre originile lor, dar el cercetase şi era foarte sigur că Azrael fusese colonizat de un grup dizident de aşa-numiți libertarieni – partizani ai doctrinei libertății de conştiință –, al căror vis se destrămase sub impactul cu climatul străin, cu maladiile străine şi cu jefuitorii străini, astfel încât atitudinile lor s-au schimbat pe neaşteptate şi ei şi-au abandonat credința în perfecțiunea individului în favoarea unei naive distorsiuni a „supraviețuirii celui mai potrivit”.

Acum nu mai era posibilă nicio satisfacție şi asta îl revolta. Fiind vorba numai de plăcerea perfecționării, pe care el însuşi o găsea în învingerea unei probleme insolubile, Hans Demetrios rămase credincios ideii că oamenii ar trebui să aibă dreptul la plăcere. Era dreapta recompensă pentru existență. Uitarea putea veni mai târziu.

Treptat, el le sugeră în treacăt această idee celor care îl însoțiseră în rundele sale de investigații. Ei refuzară să asculte ce le spunea, reacționând cu neîncredere sau, în cel mai bun caz, cu un râs grosolan – singurul râs pe care-l auzise de la venirea sa.

Dintre toți, singur Yard ripostă la argumentele lui Hans cu argumente proprii. El era marele stăpân al destinului cazuistic al acestei planete… Îndeosebi, se gândi Hans, pentru

că el credea în asta cel mai puțin, putând să rămână în afara problemei şi să aibă o imagine obiectivă mult mai apropiată de realitate decât colegii săi. În orice caz, el era singurul care părea capabil să emită o ipoteză asupra unei alte alternative de viață şi să tragă concluzii corecte în legătură cu asta.

În ultima zi când ancheta sa mai putea fi prelungită, a doua zi după ce ultima persoană implicată în ceremonia în care fusese Chen omorât depusese mărturie că toți se aflau acolo de bună voie, toți se expuneau cu plăcere riscului pe care îl reprezentau unul față de celălalt, că toți ar fi făcut ceea ce făcuse ucigaşul, că toți, în mod egal, ar fi putut fi victima lui, din pură întâmplare, Hans fu adus la disperare. Pentru că aceasta fu totodată şi ziua în care Yard îl informă cu aplomb că – admițând că Hans însuşi ar fi un reprezentant la fel de corect al culturii Pământului aşa cum este Yard pentru cultura Azrael-ului – Pământul nu ar face niciodată aşa cum amenințase. Lăsând la o parte modul de gândire al celor care au colonizat Azrael-ul, spuse el, pământenii nu ar putea niciodată să privească moartea unui singur om ca un motiv pentru a depopula o planetă. Numai cei care ajunseseră să disprețuiască viața ar putea lua o asemenea decizie. Dacă situația ar fi fost invers, ar fi fost o altă problemă.

— Vrei să spui, sugeră Hans, că, dacă Long ar fi murit de muşcătura de şarpe, tu ai fi acceptat Puntea pentru că lipsindu-ți alt contact cu Pământul nu ai fi putut altfel să ceri răzbunare?

Fusese o tentativă curajoasă; dădu însă greş. Yard nu acordă nicio importanță amintirii lui Long.

— El ne-a trădat! scrâşni el. Voi l-ați atras în capcană. O persoană rațională ar fi trebuit să prevadă riscul de a avea retragerea tăiată. Nu a fost îndeajuns de prudent, cu toate că a fost atât de bine că l-am ales pe el. Aproape oricare altul dintre noi ar fi însemnat o pierdere mai mare.

Asta adăugă încă un factor la analiza socială a lui Hans şi efectiv o completă. Dar înainte de a putea face ceea ce simțea că era acum obligatoriu – să dea un semnal *Câinelui de*

Vânătoare să vină şi să-l ducă înapoi, pentru că restul din ceea ce mai trebuia făcut constituia un proiect pe termen lung – Yard făcu un semn spre doi bărbați care toată ziua îl urmaseră ca nişte bodyguarzi.

— Duceți-l înapoi în celula sa, îi însărcină el. Va rămâne acolo până când Long şi delegația sa vor fi trimişi înapoi de pe Pământ. Şi, pe drum, radeți-l în cap! Am detectat semnale care provin de la el când este singur şi presupun că se află ascuns ceva în părul lui.

Uşa celulei se închise pe ruina speranțelor lui Hans. Fusese atât de încrezător când înțelesese că aceşti oameni aveau nevoie să se stigmatizeze singuri ca un suport pentru convingerile lor; se gândise că se vor dovedi vulnerabili în fața dilemei pe care el o crease… Şi, în schimb, ei îi dăduseră în vileag cu cruzime fisura din propria sa poziție sau în orice caz unul dintre ei o făcuse. Acum, în loc să le aducă salvarea, el era condamnat să rămână aici până când încetarea semnalelor de la transmițătorul său o vor obliga pe căpitanul Inkoos să ordone navei să se întoarcă de pe orbită şi să-i găsească cadavrul. Detaşarea aparatului de pe scalpul său se va înregistra pe detectoarele navei ca şi cum el ar fi fost omorât. Foarte curând ar putea fi. Şi, pentru că fusese învins, simți că nici nu însemna nimic dacă ar fi omorât!

*

Incapabilă să doarmă noaptea, incapabilă să se concentreze ziua asupra muncii, Alida Marquis nu se putea gândi la nimic altceva decât la situația primejdioasă pe care Hans şi-o oferise din proprie inițiativă. Revăzu de nenumărate ori datele pe care Chen le înaintase înainte de a muri; derulă de nenumărate ori benzile cu ceea ce făcuse sau spusese Long de la venirea sa pe Pământ. Existau foarte multe acum din acestea din urmă, şi ființarea unei Societăți Azrael înmulțea aproape oră de oră problemele. Se ştia că Uskia era jignită de modul în care Inspectorul Relațiilor o neglija, dar acesta era un inconvenient minor. Începuse deja munca la

crearea unui sector Ipewell în Oraşul Punţii şi cea mai mare parte din ceea ce mai rămăsese putea fi lăsată în seama maşinilor. Chiar dacă era o entitate aparte, unică, planeta Ipewell mergea bine în cadrul parametrilor stabiliţi prin contact cu alte lumi umane. Azrael era însă total diferit.

De ce – de ce – *de ce* se bazase Hans atât de mult pe acele coarne artificiale? În mod sigur, ele implicau o capacitate de autoiluzionare! Exteriorizarea credinţelor cuiva într-un simbol ca acela reprezenta caracteristica unei societăţi conforme cu societatea primitivă care se prăbuşise sub propriile-i concepţii greşite. Circumcizie – cicatrizare – tatuare – castrare – toate tipurile de mutilare au fost exploatate pentru a însemna oamenii ca membri ai unui grup exclusivist, pentru a-i ţine izolaţi şi identificabili printre mulţimile de necredincioşi, creştini, păgâni sau orice altceva… Şi care era rezultatul? Societatea interstelară creată de Punţi, ai cărei membri se întâlneau – cel puţin în persoana reprezentanţilor lor pe Pământ – în oraşul gigant pe care ea-l putea vedea desfăşurându-se dedesubtul geamurilor biroului său. Măsurând la pas încăperea, înainte şi înapoi, de nenumărate ori, muşcându-şi buza, privea îndurerată spre extraordinara panoramă sau, alteori, spre varianta sa miniaturizată din adâncimile transparente ale mesei sale, ca şi cum, printr-o simplă examinare, ar fi putut să descâlcească misterul.

Hans neglijase ceva. Devenea din ce în ce mai sigură de asta. Şi îşi riscase existenţa – mai rău, sănătatea mentală – prin îndrăzneala lui. Îl crezuse într-adevăr că va face un miracol; părea atât de sigur…

Proiectorul de imagini *solido* emise semnalul său de prioritate, care năvăli brusc şi deodată ea se trezi aproape intrând în figura corpolentă a lui van Heemskirk. Se opri drept în faţa lui.

Politicianul îşi ştergea fruntea cu o batistă care se asorta cu roba sa galbenă.

— M-am gândit că ar fi mai bine să auzi asta înainte de a i-o spune chiar lui Shrigg, începu el fără niciun preambul.

Căpitanul Inkoos raportează că toate semnalele de la transmițătorul lui Hans au încetat. Unul din două, căci să se fi stricat este puțin probabil, deci ori i-a fost smuls de pe cap, ori Hans este mort. Ea are nevoie să fie autorizată pentru a porni la drum şi vrea să ştie pe ce bază.

Mâinile Alidei se încleştară brusc; unghiile îi intrară dureros în palme.

— Dacă i-a învins, aşa cum a promis, urmă van Heemskirk, neîndurător, ei ar fi putut foarte bine să-l omoare pentru strădania sa. Nu-i aşa?

Ea rămase acolo în picioare, clătinându-se, cu ochii închişi, în strânsoarea de cleşte a unei străfulgerări a minții, de parcă ar fi avut convingerea că şi Hans ar fi putut să fie omorât tocmai pentru a-i aduce ei toate gândurile în centrul atenției. Dar asta îi era slujba şi, în timp, Alida devenise foarte bună pentru ea.

— Alida! spuse van Heemskirk, alarmat. Mă asculți? Te simți bine?

Ea îşi deschise ochii. Cu o articulare dureros de corectă, rosti:

— Nu-i spune lui Shrigg. Nu încă. Nu-i răspunde nici căpitanului Inkoos. Lasă-mă să pun câteva întrebări unor oameni şi am să te rechem.

— Ce? clipi grăsanul repede din ochi. Ce întrebări? Ce oameni?

— Poate nu atât de mult oamenilor, cât maşinilor lor, murmură Alida. Dar Laverne este unul şi Lorenzo este celălalt. Aşteaptă cinci minute. Dacă ne iubeşti pe mine şi pe Hans, Moses, mai aşteaptă cinci minute! *Cred că am găsit ce a neglijat Hans!*

Şi, comentă în sinea sa, chiar dacă nu ştiu, totuşi această clipă, în care eu pot să mă fac pe mine însămi să cred că ştiu mai mult decât un pantolog de vârf, este gata să rămână pentru totdeauna o amintire pe care o voi păstra cu sfințenie…

Ba chiar trecură mai puțin decât cele cinci minute promise până când îl rechemă pe van Heemskirk, foarte palidă, vorbind cu un glas abia puțin mai tare decât o şoaptă:

— Moses, Laverne crede că am dreptate şi Lorenzo este sigur de asta. Iată ce avem de făcut. Ascultă cu atenție!

*

Cu puțin timp în urmă, un bubuit de tunet se rostogolise de-a curmezişul sinistrului oraş şi făcuse să se cutremure pereții celulei lui Hans. Ei bine, asta nu reprezenta nimic nou sau deosebit. Ghemuit ca un copil nenăscut, el era pierdut în miasma autocompătimirii pentru propria sa incompetență.

Pe neaşteptate, zăvoarele uşii fură trase într-o parte, cu un zgomot strident. El îşi redobândi suficient din stăpânirea de sine pentru a se putea ridica şi a-i întâmpina pe noii veniți în picioare. Dar nu erau decât doi gardieni, care îl goniră şi-l îmbrânciră în sala în care se confruntase altădată cu Shang şi cu colegii lui.

De data aceasta, scaunul cu spătar înalt era ocupat de Casimir Yard şi expresia feței sale era aceea a unui om care a gustat amărăciunea pelinului.

— Se pare că trebuie să consimțim şantajului tău crud şi să acceptăm impunerea unei Punți, începu el direct.

Hans aproape leşină; se agăță cu toată puterea de dorința de a nu-şi pierde cunoştința. Şi, ca şi cum asta era exact ceea ce ar fi aşteptat până acum de la ei, spuse:

— Foarte bine, sunt bucuros în interesul vostru că în sfârşit v-a venit mintea. Ați înțeles condițiile prevăzute – că oricine are vârsta prevăzută de lege poate călători cu Puntea, o dată ce a fost instalată?

Yard murmură ceva imperceptibil şi făcu un gest ca pentru a îndepărta o muscă.

— Vei fi dus de îndată la cosmoport, continuă el. Nava va coborî pentru a te recupera. Şi sper foarte mult că n-am să mai dau niciodată ochii cu tine, încheie, ridicându-se, şi se îndepărtă ca o vijelie.

Apoi lucrurile se precipitară astfel, încât Hans de-abia avu timp să le înregistreze. Deodată, i se păru că se afla în picioare pe cosmoport, sub o burniță cenuşie, şi rampa *Câinelui de Vânătoare* era coborâtă, şi două femei înaintau spre el ca să-l întâmpine. La căpitanul Inkoos, desigur, se aşteptase, dar cealaltă era Alida Marquis!

Luat prin surprindere, Hans ştiu că trebuia să spună ceva. Tot ceea ce îi trecu prin minte fu mărturisirea blestemată:

— Eu, eu am greşit, Alida!

O privire îngrozită se aşternu pe fața Alidei în timp ce se pregătea să-l îmbrățişeze. Dându-se cu un pas înapoi, îl întrebă:

— Au refuzat Puntea… din nou?

— Nu… nu! îşi scutură Hans, stânjenit, capul. Doar că nu înțeleg de ce au acceptat-o! Nu s-a datorat faptului că aş fi gândit mai bine decât ei!

— Ah, dar ai gândit mai bine! se precipită ea şi, apucându-l brusc de mână, îl privi în ochi. Ai raționat atât de bine, încât a devenit foarte clar de ce sunt nevoiți să accepte – foarte clar cel puțin pentru *mine*, dacă nu pentru *ei*!

El rămase în picioare, împietrit pentru mai multe clipe. Apoi sensul a ceea ce spusese Alida începu să fie înțeles.

— Explică-mi, îi ceru el cu gâtlejul uscat.

— Dar era totul subînțeles în ceea ce ai spus despre Lancaster Long! Că el putea să se lase muşcat de şarpe pentru că nu ştia că ar putea fi omorât. Dacă ar fi vrut cu adevărat, în adâncul ființei sale, să moară, ar fi putut să omoare pe cineva. Doar acesta este tiparul după care a fost crescut! Dar el l-a lăsat pe şarpe să-l muşte pentru că îl văzuse şi pe Rungley muşcat şi ştia că cel puțin câțiva oameni se vindecaseră. Atâta timp cât există o şansă de supraviețuire, el şi cei din neamul lui vor miza pe ea. Long nu a refuzat terapia când l-au dus la spital, nu-i aşa?

— Începe să mi se clarifice, spuse Hans, cu privirea concentrată pe o altă lume. Continuă!

— Acelaşi tipar se păstrează şi în cazul elitei care poartă coarnele diavolului! De fiecare dată când refuză să ia parte la un ritual care poate conduce la uciderea lor accidentală, ei trebuie să plătească, ceea ce atrage după sine iritarea zonei în care coarnele sunt făcute să crească!

— Şi ai descoperit asta tocmai de pe Pământ?

— Nu, *nu am descoperit-o, am înțeles-o*! Mi-a trecut prin minte să-i întreb pe Laverne şi Lorenzo ce concluzie ar putea trage ei dacă la un spital de boli mentale de pe Pământ s-ar prezenta un pacient de pe o planetă străină acuzând toate simptomele lui Lancaster Long!

Ca trăsnit, Hans deschise larg brațele şi le ridică în aer.

— Evident! spuse el, de îndată ce izbuti. Şi nu mi-a venit niciodată în minte! O întrebare atât de simplă!

— Care? ceru căpitanul Inkoos, privind când spre unul, când spre celălalt.

— Păi! exclamă Hans. *Sunt ei cu adevărat nebuni?*

Ea îşi rotunji buzele şi fluieră:

— Ştii, nu m-aş fi gândit niciodată la asta! Eu sunt, de altminteri, obişnuită cu oamenii care sunt – ei bine! – mai puțin nebuni. Capabili cel puțin să-şi organizeze viețile.

— Şi aşa sunt oamenii Azrael-ului, spuse Hans, încruntându-se acum, când înțelese toate consecințele. Dar este aproape o reacție inumană şi… Nu contează, am să înțeleg restul mai târziu. Ce vreau chiar acum să ştiu este cum naiba le-ai distrus armura împotriva realității?

— Oh, cu siguranță ai auzit când a explodat! spuse Alida şi se uită rapid la căpitan, care ridică din umeri şi explică:

— Ei bine, sper să fi fost bine în privința oamenilor… Notează, eu nu m-am aşteptat niciodată să se apeleze la mine ca să emit un asemenea ordin şi sper sincer ca orice anchetă să mă disculpe de la…

— Ce ai făcut? se enervă Hans, înaintând, nerăbdător, spre ea.

— Am deschis focul cu o torpilă de multimegatone în oceanul lor nordic, cam la cinci sute de kilometri de aici, şi

am trimis un taifun artificial peste un şir de sate de pe coastă. Sper ca nimeni să nu fi fost rănit serios! Dar câteva case au fost spălate de mare şi le va lua mult timp până să repare stricăciunile.

— Am înțeles, spuse Hans, care îşi închisese ochii şi se balansa înainte şi înapoi, pe călcâie. Ei erau pregătiți să suporte orice fel de suferință, atât timp cât aceasta se afla sub controlul lor. Vroiau să fie victime ale propriilor lor decizii. De aici ritualul biciuirii şi uneori al uciderii. Dar, când suferința a venit de dincolo de sfera lor de influență, i-a redus la condiția animalelor fără minte – asta este, prin definiție, în termenii credinței lor. Asociat cu faptul că nu contează cât de convins s-a putut pronunța Yard, el nu a putut niciodată să fie sigur că Long nu a abandonat de bună voie Azrael-ul şi idealurile sale. Perfect! Ah, foarte bine lucrat! O cursă bine întinsă, mai bună decât cea pe care am inventat-o eu!

— Continui să vorbeşti de Azrael în trecut, observă nedumerită căpitanul Inkoos. Vreau să zic, la timpul trecut.

— Acolo îi şi este locul, spuse Alida imediat. Alături de toate celelalte societăți umane atât de înspăimântate de fragilitatea unicității lor, încât au trebuit să-şi însemneze membrii, sluțindu-i. Cred că strămoşii tăi trebuie să fi făcut la fel, sunt sigură că ai mei au făcut!

— Ei bine, sigur că au făcut! Dar nu m-am aşteptat niciodată ca o asemenea problemă să se ivească aici şi acum, recunoscu căpitanul Inkoos, umezindu-şi buzele groase. Şi eu tot nu înțeleg de ce declanşarea unei explozii a valorat mai mult în a-i determina să se răzgândească decât a putut face Hans cu tot raționamentul său.

— Ah, asta dovedeşte că nu sunt atât de nebuni încât să nu mai aibă speranță, afirmă Hans cu promptitudine. Li s-a arătat pur şi simplu că există câteva lucruri care ar putea, în propriii lor termeni de referință, să-i reducă la o condiție pe care ei se prefăceau că o disprețuiesc. Cu alte cuvinte, ei nu ar mai fi deținut controlul asupra modului şi timpului când ar fi murit. Asta m-a convins că merita osteneala de a risca

încercând să-i salvez. Nu am admis că asta era ceea ce aveam în minte, şi e bine. Pentru că în final cineva a trebuit să vină şi să mă salveze! Sper că realizezi că nu mi-ai salvat doar viața, ci şi sănătatea mentală? se adresă el Alidei.

— Şi sper, îi răspunse ea cu greutate, că îți vei aminti cum să-ți arăți recunoştința. Dar, de fapt, ştii, nu mie îmi eşti dator…

— Dar tu ai fost cea care…

— În ultimă analiză, i-o datorăm în întregime lui Jorgen, îl întrerupse ea, scurt.

— Ce?

— Lorenzo a spus categoric că dacă nu l-ar fi avut pe Jorgen în grija sa, s-ar fi putut să nu fi înțeles ce era în neregulă cu Lancaster Long.

— Ce a avut de-a face căderea nervoasă a lui Jorgen cu situația de aici, de pe Azrael?

Alida ridică din umeri, uşor deconcertată:

— Cred că va trebui să ne întoarcem înapoi pe Pământ ca să descoperim asta, spuse în cele din urmă. Dar pe baza a ceea ce mi s-a spus până acum, ar fi vorba de punerea unei sarcini prea mari pe umerii unei singure persoane.

Hans reflectă pentru o clipă, apoi fața i se lumină.

— Oh! Oh, da! Şi aristocrația Azrael-ului se temea să lase mai mult decât unul singur dintre ei să meargă spre Pământ, chiar dacă acesta avea o suită de asistenți. Dar noi pretindem ca cineva de rangul lui Jorgen să călătorească întotdeauna singur, neavând alt ajutor decât cel pe care i-l asigură maşinile portabile, iar eu mi l-am refuzat chiar şi pe acesta, şi… şi am încetat să mai sper, fiind un prost, Alida. Rolul pantologului este, de altminteri, prea solitar pentru a fi confortabil. Am de gând să mă agăț de ceea ce am învățat: întotdeauna va exista un şoc pentru care să nu poți fi pregătit.

— Cine are nevoie să i se spună asemenea lucruri? mormăi căpitanul Inkoos şi făcu un semn ofițerilor săi

însoțitori că era timpul să retragă rampa de coborâre şi să se îndrepte spre orbită înainte de a se aprinde o altă Punte.

XIV

Fredonând o melodie veselă, Alida intră în biroul său… şi se opri brusc în drum. Mâna i se repezi la gură, ca şi cum intenţiona să-şi cheme printr-un semn cuvintele.

— Jorgen! spuse ea slab, în cele din urmă. Nu mă aşteptam să te găsesc aici! Cum…?

— Oh, nu-ţi aduci aminte, eu sunt Directorul Sistemului? zise Thorkild. Toate uşile din Centrul Punţii se deschid pentru mine.

El şedea în faţa unui ecran pe care se perindau toate ştirile importante din ziua trecută sau din urmă cu mai multe zile, şi pe un alt scaun, în spatele său şi lateral, şedea o fată sveltă, foarte tânără, cu părul negru strâns pe ceafă şi cu ochi mari şi negri, speriaţi.

— Ea este Nefret, se gândi Thorkild cu întârziere să o prezinte. A fost în spital cu mine. A încercat să evadeze de pe Pământ în ziua în care s-a sinucis Saxena. Nu cred că-ţi aminteşti. Nu mi-am amintit-o nici eu până când întâmplarea nu ne-a adus împreună – dacă poţi numi întâmplare ceva care este plănuit de Lorenzo. I-am promis să-i ofer ceea ce vrea, adică ceva care să conteze, pentru care să merite să trăieşti, şi mi-am închipuit că am găsit ceea ce căutam numai pentru că Lancaster Long mă insultase atât de tare. Acum am o mentalitate de schimbat şi trebuie să mă întorc atunci când şi ea, şi eu vom ajunge acolo unde mi-am propus!

Alida ezită o clipă, apoi ocoli biroul şi îşi ocupă locul ei obişnuit, din spatele acestuia. Degajată, aflându-se acum într-o postură familiară, preciză:

— Vrei să spui, pentru că Azrael şi-a schimbat gândirea colectivă?

— Ştii al naibii de bine ce vreau să spun! Am ieşit din spital gata pregătit să lupt cu Long şi cu neamurile lui până când vor fi de acord cu mine că lucrul de care au nevoie pentru a se salva este o Punte, şi-am descoperit în schimb că...

— Aşteaptă! îl opri Alida şi printr-un gest al mâinii. Tu încă nu realizezi că datorită ție – nu datorită mie, nu datorită lui Hans, ci datorită *ție* – oamenii pe care Long i-a lăsat în urma lui s-au decis în definitiv să accepte Puntea?

— Eu? Ce am eu de-a face cu asta? clipi el consternat. Mai mult decât acei falşi azraeliți pe care i-am văzut venind pe aici!

Alida se ridică de la biroul său şi se aplecă în față, spre el, într-un gest acuzator:

— *Dar tu eşti unul adevărat!*

Urmă o tăcere adâncă. În cele din urmă, cu gura uscată, Thorkild reuşi să întrebe:

— Ce naiba vrei să zici?

— Vreau să zic următorul lucru, începu Alida să-i explice, în timp ce se aşeza înapoi, în scaunul ei. Pentru că erai atât de îndepărtat de la orice recompensă personală pentru efortul pe care îl investeai, tu erai la fel de înclinat să presupui, ca şi oamenii Azrael-ului de pe planeta lor ostilă, întunecată şi *plictisitoare*, că viața nu merită trăită. Că singurul lucru care merită plănuit este să ieşi naibii cât mai repede din ea. Dar asta a fost capcana în care a căzut Saxena...

— Crezi că asta a fost ceea ce l-a împins la sinucidere? o întrerupse Thorkild.

— Acum cred că da. Totuşi nimeni nu va putea fi vreodată sigur. Dar trebuie să recunoaştem că această explicație dă un sens, o înțelegere mai bună decât oricare alta. Nu-i aşa? Şi, pe deasupra tuturor, mai există ceva asupra căruia Moses mi-a atras atenția. Noi – vreau să spun oameni ca tine şi ca mine – nu riscăm să avem copii...

— Dacă n-ar fi fost munca mea! protestă Thorkild. Eu întotdeauna mi-am dorit să fiu părinte.

— Destul de mult, încât să-ți sacrifici douăzeci de ani sau chiar mai mulți din viață pentru a-i creşte, în condițiile ideale pe care tu sau eu ni le-am putea întrezări?

Ea tăcu un timp, destul de mult pentru ca el să-şi poată revela toate implicațiile întrebării, apoi continuă:

— De fapt nu ne-am dorit! Şi culmea este că nici pantologii nu şi-au dorit, ei care ar putea cerceta problema mai bine decât oricine altcineva. Ne bazăm pentru noi înşine pe înlocuitori care să se ivească din rezerva de gene. Este o reflectare a ceea ce s-a întâmplat pe Azrael, ceva asemănător. A fost un sistem de castă dependent de un mod de gândire identic. Ei şi-au însemnat semenii şi urmaşii…

— Am înțeles! interveni Thorkild. Nu mai continua. Acum ştiu ce urmează. Spune-mi doar ce anume am făcut ca să fiu ceea ce tu ai numit un adevărat azraelit!

— Păi, doar ai pus sub semnul întrebării sensul existenței! se explică Alida. Ce altceva crezi că am vrut să spun?

— Şi am fost respins în argumentul meu de ceilalți dintre noi când am încercat să susțin că existența era fără sens, total inutilă?

— Mda! aprobă Alida, dând energic din cap. Pentru că, dacă este aşa, noi pur şi simplu nu posedăm – şi nu vom poseda niciodată – dovada ca să o demonstrăm. Ca şi tine, trebuie să acceptăm că va merita să suportăm viața chiar dacă nu putem să ne reproducem noi înşine. Şi părinții niciodată n-au fost capabili să facă asta. Universul o interzice.

Un zâmbet uşor trecu încet peste fața lui Thorkild.

— Oamenii de pe Azrael s-au gândit la copiii lor ca la virtuale jertfe, spuse el.

— Hei! se entuziasmă Alida, lovind cu palma în partea superioară a biroului său. Hans ar fi fost mândru de această frază dacă i-ar fi trecut lui prin minte înaintea ta. Are legătură cu toate culturile militare ale Bătrânului Pământ, şi… Nu,

restul, mai târziu! Acum vreau să fiu sigură că îţi dai seama ce ai făcut ca să declanşezi soluţia pentru noi toţi.

— Pentru toţi? repetă Thorkild, dezamăgit. Ei bine, presupun că dacă exemplul meu l-a ajutat pe Hans, cu siguranţă că indirect ne-a ajutat pe toţi... Nu mă voi ascunde din nou, cu orice risc. Sunt pregătit să descopăr acel ceva care poate împlini exigenţele mele şi ale lui Nefret – adică ceea ce contează, motivaţia pentru care merită să trăieşti!

— Personal, nu mi-aş dori mai mult pentru mine, recunoscu Alida.

— Aş putea...? ezită Thorkild. Aş putea să mă întorc?

— Da. Da, te rog, Jorgen. Nu va trece mult timp până când Hans va pleca acolo unde eu nu am nicio speranţă să-l urmez. Şi bănuiesc, de vreme ce ţi se întâmplă ceva similar...

Se opri, clătină din cap şi-şi smulse cu greu un zâmbet.

— Am înţeles, îi veni Thorkild cu gravitate în ajutor şi se ridică, oferindu-i mâna lui Nefret, care i-o luă docilă şi îl urmă.

— Ah, apropo, îl strigă Alida, iar ei, care ajunseseră în dreptul ieşirii, aruncară o privire înapoi.

— Da... ce este? se interesă Thorkild.

— Chiar aici, în capul listei mele de priorităţi, se află ceva care nu este pentru mine, ci pentru tine, îl înştiinţă Alida şi-i arătă ecranul, în afara câmpului lor vizual, care îi prezenta mesajele acumulate. Este de la Koriot Angoss. Este teribil de nerăbdător să te vadă la el. Dar nu spune de ce.

— Un fel de confident, nu-i aşa, pentru faptul că am să mă întorc pe tărâmul celor vii?

— Ai şi făcut-o, spuse Nefret tare şi cât se poate de limpede. Ia-mă cu tine! Este tot ceea ce vreau! Am fost pe Azrael-ul meu şi nu mi-a plăcut. Ajută-mă să găsesc acel altceva pe care mi l-ai promis!

— Toţi avem nevoie să găsim un loc mai bun decât Azrael-ul, recunoscu Thorkild.

*

Îndărătnic, Thorkild o conduse spre biroul lui Angoss pe acelaşi drum pe care o luase în ziua când i se declanşase criza, ca şi cum ar fi vrut să desfidă piezele-rele. Privind cu neîncredere în josul imenselor coridoare pe care el i le dezvăluia vederii, Nefret şopti:

— Asta este dintotdeauna aici? Şi nimeni nu o observă? Ah, dacă aş fi ştiut că există ceva atât de măreț ascuns în spatele pereților lumii în care ei m-au obligat să trăiesc, niciodată n-aş fi acționat în modul în care am făcut-o! Îți mulțumesc atât de mult pentru că mi-ai arătat!

I se aşeză apoi brusc în cale şi îşi încolăci brațele în jurul gâtului său, strivindu-şi buzele de ale lui.

Pentru un moment, Thorkild rezistă, dar numai pentru un moment. Buzele ei vorbeau mult prea elocvent, fără cuvinte.

Când trebuiră să se desprindă pentru a trage aer în piept, ea murmură lângă obrazul lui:

— Sunt împărțită în două. Pe de o parte, vreau să fiu fiica ta şi, pe de alta, iubita ta. Nu ştiu care-mi este esența, înțelegi? Sper numai să o fi aflat tu pe a ta, după ce ai trecut prin atâtea. În fond, tu ai început să-mi acorzi atenție mai târziu decât a trebuit să o fac eu. Fă-mă o persoană, dă-mi o identitate, te rog!

— Nu sunt sigur că am aflat mai multe decât tine, îi şopti Thorkild şi o îndemnă să meargă înainte.

*

Uşa numită după numele lui Koriot Angoss pivotă, deschizându-se. Angoss şi Maida Wenge erau aplecați deasupra unui fel de cuşcă, în interiorul căreia se mişca ceva.

— Se întâmplă vreodată să nu te găsesc la lucru? strigă Thorkild ca apucat. Ce ai acolo – ceva care să-ți amintească de fauna de acasă?

Angoss îl țintui cu privirea.

— Am fost sigur că ai să-ți revii, spuse el după un timp. Aşa că am trimis după ceva care ar trebui să te ajute la

convalescență. Priveşte! îl îndemnă apoi, în timp ce îi ridica în față cuşca.

Thorkild văzu că ceea ce se mişca înăuntru era un şarpe. Se linişti brusc.

— N-am mai fost la curent, spuse el. Dar deduc că Long i-a făcut lui Rungley o asemenea reclamă, încât încă ne mai face necazuri. Am dreptate?

— Pentru azi, sigur că ai, spuse Angoss. De fapt, Societatea Azrael-ului a făcut mare caz din mânuirea şerpilor şi un cârd de proşti s-au şi ales cu odihna veşnică. Dar nu ai dreptate şi pentru mâine, te asigur.

— Ce vrei să spui?

— Şarpele de aici este otrăvitor într-o mult, mult mai mare măsură. Deja, făcându-i să accepte Puntea, domnul Hans Demetrios a spus adio nebunilor de pe Azrael. Unii oameni nu ştiu ce este bine pentru ei. Mă fac să-mi fie ruşine că şi noi avem câțiva pe Riger la fel de răi ca Lancaster Long. Aşa că, după cum vezi, i-am pus pe chimiştii noştri să dezvolte un aditiv pentru veninul de şarpe, care să atace acea enzimă în care se încrede Rungley. Şi astfel Rungley va putea ignora orice alt şarpe, dar nu pe acesta. Şarpele meu îl va îmbolnăvi foarte rău, îți spun eu. Eşti mulțumit?

Universul păru să se sfărâme pentru o clipă. Apoi lumina pătrunse în mintea lui Thorkild mai strălucitoare decât soarele.

Problemă insolubilă: un mânuitor de şerpi imun la otravă. Răspuns: un şarpe la care să nu fie imun.

Problemă insolubilă: o planetă plină cu oameni care respinge ofertele pe care oricare altă lume umană le-a găsit atractive. Răspuns: fă o ofertă atât de dezagreabilă, de periculoasă, încât orice altă propunere să pară atractivă prin contrast.

Problemă insolubilă: predecesorul tău a preferat să moară decât să facă față exigențelor slujbei pe care o deții tu. Răspuns: în loc să te îndrăgosteşti de cea mai matură, cea mai competentă şi cea mai inteligentă femeie din jur, aşa cum

a procedat el, te îndrăgosteşti de o pacientă oarecare dintr-un spital de boli nervoase, care, de fapt, este în căutarea unui tată.

Problemă insolubilă: lipsă de motivație pentru a continua să trăieşti. Răspuns: imposibilitatea găsirii unui motiv pentru a desființa viața. Nici chiar marile minți ale Azrael-ului n-au reuşit să-l găsească. Nu au reuşit nici chiar sub imboldul şi la provocarea lui Hans Demetrios, care i-ar fi putut împinge spre asta, de altfel, singurul care ar fi putut-o face.

Universul exista încă. Şi existau încă oameni gata să îndure tortura locuirii lui. Este clar. Într-un anumit mod, strâmb, întortocheat, cu susul în jos, este clar.

— Ființele umane nu sunt creaturi foarte logice, nu-i aşa? spuse Thorkild cu glas tare.

Angoss clipi din ochi:

— Niciodată nu au fost, zise el. Nu, din câte ştiu eu. Aş zice să laşi asta pe seama computerelor. Avem lucruri mai bune de făcut.

Thorkild aprobă încet din cap.

— Şi eu cred că am. Eram pregătit să o invidiez pe Alida, înțelegi, pentru că era atât de a naibii de deşteaptă – şi, ştii, ea într-adevăr *este*, pentru că, cel puțin o dată, a fost mai deşteaptă decât un pantolog, şi acesta este Hans, care este obligat să-şi facă drum acolo unde niciunul dintre noi nu-l poate urma şi chiar Jacob Chen a fost omorât pe drumul spre acolo… Dar nu contează! Nu mai mult decât orice altceva! Eu am slujba mea de îndeplinit, pentru că maşinile au confirmat că am fost potrivit pentru ea şi ele i-au spus la fel lui Moses van Heemskirk, şi i-au zis-o şi Ministrului Shrigg şi câteodată mă gândesc că sunt minunate, şi câteodată mă gândesc că trebuie să fie la fel de nebune ca azraeliții, şi… Înghiți cu dificultate: Şi, întrucât este imposibil pentru un ins să fie sigur de absolut orice, omul pe care îl admir cel mai mult dintre toți oamenii pe care i-am întâlnit este Hans Demetrios, care spune că-mi este dator, dar căruia de fapt eu îi sunt dator, ba, mai mult, mă aflu şi în imposibilitatea de a-i plăti.

El a înfruntat ceva ce eu n-aş fi putut niciodată înfrunta: a acceptat riscul de a fi convins că a greşit. Eu doar am decis că fusesem învins. Asta era atât de banal, încât m-am răzgândit. Acum cred că nu pot fi învins.

— Nu sunt sigură că am urmărit ceea ce ai spus, şopti Nefret. Dar sună bine, recunoscu, în timp ce se apropia, fascinată, de şarpe. Ce aveți de gând să faceți cu… cu ăsta?

— Să i se permită să fie credincios naturii sale, spuse Thorkild. Pentru a îndrepta un om care nu este credincios naturii sale. Ceea ce înseamnă că va trebui să facă aproape acelaşi lucru pe care l-a făcut dintotdeauna orice şarpe.

— Grădina Edenului? interveni Angoss, cu un glas plin de îndoială. A existat una, aşa mi-au spus ei…

— Nu mai există de mult, spuse Thorkild. Nimic nu poate şi nimic nu va mai putea vreodată să o înlocuiască.

[1] Coppersnakes – şerpii de cupru (nota trad.)

[2] Mamba – şarpe veninos (Dendroaspis) din familia cobrelor Elapidae, trăieşte în Africa. Spre deosebire de cobră, nu are glugă (nota trad.)

[3] Pheromone (engl.) – semnal chimic (asemănător unui miros) care este emis de un animal şi care influențează comportamentul celorlalți. Se întâlneşte la multe specii de animale cu rolul de a atrage perechea de sex opus în procesul împerecherii. (nota trad.)

[4] Inch – a 36-a parte dintr-un iard şi a 12-a parte dintr-un picior, egal cu 2,54 cm. (nota trad.)

[5] PA – *Public Address (System)*, Sistem de Comunicare Publică (nota trad.)